
Rocznik
Akademii
Umiejętno.

ROK
1894-95

14-10-4

ROCZNIK
128
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE.

Rok 1894/5.

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

1895.

WYDZIAŁ
BIBLIOTEKI
UNIWERSYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO
KRAKÓW

1895

P156

~~P138~~

~~200~~

Kraków, 1895. — Drukarnia Uniw. Jagiell. pod zarząd. A. M. Kosterkiewicza.

T R E Ś Ć.

	Strona
Skład Akademii (w maju 1895 r.)	3
Posiedzenie publiczne dnia 3 maja 1895	47
I. Przemówienie Jego Eksc. Zastępcy Pretektora Juliana Dunajewskiego	49
II. Przemówienie Prezesa hr. Stanisława Tarnowskiego	53
III. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademii od maja 1894 do maja 1895 r.	58
Dodatek do Sprawozdania.	
1. Wydawnictwa Akademii od 1 maja 1894 do 30 kwietnia 1895	98
IV. Nagrody i konkursy	106
Dodatek: Sprawozdanie w przedmiocie nagród im. Barczewskiego	112
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków w r. 1894: Fundusz obrotowy tabl. I—III. — Fundusze osobne tabl. IV—VII. — Fundusz żelazny tabl. VIII.	121
Wykaz stosunków Akademii z innemi instytucjami naukowemi	123

U w a g a: Odczyt prof. Dr. W. Abrahama, miany na posiedzeniu publicznem dnia 3. maja 1895 p. t.: „Pierwszy spór kościelno-polityczny w Polsce“ wydrukowano w Rozprawach Wydziału historyczno-filozoficznego, t. XXXII, str. 280—329.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

(w maju 1895 r.)

PROTEKTOR
JEGO CESARSKA I KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ
ARCYKSIĄŻĘ

KAROL LUDWIK.

ZASTĘPCA PROTEKTORA

Jego Exc. JULIAN Sas DUNAJEWSKI,

Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Ap. Mości,
c. k. Minister, K. W. W. orderu ś-go Szczepana i Ces. Leopolda,
Kaw. ord. Żelaznej Korony klasy, Członek Izby panów, Poseł
na Sejm krajowy, Obywatel honorowy miasta Krakowa, N. Sącza,
Wieliczki i Brodów etc.

ZARZĄD AKADEMII.

Prezes:

Stanisław hr. Tarnowski, Dr. fil., Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, b. Rektor magn., Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor seminar. filol. słow. tamże, Członek dożywotni Izby Panów i Poseł na Sejm krajowy, Członek Rady miejskiej w Krakowie, Członek c. k. Rady Szkolnej Krajowej, Członek Komis. egzam. dla kand. na naucz. szkół gimn. i realnych.

Kraków, ulica Warszawska 12.

Zastępca Prezesa:

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III klasy, dożyw. Członek Izby Panów austr. Rady państwa, c. k. Radca rządowy, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału politycznego, Wiceprezes jej oddziału historyczno-prawniczego, a członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Szkoły handlowej w Krakowie, Poseł na Sejm krajowy, Radca miejski krak., Obywatel honorowy miast Podgórze, Myślenic i Zatora.

Kraków, ul. Kolejowa 7.

Sekretarz generalny:

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Kaw. ord. Żel. Kor. III. kl., Profesor p. z. historii polskiej i Dyrektor Seminarium historycznego Uniwersytetu Jagiell., Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Czł. honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, oraz Towarzystw historycznych w Petersburgu i w Rydze.

Kraków, ul. Krupnicza 9.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Kazimierz Morawski, Dr. fil. Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uni-

wersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

Kraków, Rynek 19.

Dyrektor Wydziału histor.-filozoficznego:
Fryderyk Zoll, (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrod.:

Szczesny Kreutz, Dr. fil., Profesor p. z. mineralogii i Dyrektor gabinetu mineralogicznego Uniwersytetu Jagiellońsk., Członek krajowej Rady górniczej, Członek c. k. geologicznego zakładu państwowego w Wiedniu, niemieckiego Towarz. geologicznego w Berlinie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, Członek galic. Tow. rolniczego we Lwowie, b. zwyczaj. Prof. i b. Dziekan Wydziału filozof. Uniwersytetu lwowskiego.

Kraków, ulica Biskupia 7-9.

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Lucyan Malinowski, Dr. fil., Magister nauk filologiczno-historycznych, Kawaler orderu ś-go Stanisława, Przewodniczący Komisji antropologicznej Akademii Umiejętności, Profesor p. z. filologii porównawczej słowiańskiej i Dyrektor Seminarium filologicznego słowiańskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej kandydatów na naucz. szkół średnich, Senior Bursy akademickiej w Krakowie.

Kraków, Mały Rynek 8.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozof.:

Stanisław Smolka, (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matem.-przyrodn.:

Józef Rostafiński, Dr. fil., Profesor p. z. botaniki i Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu, Wiedniu,

Berlinie i Medyolanie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich.

Kraków, ulica Wolska 9.

Poczet Członków zwyczajnych.

A. Czynni.

1. Wydział filologiczny.

a) *Krajowi*:

Karol Estreicher Rozbierski, Dr. fil., Kaw. orderu Żelaz. Kor. III. kl., Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Wybrany Członkiem czynnym d. 11 maja 1872.

Kraków, gmach Biblioteki Jagiell.

Julian Klaczko, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiell., c. k. Radca dworu, Czł. Instytutu francuskiego (Académie des Sciences morales et politiques). Wybrany Czł. czynnym d. 23 lipca 1872.

Kraków, Rynek główny 32.

Antoni Małecki, Dr. fil. właściciel odznaki „Litteris et artibus“, b. Prof. jęz. i liter. polskiej i Rektor magn. Uniwersytetu lwowskiego, Zastępca Kuratora Zakł. nar. im. Ossolińskich we Lwowie, dożywotni Członek Izby Panów, honorowy obywatel miasta Lwowa i Czł. Rady miejskiej lwowskiej. Prezes galicyjskiej kasy Oszczędności we Lwowie, Czł. wydziału gal. Tow. Muzycznego we Lwowie, Dr. obojga praw honoris causa Uniwersytetów Jagiellońskiego i lwowskiego, Czł. honorowy Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu, niemniej galic. Tow. pedagogicznego, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. liter. im. Adama Mickiewicza i Koła Literackiego we Lwowie, b. Prezes Rady wykonawczej Macierzy Polskiej we Lwowie, Członek-korespondent serbskiego Tow. naukowego w Belgradzie. Wybrany Członkiem czynnym d. 23 lipca 1872.

Lwów, Zakład Ossolińskich.

Władysław Łuszczkiewicz, Profesor c. k. Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie, Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie, Korespondent c. k. Komisyi centralnej konserwatorskiej w Wiedniu. Wybrany Człon czynnym dnia 7 lipca 1873.

Kraków, ul. Basztowa 18.

Antoni Petruszewicz, Członek kapituły metropolitalnej greckokatol., Radca i Referent Konsystorza, Egzaminator prosynodalny, c. k. Konserwator zabytków sztuki, Członek różnych naukowych Towarzystw i Zakładów. Wybrany Członkiem czynnym d. 7 lipca 1873.

Lwów, Kapituła metrop. grecko-katol.

Stanisław Tarnowski, (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym d. 7. lipca 1873.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Lucyan Malinowski, (j. w.). Wybrany Czł. czynnym dnia 30 października 1880.

Kraków, Mały Rynek 8.

Władysław Wisłocki, Dr. fil., Kustosz Biblioteki Jagiellońskiej, Czł.-kor. król. czes. Tow. nauk w Pradze. Wybrany Czł. czynnym d. 30 października 1880 — (Korespondentem od r. 1878).

Kraków, Podzamecze 12.

Maryan Sokołowski, Dr. fil., Profesor p. z. historii sztuki i Dyrektor gabinetu historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Korespondent c. k. Komisyi centralnej do badania i utrzymania pomników sztuki, Członek honorowy Towarzystwa historyków sztuki w Wroclawiu, Członek czynny cesarskiego Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek czynny Towarzystwa starożytników w Królewcu, Członek Dyrekcyi Towarz. Sztuk Pięknych w Krakowie, Dyrektor Muzeum XX. Czaratoryjskich w Krakowie. Wybrany Czł. czynnym d. 15 listopada 1884 — (Korespondentem od r. 1880).

Kraków, ulica Garncarska 3.

Kazimierz Morawski, (j. w.). Wybrany Czł. czynnym dnia 12 listopada 1887 — (Korespondentem od r. 1883).

Kraków, Rynek główny 19.

Władysław Łoziński, Konserwator zabytków sztuki i pomników historycznych, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, Wice-prezes Towarzystwa historycznego, Prezes Rady Wykonawczej Macierzy Polskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Lwów, ulica Kopernika 26.

Antoni Kalina, Dr. fil., Profesor p. z. filologii słowiańskiej porównawczej Uniwersytetu lwowskiego, odznaczony srebrnym medalem bułgarskim dla sztuk i umiejętności, Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 2 maja 1895. (Korespondentem od 15 listopada 1884).

Lwów, ulica Garncarska 6.

aa) *Członkowie przybrani nadliczbowi:*

w myśl § 16 al. 2. Statutu Akademii.

Z wydziału historyczno-filozoficznego. Wybrani d. 21 listopada 1893.

Wojciech Kętrzyński

Stefan Pawlicki

Stanisław Smolka

Tadeusz Wojciechowski

Wincenty Zakrzewski.

} obacz str. 11.

b) *Zakrajowi:*

Watrośław Jagić, Dr. fil., także honoris causa, c. k. Radca Dworn, Profesor p. z. filologii słow. i Dyrektor Seminarium filolog. słow. Uniwersytetu wiedeńskiego, Członek Izby Panów, Kawaler orderów pruskich pour le mérite i Korony, rosyjski rzecz. Radca stanu i Kawaler orderów Stanisława, Włodzimierza i Anny, serbskiego wielkiego krzyża orderu Sawy, Czł. czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie i Monachium, Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Członek-korespondent Akademii umiejętności w Berlinie, Tow. naukowego w Belgradzie, honorowy Czł. Towarzystwa „Ljubitelji drewnoj pismennosti“ i „archeologiczeskawa Obszczestwa“ w Petersburgu, Tow. historycznego im. Nestora w Kijowie, Tow. archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie i Odesie, Tow.

starożytniczego w Moskwie, Czł. honorowy Towarz. „Matica Slovenska“ w Lublanie, etc. Wybrany Czł. czynnym dnia 9 listopada 1878.

Döbling pod Wiedniem, Hauptstrasse 18.

Józef Hampel, Dr. fil., Prof. p. z. historii starożytnej i archeologii Uniwersytetu w Budapeszcie, Kustosz Muzeum Narodowego tamże, Czł. czynny Akademii węgierskiej. Wybrany Czł. czynnym d. 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jan Gebauer, Dr. fil., Prof. p. z. filol. słow. i Dyrektor semin. słow. czeskiego Uniwersytetu w Pradze, Czł. czynny czeskiej Akademii Umiejętności i król. Tow. naukowego w Pradze, Czł. Kom. egzam. na naucz. szkół średnich w Pradze. Wybrany Czł. czynnym d. 24. listopada 1888.

Praga, ulica Ječna 20 a.

c) *Zagraniczni* :

Władysław Nehring, Dr. fil., Tajny Radca rządowy, Prof. p. z. filologii słowiańskiej i Dyrektor seminarium filologicznego słowiańskiego Uniwersytetu wrocławskiego, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Petersburgu i Tow. Naukowego w Pradze, honorowy Czł. Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Czł. Tow. histor. i starożytniczego śląskiego i Muzeum starożytności śląskich, Czł. Komisji egzam. dla kandydatów wyższego zawodu nauczycielskiego, Czł. deputacyi szkolnej. Wybrany Czł. czynnym d. 31 października 1885.

Wrocław, Sternstrasse 22.

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. fil. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, rosyjski rzecz. Radca Stanu, Kawaler orderów Stanisława i Anny 2-jej klasy, posiadacz złotego medalu od Akademii Umiejętności w Petersburgu i brązowego od „Institution ethnographique“ w Paryżu, b. Docent gramatyki porównawczej Uniwersytetu petersbursk., b. Profesor zwyczaj. gramatyki porównawczej języków indoeuropejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, b. Profesor zwyczaj. gramatyki po-

równawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpackiego, Czł. dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Czł.-korespondent „Litauische litterarische Gesellschaft“ w Tyłży, Czł. honorowy b. estońskiego Tow. literackiego „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie. Wybrany Czł. czynnym dnia 12 listopada 1887.

Kraków, ulica Pędzichów 12.

Kazimierz Stronczyński, Magister filozofii, Senator Król. Polsk., Czł. Heroldyi Król. Polsk., b. Dyrektor kancelaryi w Komisji rządowej wyznań i oświaty w Warszawie. Wybrany członkiem czynnym d. 24 listopada 1888.

Piotrków.

Włodzimierz Spasowicz, Dr. praw, Adwokat. Wybrany Czł. czynnym d. 6 grudnia 1890. — (Korespondentem od r. 1873)

Petersburg, Kabinetskaja 7.

Aleksander Brücker, Dr. fil., Profesor filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego. Wybrany Czł. czynnym d. 31 października 1891 — (Korespondentem od r. 1888).

Berlin SW. Lankwitzstrasse 1.

Stojan Novaković, b. poseł serbski w Konstantynopolu itd. Wybrany Czł. czynnym d. 31 października 1891.

Belgrad.

Henryk Sienkiewicz. Wybrany Czł. czynnym d. 9 maja 1893 r.

Warszawa, Wspólna 24.

~~~~~

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) *Krajowi*:

J. Exc. Julian Dunajewski, (j. w.). Wybrany Czł. czynnym d. 11 maja 1872.

Kraków, Podwale 11.

Izydor Szaraniewicz, Dr. fil., Prof. p. z. historii austriackiej i Dyrektor Seminarium historycznego oddz. historii austriackiej Uniwersytetu lwowskiego, Czł. c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, Korespondent a od r. 1887 Konserwator c. k. Komisji centralnej

do utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Członek Rady miejskiej król. stoł. m. Lwowa, honorowy Doktor ces.-ros. Uniwersytetu Św. Włodzimierza w Kijowie i Senior Instytutu Stauropigiańskiego we Lwowie. Wybrany Czł. czynnym d. 23 lipca 1872.

Lwów, Błacharska 13.

Fryderyk Zoll, (j. w.). Wybrany Czł. czynnym d. 7 lipca 1873.

Kraków, ulica Kolejowa 7.

J. Exc. Leon Biliński, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca, Komandor orderu Franciszka Józefa, Prezydent generalnej Dyrekcyi kolei państwowych austriackich, b. Profesor ekonomii polit. Uniwersytetu lwowskiego, Poseł na Sejm krajowy. Wybrany Czł. czynnym d. 31 października 1876.

Wiedeń, I Lichtenfelsgasse.

Franciszek Piekosiński, Dr. praw, Prof. p. z. prawa polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor arch. akt grodzkich i ziemskich w Krakowie. Wybrany Czł. czynnym d. 9 listopada 1878.

Kraków, Zwierzyniecka 22.

Edward Rittner, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca, Kawaler orderu Żelaznej Korony II kl. i ord. cesarza Leopolda, Komandor ord. św. Grzegorza z gwiazdą, Szef sekcji w Ministerstwie Wyznań i Oświaty, b. Prof. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, Czł. czeskiej Akademii ces. Franciszka Józefa w Pradze. Wybrany Czł. czynnym d. 14 listopada 1881.

Wiedeń, I. Regierungsstrasse 10.

Michał Bobrzyński, Dr. praw, Komandor ord. Franciszka Józefa, Członek czeskiej Akademii imienia ces. Franciszka Józefa, Wiceprezydent Rady Szkolnej krajowej, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. prawa polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Czł. czynnym d. 10 listopada 1883 — (Korespondentem od r. 1878).

Lwów, ulica Pańska 23.

Stanisław Smolka, (j. w.). Wybrany Czł. czynnym d. 15 listopada 1884 — (Korespondentem od r. 1881).

Kraków, ulica Krupnicza 9.

Wincenty Zakrzewski, Dr. fil., b. Rector magn., Prof. p. z. historii powszechnej i Dyrektor Seminaryum histor. Uniwersytetu Jagielloń., Członek zagraniczny węgierskiej Akad. Umiejętności, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimn. i szkołach realnych. Wybrany Człon. czynnym d. 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).
Kraków, ulica Stachowskiego (obok Karmelickiej) 48.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu Nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Konserwator c. k. centralnej Komisji w Wiedniu. Członek Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu, Tow. liter. w Paryżu, Tow. nauk. w Toruniu, Tow. litewskiego w Tyłży, Tow. numizm. w Krakowie i historycznego we Lwowie, Tow. hist. i archeol. śląskiego w Wrocławiu, Tow. histor. przy uniwersytecie w Petersburgu, ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie. Wybrany Członkiem czynnym d. 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1873).
Lwów, Zakład nar. im. Ossolińskich.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Profesor p. z. historii polskiej i Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komisji centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym d. 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1881).
Lwów, ulica Długosza 25.

Franciszek Kasperek, Dr. praw, Kaw. orderu Żel. Kor. III kl., b. Rektor magn., Profesor p. z. filoz. prawa i Prawa narodów Uniwersytetu Jagiell., Człon. Instytutu prawa międzynarodowego w Brukselli, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału sądowego i politycznego, Radca miejski krakowski, Protektor Tow. muzycznego, Wiceprezes Rady szkolnej okręgowej i Tow. Tatrzańkiego, Sekretarz Tow. prawniczego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891. — (Korespondentem od r. 1883).
Kraków, Rynek główny 36.

Stefan Pawlicki, Doktor św. Teologii i filozofii, kapłan Zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców, Prof. p. z. filozofii Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacyi Indeksu, b. Docent b. Szkoły Głównej warszawskiej, b. Prorektor papieskiego Kolegium polskiego w Rzymie, Człon. czynny rzymskiej Arkadyi i trzech rzymskich Akademij: di religione cattolica, Tiberina i dell'Immacolata Concezione, Czł. czynny rzymskiej Società dei cultori di cristiana archeologia, Wiceprezes sekcji filozoficznej Tow. wiedeńskiego Leo-Gesellschaft. Wybrany Członkiem czynnym d. 31 października 1891. — (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ulica Łobzowska 8.

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu Jagiell., Członek c. k. Komisyi rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego. Wybrany d. 4 maja 1894. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ulica Garncarska 15.

aa) *Członkowie przybrani nadliczbowi:*

w myśl § 16 al. 2. Statutu Akademii.

Z Wydziału filologicznego, Wybrani d. 30 października 1892.

Antoni Małecki

Kazimierz Morawski

Władysław Łuszczkiewicz

Maryan Sokołowski

Stanisław hr. Tarnowski.

} ob. wyżej str. 6. 7.

b) *Zakerajowi:*

Antoni Randa, Dr. praw, Komandor orderu ś-go Szczepana, Kaw. orderu Żelaz. Korony II klasy, posiadacz medalu austr.-węg. Litteris et Artibus, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. prawa austr. cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes I. Wydziału czeskiej Akademii Umiejętności, dożywotni Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doctor honoris causa Uniwersytetu w Bononii. Wybrany Człon. czynnym dnia 9 listopada 1878.

Praga.

Władysław Tomek, Dr. fil., Komandor orderu Franciszka Józefa, posiadacz medalu austr.-węg. Litteris et Artibus, c. k. Radca rządowy, b. Prof. hist. Uniwers. czesk. w Pradze, Członek czynny czeskiej Akad. Umiejęt., dożywotni Czł. Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy Korony czeskiej. Wybrany Człon. czynnym d. 14 listopada 1881.

Praga, ul. Czarna 6.

J. Exc. Alfred Arneht, Dr. fil., rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i kr. Ap. Mości, Kawaler orderu Leopolda i Żel. Kor. III. kl., ozd. austr.-węg. med. Litteris et Artibus, Komandor i Kawal. orderów włoskich, hiszpańskich, belgijskich, heskich i meksykańskich, Dyrektor c. k. tajnego archiwum dworu i państwa w Wiedniu, Prezes ces. Akademii Umiejęt. w Wiedniu, Członek Akad. Umiejęt. w Monachium, w Getyndze, dei Lincei w Rzymie, w Madrycie, w Turynie i w Lucca, Człon. Instytutu francuskiego w Paryżu.

Wiedeń I, Parkring 16.

Wilhelm Fränkoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat szekszardzki etc., Wiceprezydent Akad. Umiej. w Budapeszcie, Członek Akademii w Belgradzie, Tow. historycznego w Ostrzyhomiu etc. Wybrany Człon. czynnym d. 24 listopada 1888.

Budapeszt.

Henryk v. Zeissberg, Dr. fil., Kaw. orderu Żelaz. Kor. III. kl., posiadacz ces. austr. medalu „Litteris et Artibus“, c. k. Radca dworu, Prof. Uniwersytetu i Człon. Akademii Umiejętności w Wiedniu, Kierownik austriackiego Instytutu historycznego, Dyrektor Seminarium historycznego, Redaktor dzieła „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“, honorowy Członek Towarzystwa „für Landeskunde von Niederösterreich“ etc. Wybrany d. 2 maja 1895. — (Korespondentem od 31 października 1874).

Wiedeń II, Czerningasse 22.

c) *Zagraniczni:*

Jakób Caro, Dr. fil., Profesor p. z. historii i Dyrektor Seminarium historycznego Uniwersytetu wrocławskiego, członek kores-

ponent Akademii Umiejętności w Petersburgu. Wybrany Czł. czynnym d. 14 listopada 1881.

Wrocław.

X. Edward Likowski, Biskup sufragan poznański. Wybrany Czł. czynnym d. 12 listopada 1887.

Poznań.

Albert Sorel. Profesor historii dyplomatycznej w Ecole libre des sciences politiques w Paryżu, Sekretarz generalny Prezydium Senatu francuskiego. Członek Akademii francuskiej i Akademii nauk moralnych i politycznych, Czł.-korespondent król. Towarz. histor. w Londynie i król. Akademii Umiejętności w Monachium. Wybrany Czł. czynnym d. 30 listopada 1889.

Paryż, Présidence du Sénat.

Adolf Pawiński, Dr. fil., Profesor Uniwersytetu warszawskiego, Naczelnik Archiwum głównego Król. Polskiego, Czł.-korespondent Akad. Umiej. w Zagrzebiu, Członek Tow. historycznych w Petersburgu, Moskwie, Odesie i Lizbonie, Rzeczywisty Radca Stanu. Wybrany d. 3 października 1891.

Warszawa, Al. Jerozolimska 74.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) *Krajowi*:

J. Exc. Józef Majer, Dr. med. i chir., b. Profesor i Rektor Uniw. Jagiell., b. Prezes Akademii Umiejętności, Rzeczywisty Tajny Radca Jego ces. i król. Apost. Mości, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler ord. Żel. kor. III kl., dożywotni Członek Izby Panów, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i lwowskiego, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Tow. pedagogicznego we Lwowie. Tow. lek. w Krakowie i we Lwowie, Tow. lekarzy polskich w Paryżu i Rady administracyjnej Szkoły Polskiej na Bati-gnolles w Paryżu, Czł.-korespondent Akademii lekarsko-chirurgicznej w Madrycie, Tow. przyrodniczego we Lwowie, Tow. lekarsk. warszawskiego, wileńskiego, podolskiego, lubelskiego,

bukowińskiego i kaliskiego, Tow. antropologicznego w Berlinie, ces. Tow. Przyjaciół nauk przyrodniczo-antropolog. i etnolog. w Moskwie. Instytutu antropolog. W Brytanii i Irlandyi w Londynie. Akademii Mickiewicza w Bolonii etc.

Kraków, ulica Krupnicza 7.

Ludwik Teichman, Dr. med., b. Wiceprezes Akademii, Kawaler ord. Żel. Kor. III kl. i Franciszka Józefa, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., b. Profesor p. z. anatomii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek-korespondent Tow. lek. warsz. Wybrany Czł. czynnym d. 13 maja 1872.

Kraków, ulica Floryańska 53.

Franciszek Michał Karliński, Dr. fil., Kawaler ces. austr. orderu Franciszka Józefa, Profesor p. z. astronomii i matematyki wyższej i Dyrektor Obserwatorium astronomicznego Uniwersytetu Jagiell., Czł. c. k. Komisji do pomiaru ziemi, c. k. komisji do normalnych miar i wag, c. k. Tow. meteorologicznego w Wiedniu, królewsko-czeskiego Tow. Nauk w Pradze oraz Tow. astronomicznego niemieckiego, Czł.-korespondent b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Czł. honorowy Tow. Kopernika w Toruniu, Czł. i zastępca Dyrektora c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, Dyrektor seminarjum matematycznego. Wybrany Czł. czynnym d. 7 lipca 1873.

Kraków, ulica Kopernika, Obserwatorium.

Bronisław Radziszewski, Dr. fil., Profesor p. z. chemii ogólnej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek honorowy Towarzystwa chemików czeskich w Pradze, Tow. nauczycieli szkół wyższych i Tow. aptekarskiego we Lwowie, Czł. c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Docent chemii w szkole gospodarstwa leśnego. Wybrany Czł. czynnym d. 14 listopada 1881 -- (Korespondentem od r. 1874).

Lwów, ulica Długosza, gmach Uniwersytetu.

Józef Rostafiński, (jak wyżej). Wybrany Członkiem czynnym d. 10 października 1883.

Kraków, ulica Wolska 9.

Jan Franke, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Profesor mechaniki w Szk. Politechn. lwowskiej, Prezes c. k. Komisji egzaminac. dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany Członkiem czynnym d. 31 października 1885.

Lwów, ul. Bielowskiego 5.

Edward Janczewski, Dr. fil., Profesor p. z. anatomii i fizjologii roślin i Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiell., Członek-korespondent Tow. botanicznego w Edyburgu i Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourg, Prezes Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym d. 31 października 1885. — (Korespondentem od r. 1876).

Kraków, ul. Wolska 16.

Szczęśny Kreutz, (jak wyżej). Wybrany Członkiem czynnym d. 24 listopada 1888.

Władysław Zajączkowski, Dr. fil., Profesor p. z. matematyki w Szk. politechn. lwowskiej, Człon. c. k. Komisji egzaminac. dla kandydatów na nauczycieli w szkołach średnich, tudzież Komisji egzamin. dla geometrów autoryzowanych. Wybrany Człon. czynnym d. 6 grudnia 1890.

Lwów, ulica Sykstuska 50.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Profesor p. z. fizjologii Uniw. Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym d. 13 października 1891.

Kraków, ulica Szczepańska 11.

Benedykt Dybowski, Dr. med., Profesor zw. zoologii Uniwersyt. lwowskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych. Wybrany Człon. czynnym d. 31 października 1891.

Lwów, ulica Długosza 3.

Emil Godlewski, Dr. fil., Profesor p. z. chemii rolniczej i Dyrektor zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Czł. polskiego Towarzystwa przyrodników imienia Kopernika we Lwowie, Człon. Towarz. nauk przyrodniczych w Cherbourg, b. Prof. szkoły rolniczej w Dublinach. Wybrany Człon. czynnym d. 31 października 1891.

Kraków, ulica Straszewskiego 22.

Julian Niedźwiedzki, Profesor p. z. mineralogii i geologii w Szk. Politechnicznej lwowskiej, Docent tychże przedmiotów na Uniwersytecie lwowskim, Człon. krajowej Rady górniczej, Człon. c. k. Komisji egzam. na nauczycieli szkół średnich. Wybrany Czł. czynnym d. 9 maja 1893 — (Korespondentem od r. 1887).
Lwów, ulica Kleina 3.

August Witkowski, Prof. p. z. fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Człon. Komisji egzam. na nauczycieli szkół średnich. Wybrany Czł. czynnym d. 9 maja 1893 — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ulica Bernardyńska 13.

b) *Zakrajowi:*

Franciszek Mertens, Dr. fil., Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu wiedeńskiego, b. Prof. Uniwersytetu Jagiell., b. Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Radca rządowy, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek korespondent Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Człon. kor. Tow. naukowego w Getyndze. Wybrany Człon. czynnym d. 31 października 1885.

Wiedeń.

c) *Zagraniczni:*

Marceli Nencki, Dr. fil., Profesor chemii w zakładzie medycyny praktycznej w Petersburgu, b. Prof. chemii lekarskiej Uniwersytetu w Bernie Szwajc. Wybrany Czł. czynnym 15 listopada 1884.

Petersburg.

Edward Strasburger, Dr. fil., Profesor Uniwersytetu w Bonn. Wybrany Czł. czynnym dnia 24 listopada 1888.

Bonn.

Ludwik Pasteur, Czł. Académie Française i Académie des Sciences w Paryżu, Czł. zagr. wiedeńskiej Akademii Umiejętności i t. d. Wybrany Czł. czynnym d. 6 grudnia 1890.

Paryż, Institut Pasteur.

Jan Schiaparelli, Dyrektor Obserwatorium astronomicznego w Medyolanie i t. d. Wybrany Czł. czynnym d. 6 grudnia 1890.

Medyolan.

Sir William Thomson, Lord Kelvin, Profesor Uniwersytetu w Glasgowie i t. d. Wybrany Człon czynnym d. 6 grudnia 1890.

Glasgow.

Rudolf Virchow, Profesor Uniwersytetu w Berlinie i t. d. Wybrany Czł. czynnym d. 6 grudnia 1890.

Berlin.

Dymitr Iwanowicz Mendelejew, b. Profesor chemii Uniwersytetu petersburskiego i t. d. Wybrany 31 października 1891.

Petersburg, Kadetskaja 9.

~~~~~

B. Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Roman Pilat, Dr. fil., Profesor p. z. języka polskiego i literatury polskiej, Dyrektor seminarium filol. dla języka polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Wiceprezes c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Prezes Tow. Mickiewiczowskiego we Lwowie. Wybrany d. 30 października 1880.

Lwów, Chorążczyzna 16.

Zygmunt Samolewicz, Dr. fil., kawaler orderu Franciszka Józefa, c. k. Radca Dworu, emer. krajowy inspektor szkół średnich, Czł. Komisji egzaminacyjnej lwowskiej dla kandydatów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych. Członek honorowy Towarz. pedagogicznego i Tow. nauczycieli szkół wyższych. Wybrany dnia 15 listopada 1884.

Lwów, ulica Artura Grotgera 8.

Wojciech hr. Dzieduszycki, Dr. fil., c. k. Konserwator zabytków sztuki. Poseł na Sejm krajowy, Prezes Tow. archeologicznego we Lwowie. Wybrany d. 12 listopada 1887.

Jezupol, w Galicyi.

Jan Karłowicz, Dr. fil., Redaktor „Wisły“. Wybrany dnia 12 listopada 1887.

Warszawa, Jasna 10.

Józef Tretiak, Dr. fil., Profesor języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Kraków, ulica Batorego 25.

Adam Kryński, Magister nauk filol.-histor., Prof. gimn., Redaktor „Prac filologicznych“. Wybrany d. 30 listopada 1889.

Warszawa, Marszałkowska 108.

Maksymilian Kawczyński, Dr. fil., Profesor p. n. języków i literatur romańskich Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazjach i szkołach realnych. Wybrany dnia 6 grudnia 1890.

Kraków, Krowoderska 40.

Karol hr. Lanckoroński, c. k. Szambelan, dziedziczny Członek Izby Panów, Człon. kuratorji austr. Muzeum artyst.-przemysłowego w Wiedniu, c. k. Konserwator zabytków sztuki w Galicyi, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu berlińskiego. Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń, I Wasagasse 4.

Piotr Chmielowski, Dr. fil., Redaktor „Ateneum“, wybrany d. 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Wielka 33.

Ludwik Ówikliński, Dr. fil., b. Rektor magn., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor seminaryum i proseminaryum filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor lwowskiej c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Konserwator c. k. Komisji centralnej dla utrzymywania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ulica Mickiewicza 10.

Józef Kallenbach, Dr. fil., Profesor p. z. języka i literatury polskiej Uniwersytetu we Fryburgu Szwajcarskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Fribourg, rue St. Pierre 319.

Adam Miodoński, Dr. fil., Profesor p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyjach i szkołach realnych, b. Profesor Uniwersytetu we Fryburgu. Wybrany d. 9 maja 1893.

Kraków, ulica Straszewskiego 22.

Leon Sternbach, Dr. fil., Profesor p. n. filologii klasycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. św. Tomasza 6.

Jan Bystron, Dr. fil., c. k. Profesor gimnazyalny, Członek Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu i litewskiego Towarzystwa literackiego w Tylży. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. Czysta 4.

Stanisław Tomkowicz, Dr. fil., Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. Wolska 11.

Alwin Schultz, Dr. fil., p. z. Profesor historii sztuki niemieckiego Uniwersytetu w Pradze, Członek Komisji rząd. egzaminacyjnej do rysunków, Korespondent c. k. centralnej Komisji konserwatorskiej w Wiedniu, tudzież c. k. austriackiego Muzeum dla sztuki i przemysłu w Wiedniu, Czł. cz. Towarzystwa do popierania w Czechach niemieckiej umiejętności, sztuki i literatury, Czł. Wydziału Muzeum germańskiego w Norymberdze, Czł. honorowy Tow. śląskiego Muzeum starożytności, Tow. historii sztuki i Tow. przemysłowego w Wrocławiu, Korespondent śląskiego Towarz. „für vaterländische Cultur“ i Tow. śląskiego historycznego w Wrocławiu. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Praga Czeska, Ovocni trh, 4.

Wilhelm Creizenach¹⁾. Dr. fil., Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwers. Jagiell., Dyrektor seminaryum germa-

¹⁾ Wilhelm Creizenach, profesor zwyczajny języka i literatury niemieckiej, urodził się 4go czerwca r. 1851 w Frankfurcie nad Menem, gdzie uczęszczał do gimnazjum, które ukończył w r. 1870. Od 1870 do 1872 odbywał studia na Uniwersytecie w Getyndze, od 1872 do 1874 w Lipsku, oddając się przedewszystkiem językom i literaturom germańskim i romańskim pod kierunkiem Zarneckiego,

manistycznego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, b. Docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany d. 2 maja 1895.

Kraków, ulica Studencka 9.

Hildebranda i Eberta. Otrzymawszy w Lipsku stopień doktorski, poświęcił się dalej literaturze i filologii najpierw w Frankfurcie, potem w Jenie i w Wrocławiu. Tu w roku 1876 otrzymał miejsce asystenta przy bibliotece uniwersyteckiej. W roku 1878 przeniósł się do Lipska, gdzie jako docent prywatny od r. 1879 wykładał przez trzy lata literaturę nowożytną; poczem w lecie r. 1882 udał się do Paryża, aby pracować w Bibliothèque Nationale. Po powrocie w r. 1883, powołany przez uniwersytet Jagielloński do Krakowa na profesora nadzwyczajnego, został w roku 1886 profesorem zwyczajnym.

Prócz licznych artykułów pomniejszych ogłosił drukiem:

Legenden und Sagen von Pilatus (w Beiträge zur Gesch. der deutschen Sprache und Liter., herausgegeben von Braune und Paul. I. 1873).

Judas Ischarioth in Legende und Sage des Mittelalters. Ib. II. (1875), także osobno jako rozprawa doktorska.

Versuch einer Geschichte des Volksschauspiels vom Doctor Faust. Halle 1878.

Zur Entstehungsgeschichte des neuen deutschen Lustspiels. Halle 1879.

Die Bühnengeschichte des Goethe'schen Faust. Frankfurt a. Main 1881.

Studien zur Geschichte der dramatischen Poesie in siebzehnten Jahrhundert. Erster Beitrag (w Berichte der phil.-hist. Classe der König. Sächs. Gesellschaft der Wissenschaften), 1886 str. 92—118.

Tamże. Zweiter Beitrag, 1887 str. 1—44.

Der älteste Faustprolog. Krakau, 1887.

Die Schauspiele der englischen Comödianten. (Deutsche Nationalliteratur Bd. 23) Berlin u. Stuttgart 1889).

Geschichte des neueren Dramas. Bd. I, Mittelalter und Frührenaissance. Halle, 1893.

Prócz tego wydał w drugim zwiększonym wydaniu:

Briefwechsel zwischen Goethe und Marianne von Willemer. Stuttgart 1878.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Emanuel Henryk de Noailles, margr., b. Poseł francuski w Stambule. Wybrany d. 7 lipca 1873.

Paryż, rue de Saigon 2.

Leonard Piętak, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. prawa rzymskiego, tudzież austriackiego prawa handlowego i wekslowego Uniwersytetu lwowskiego, Prezes c. k. rządowej Komisji egzam. oddziału prawno-historycznego i Członek tejże w oddziale sądowym, Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, Członek Rady miejsk. król. stoł. m. Lwowa, Poseł do Rady Państwa z miasta Lwowa. Wybrany dnia 10 listopada 1883.

Lwów, ulica Garncarska 19.

Ludwik Kubala, Dr. fil., Prof. c. k. wyższego gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany d. 15 listopada 1884.

Lwów, ul. Długosza 17.

Oswald Balzer, Dr. praw, Profesor p. z. prawa polskiego Uniw. lwowskiego, Dyrektor archiwum akt grodzkich i ziemskich we Lwowie. Wybrany d. 24 listopada 1888.

Lwów, ulica Sykstuska 56.

Tadeusz Korzon, b. starszy nauczyciel gimnazjum kowieńskiego, Urzędnik zarządu kolei żelaznej nadwiślańskiej w Warszawie. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Warszawa, ul. Widok 20.

Władysław Ochenkowski, Dr. praw, Profesor p. z. ekonomii politycznej Uniw. lwowskiego, b. Profesor Akademii w Monasterze, tudzież Uniw. w Jenie, Członek American Academy of political and social Science, oraz British Economic Association. Wybrany d. 24 listopada 1888.

Lwów, ulica Słowackiego 12.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, Profesor p. z. statystyki, nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego Uniwersytetu lwowskiego, Człon. c. k. rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału nauk politycznych, Naczelnik biura statystycznego

w Wydziale krajowym, Członek-korespondent c. k. centralnej Komisji statystycznej w Wiedniu, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Wiceprezes c. k. galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego, Członek austr. Rady kolejowej, Członek krajowej Rady kolejowej, Członek krajowej Komisji rolniczej, Członek rady wykonawczej „Macierzy polskiej”, Poseł na Sejm krajowy. Wybrany d. 24 listopada 1888.

Lwów, ul. Garncarska 21.

Anatol Lewicki, Dr. fil., Profesor p. z. historii austriackiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, korespondent c. k. centralnej Komisji konserwatorskiej w Wiedniu, Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnaz. i real. Wybrany dnia 30 października 1889.

Kraków, Wielopole 4.

Henryk Lisicki, Członek Rady powiatowej samborskiej. Wybrany dnia 31 października 1891.

Kalinów, p. Sambor w Galicyi.

Władysław Abraham, Dr. praw, Profesor p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek rząd. Komisji egz. prawniczo-historycznej i sądowej. Wybrany d. 9 maja 1893.

Lwów, ul. Małeckiego 5.

Józef Kleczyński, Dr. praw, Profesor p. z. statystyki i prawa publicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownik miejskiego biura statystycznego w Krakowie, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego i Korespondent c. k. wiedeńskiej centralnej Komisji statystycznej. Wybrany dnia 9 maja 1893 roku.

Kraków, ul. Długa 7.

Maksymilian Perlbach, Dr. fil., Bibliotekarz Uniwersytetu w Halle. Wybrany d. 9 maja 1893.

Halle.

Paweł Pierling, kapłan T. J. Wybrany d. 9 maja 1893.

Paryż.

Antoni Prochaska, Dr. fil., Adjunkt archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ulica Kalecza 10.

Aleksander Semkowicz, Dr. fil., Dyrektor biblioteki Uniwersytetu lwowskiego. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ulica Zyblikiewicza 4.

Aleksander Jabłonowski¹⁾, Członek rzeczywisty Tow. histor. imienia Nestora w Kijowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Warszawa, Smolna 21.

¹⁾ Aleksander Jabłonowski, ur. w r. 1829 w Goźlinie w ziemi czerskiej, wychowany na Podlasiu, pobierał nauki początkowe w Drohiczynie, gimnazjum kończył w Białymstoku. W latach 1848 i 49 uczęszczał na Wydział historyczno-filologiczny w Krakowie, lat następnych w Dorpacie, poczem wrócił do Kijowa, oddając się zajęciom pedagogicznym w tem mieście i innych miejscach Ukrainy. Następne dwa lata przebył za granicą, dla studyów sławistycznych i historycznych; w r. 1859 bawił w Berlinie, w Londynie, Brukselli (dla Lelewela) i w Paryżu; w r. 1860 w Prażu, Wiedniu, Peszcie, w Dyakowarze i Zagrzebiu, poczem zwiedził Rzym, Ateny i Carogród, skąd zwrócił się do Bułgarii i Serbii. Następnych lat 6 spędził na Ukrainie. W r. 1867 wyjechał do ziemi mordowskiej, w r. 1879 zwiedzał Wschód muzułmański, Cylicyą, Mezopotamią, Palestynę, Syryą, Kurdystan, Indye, następnie Egipt. W r. 1872 zwiedził Dalmacyą i Hercegowinę, w r. 1878 Chorwacyą, w r. 1879 Albanią, w r. 1884 Krym i w r. 1892 Zadnieprze. Stałe mieszkanie ma od lat 25 w Warszawie, gdzie oddaje się pracy naukowej, jako współwydawca (z Pawińskim „Źródła dziejowych“, oraz współpracownik pism, przedewszystkiem „Ateneum“.

Ogłosił drukiem:

W „Źródłach dziejowych“: Ziemia wołyńska w połowie XVI wieku. (t. VI, str. 1—109), 1877.

Wołyń i Podole XVI wieku (t. XIX, str. 1—128) 1889 (dalsze dwa tomy są pod prasą).

Starostwa ukraińskie w pierwszej połowie wieku XVII, (t. V, str. 1—100) 1877.

Krzysztofa Grzymułtowskiego, wojewody poznańskiego, listy i mowy (t. I, str. 1—120).

Sprawy wołoskie za Jagiellonów (t. X, str. 1—144).

W „Ateneum“: Kresy ukraińskie (1877, III, 1—33 i 1878 IV, 374—407, 427—452).

Podole u schyłku wieku XV, (1880, II, 526—545; III, 87—105, 328—351).

Ludność rolnicza ziem ukraińskich do wybuchu wojen kozackich (1882, I, 70—97, 298—317).

Aleksander Rembowski¹⁾, Dr. fil., Bibliotekarz Ord. Krasińskich.
Warszawa, Przedm. Krakowskie 5.

Podole starożytne przed wcieleniem onego do b. Rzpltej.
(1887, I, 498—513; II, 126—154).

Zasiedlenie Ukrainy (1887, I, 115—138, 308—319).

Wołyń a Podole wobec samych siebie na łonie skonsolidowanej ostatecznie Rzpltej u schyłku XVI wieku, (1889, IV, 209—223).
Zasiedlenie Ukrainy w epoce litewskiej (1891, IV, 439—470).

Albania, wspomnienia i zarysy (1879, IV, 265—289).

Polska i Polacy w poezyi ludowej Słowian zadunajskich
(1880, I, 504—511).

W „Kwartalniku historycznym“: Kolonizacya Ukrainy za ostatnich Jagiellonów, (1893, str. 50—65).

Etniczna postać Ukrainy w epoce zjednoczenia jej z Koroną
(1893, 405—435).

W „Słowniku Geograficznym“: Ukraina, XII, str. 772—779.

W „Bibliotece Warszawskiej“: Uwagi nad A. Bonieckiego dziełem: „Poczet rodów W. Xtwa Litewskiego w XV i XVI wieku“ (1887, tom 187, str. 127—136).

W „Wis e“: Najnowsze teorye heraldyczne pochodzenia polskiego społeczeństwa szlacheckiego, ze stanowiska etnograficznego
(1891 I, str. 104—137).

W „Kwartalniku Kłosów“: Koleje dziejowe zrzeszenia się politycznego północnych Słowian do połowy XV wieku,
(1877, I, str. 1—68).

W „Ech u“: Sękowski w korespondencyi z Lelewelem. Studium na tle listów orientalisty osnute. (1878, w Nrach 41—72).

¹⁾ Aleksander Rembowski, ur. 1847; odbywał studia w Szkole głównej warszawskiej i na Uniwersytecie w Heidelbergu, gdzie otrzymał doktorat filozofii w r. 1874; od r. 1874 do r. 1876 służył w sądownictwie w Warszawie; od r. 1886 jest Bibliotekarzem Ordynacyi Krasińskich.

Ogłosił drukiem:

O gminie, jej organizacyi i stosunku do państwa. Warszawa 1873.

Polnische Agrargesetzgebung und Stadtgemeindeordnung vom Jahre 1791. Ein Beitrag zur Geschichte des Gemeindewesens. Heidelberg 1873.

Stanisław Leszczyński jako statysta. Warszawa 1879.

Jan Ostroróg i jego memoriał o naprawie Rzpltej wobec historyi prawa i nauki politycznej. Warszawa 1884.

Historya prawa wieczysto-czynszowego w guberniach północno-i południowo-zachodnich Cesarstwa rosyjskiego. Warszawa 1886. (Toż samo po rosyjsku, Petersburg 1886).

Michał Hruszewski¹⁾, Dr. fil., Profesor p. z. historii powszechnej z wykładem ruskim Uniwers. lwowskiego, Dyrektor sekcji

Konfederacya i rokosz w dawnym prawie państwowem polskiem. Studium porównawcze. Warszawa 1894.

Nadto liczne artykuły naukowe w Niwie, Ateneum, Bibliotece Warszawskiej, Kwartalniku historycznym, Ekonomistcie, Gazecie Sądowej i w Gazecie Rolniczej, z lat 1872—1894.

¹⁾ Michał Hruszewski, ur. 29 września 1866 w Czyhrynszczyźnie w Kijowszczyźnie. pochodzi z dawnej rodziny duchownej, młodość spędził na Kaukazie, gdzie ojciec jego jest dotychczas dyrektorem szkół ludowych. Ukończywszy gimnazjum w Tyflisie, wstąpił w r. 1886 na wydział historyczny Uniwersytetu kijowskiego. Dostał złoty medal, poczem był stypendystą przy katedrze historii rosyjskiej tamże aż do końca r. 1893; w r. 1894 otrzymał stopień magistra. Tegoż roku powołany do Lwowa.

Ogłosił drukiem:

Южнорусскіе господарскіе замки въ половинѣ XVI вѣка, историко-статистическій очеркъ. Кіевъ 1890, str. 33.

Волынскій вопросъ 1097—1102 г. Кіевъ 1891, str. 37.

Очеркъ истории Кіевской земли отъ смерти Ярослава до конца XIV столѣтія. Кіевъ 1891, str. XVI+520.

Барская околичная шляхта до к. XVIII в., этнографическій очеркъ. Кіевъ 1892, str. 18. (Кіевская Старина 1892, II).

Громадський рух на Україні-Руси в XIII віці, 1892, str. 28 (Записки товариства імени Шевченка т. I).

Для ювілею Івана Котляревського, Desiderata, str. 15. (Записки наукового тов. ім. Шевченка т. II, 1893).

Акты Барскаго староства XV—XVI в. Кіевъ 1893, str. 612+372 (Архивъ югозападной Россіи, ч. VIII т. I).

Наукова хроніка (50 літ київської археографічної комісії). Записки наук. тов. ім. Шевченка т. III str. 11, Львів, 1894.

Барское староство, историческіе очерки (XV—XVI в.). Кіевъ 1894, str. VI+308.

Дополнительныя главы къ изслѣдованію „Барское староство, историческіе очерки“. Кіевъ 1894.

Акты Барскаго староства XVII—XVIII в. К. 1894 str. 274+495 (Архивъ югозападной Россіи, ч. VIII т. II).

Ветупний виклад з давньої історії Руси, 1894, str. 11. (Записки наук. тов. ім. Шевченка т. IV).

Наукова хроніка: нововиданій пам'ятки давнього писемства руського, 1895, str. 18. (Записки etc. т. V).

Архив скарбу коронного в Варшаві, археографічна замітка str. 4. (Записки etc. т. VI).

historycznej Tow. Naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Członek różnych stowarzyszeń naukowych.
Lwów.

Leon hr. Piniński¹⁾, Dr. praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu lwowskiego, Członek komisji dla teoretycznych egzaminów prawniczych, oddziału prawno-historycznego i oddziału sądowego; Członek dożywotni Trybunału Państwa, poseł do Rady Państwa.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Edward Skiba, Dr. fil., b. Profesor fizyki matematycznej Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 7 lipca 1873.

J. Eksc. Włodzimierz hr. Dzieduszycki, Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Apost. Mości, Kawaler orderu Żel. Kor. I. kl., dożywotni Członek Izby Panów, b. Marszałek krajowy. Wybrany d. 14 listopada 1888.

Lwów, ul. Kurkowa 15.

¹⁾ Leon hr. Piniński, urodzony 8 marca 1857 we Lwowie. Studya prawnicze odbywał na Uniwersytecie lwowskim, po ich ukończeniu i złożeniu drugiego egzaminu państwowego (1878) kształcił się na uniwersytetach w Lipsku, Berlinie i Wiedniu. Stopień doktora praw otrzymał na Uniwersytecie lwowskim w r. 1880, gdzie się też habilitował w r. 1886, jako docent prywatny prawa rzymskiego, w r. 1891 mianowany profesorem zwyczajnym tegoż przedmiotu. Od r. 1888 jest posłem do Rady Państwa.

O g ł o s i ł ² d r u k i e m :

I) Z zakresu prawa rzymskiego :

a) Der Thatbestand des Sachbesitzerwerbes nach gemeinem Rechte; eine civilistische Untersuchung. I. Bd. Leipzig, Duncker et Humblot 1885 str. XIV i 405. II. Bd. 1888 str. 675.

b) Dwaj wieley prawnicy Niemiec, Ihering i Windscheid, (Przegląd polski, grudzień, 1892).

II. Innej treści:

a) Uwagi o niektórych kwestyach spornych, tyczących się zastosowania nowej ustawy propinacyjnej. (Odbitka z „Czasu“ 1889).

b) Pisma treści estetycznej, odnoszące się do malarstwa (krakowska wystawa obrazów w r. 1887 i t. d.) w czasopismach krajowych i odbitkach.

c) Artykuły treści prawniczej, ekonomicznej i politycznej w różnych krajowych pismach politycznych.

Henryk Kadyi, Dr. wszech nauk lek., p. z. Profesor anatomii Uniw. lwow., członek czynny c. k. krajowej Rady zdrowia we Lwowie, prezes polsk. Towarzystwa przyrodn. im. Kopernika, Członek Tow. anatomicznego w Niemczech, Członek honorowy i b. prezes galic. Tow. weterynarskiego, Czł. honorowy Tow. ratunkowego w Wiedniu, zastp. członka Izby lekarskiej we Lwowie, Członek wydziału galic. Tow. muzycznego, b. Profesor anatomii zwierząt domowych w c. k. Szkole weterynaryi we Lwowie. Wybrany dnia 14 listopada 1888.

Lwów, ul. Zielona 15.

Karol Olszewski, Dr. fil., Profesor p. z. chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiej Akademii Nauk i Sztuk w Pradze, Czł. Komisyi egzam. na nauczycieli szkół średnich. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Kraków, ul. Jagiellońska 22.

Władysław Gosiewski, Magister nauk matematyczno-fizycznych b. Szkoły Głównej warszawskiej, b. Członek b. Tow. Nauk ścisłych w Paryżu. Wybrany d. 31 października 1891.

Warszawa, ul. Ordynacka 10.

Antoni Wierzejski, Dr. fil., Profesor zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Czł. Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany dnia 31 października 1891.

Kraków, Wielopole 6.

Ludwik Birkenmajer, Dr. fil., Profesor matematyki i fizyki w krajowej szkole rolniczej w Czernichowie, docent fizyki matematycznej Uniwers. Jagiellońskiego. Wybrany d. 9 maja 1893.

Czernichów pod Krakowem.

Samuel Dickstein, wybrany dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ulica Marszałkowska 117.

Władysław Natanson, Dr. fil., Profesor nadzw. tytuł fizyki matematycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Wolska 32.

Adam Prażmowski, Dr. fil. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Basztowa 18.

Ernest Bandrowki, Dr. fil., Profesor Szkoły przemysłowej w Krakowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, Bracka 6.

Tadeusz Browicz, Dr. med., Profesor i Rektor Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, Krupnicza 5.

Władysław Kuleżyński, Profesor gimn. św. Jacka w Krakowie, Członek Towarzystwa im. Kopernika we Lwowie, Tow. zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Tow. entomologicznego w Waszyngtonie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. Niecała 8.

Hugo Zapałowicz, Dr. praw, c. k. kapitan-audyt. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Wiedeń, IV. Schikanedergasse 6.

Jan Ptaszycki¹⁾, Dr. fil., Docent Uniwersytetu i Akademii Artylerji w Petersburgu.

Petersburg.

Julian Sochocki²⁾, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu petersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Peters-

¹⁾ Jan Ptaszycki, ur. w 1844 r.

Ważniejsze prace drukiem ogłoszone:

Объ интегрированій ирраціональныхъ дифференціаловъ. Ст.-Петербургъ 1881.

Объ интегрированій въ конечномъ видѣ эллиптическихъ дифференціаловъ. Ст.-Петербургъ 1888.

O całkowaniu algebraicznem różniczek algebraicznych (Prace matematyczno-fizyczne, t. I);

O sprowadzeniu pewnych całek abelowych do postaci normalnej (Prace matem.-fiz. t. II).

²⁾ Julian Sochocki, ur. r. 1842 w Warszawie.

Ważniejsze prace drukiem ogłoszone:

Теорія інтегральнихъ вычетовъ съ некоторыми приложениями. Ст.-Петербургъ 1868.

Объ определенныхъ интегралахъ и функцияхъ употребляемыхъ при разложенияхъ въ ряды. Ст.-Петербургъ 1873.

Высшая Алгебра. Ст.-Петербургъ 1882.

Теорія чиселъ. Ст.-Петербургъ 1888.

Wyznaczenie stałych mnożników we wzorach dla linijnej transformacyi funkcyi θ . Summy Gaussa i prawo wzajemności symbolów Legendre'a. Paryż 1877. (Pam. Tow. Nauk. ścisłych).

burgu, Czł. Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim, Rzeczywisty Radca Stanu²⁾. Wybrany dnia 4 maja 1894 r.

Petersburg.

Leopold Adametz¹⁾, Dr. fil., Profesor p. z. hodowli bydła i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, chevalier du mérite agricole.

O liniach geodezyjnych. Warszawa 1891. (Prace matem.)

Zasada największego wspólnego dzielnika w zastosowaniu do teorii podzielności liczb algebraicznych. Warszawa 1893. (Prace matematyczne).

¹⁾ Leopold Adametz, ur. w Bernie 1861, studia odbywał w Hochschule für Bodencultur w Wiedniu i na Uniwersytecie lipskim, gdzie w r. 1886 otrzymał doktorat filozofii; w r. 1887 habilitował się w Hochschule für Bodencultur, w r. 1891 mianowany nadzwyczajnym, w r. 1893 zwyczajnym profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ogłosił następujące prace:

Untersuchungen über die niederen Pilze der Ackerkrume. Leipz. 1886.

Die Bacterien der Trink- und Nutzwässer. Wien 1888.

Über Saccharomyces lactis. Centralbl. f. Bacteriologie 1888.

Untersuchungen über den Bau und die Zusammensetzung der Muskelfaser bei verschiedenen Rinderassen. Landwirtsch. Jahrb. 1888.

Bacteriologische Untersuchungen über den Reifungsprocess der Käse. Landw. Jahrb. 1889.

Die Bacterien normaler und abnormaler Milch. Öst. Monatschrift f. Thierheilk. und Thierzucht. 1890.

Untersuchungen über Baccillus lactis viscosus. Landw. Jahrb. 1891.

Milchwirtschaftliche Untersuchungen. Landw. Jahrb. 1891.

Die Rinderassen und Schläge in Bosnien-Herzegowina. Breslau 1892.

Warum die Illyrische Rinderasse zur Brachyceros-Gruppe gezählt werden muss. Breslau 1892.

Untersuchungen über die Zusammensetzung des Trappistenkäses. Bremer Molk. Ztg. 1892.

O pochodzeniu bydła krajowego brunatnego. Anzeiger der Akad. Wiss. in Krakau 1893.

Ursachen und Erzeuger der abnormalen Reifungs-Vorgänge beim Käse. Bremen 1893.

Untersuchungen über das Rind der centralafrikan. Wahima-Stämme. Journ. f. Landw. 1894.

Władysław Szajnocha ¹⁾. Dr. fil., Profesor p. z. geologii i paleontologii Uniwers. Jagiell. i Dyrektor gabinetu geologicznego, Czł. Tow. przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie, Tow. geologicznych w Berlinie i w Brukseli, Tow. badaczy

Beitrag zur Kenntnis der Streptococcen der gelben Galt. Journ. f. Landw. 1894.

Über Micrococcus Sornthalii. Centralbl. f. Bacteriologie 1895.

Studien zur Monographie des Illyrischen Rindes. Journ. f. Landw. 1895.

¹⁾ Władysław Szajnocha, urodzony dnia 28 czerwca 1857 r. we Lwowie, ukończył tamże studia gimnazyalne w r. 1876, poczem uczęszczał na Uniwersytet i Politechnikę we Wiedniu, pracując specjalnie w geologii i paleontologii u prof. Edwarda Suessa i Melchiora Neumeyra; otrzymał w r. 1880 stopień doktora filozofii, poczem wstąpił jako wolontaryusz do państwowego zakładu geologicznego we Wiedniu, gdzie pozostał do czerwca r. 1882. W r. 1882 habilitował się na Uniw. Jagiell. jako docent geologii i paleontologii, w r. 1885 został mianowany nadzwyczajnym a w r. 1893 zwyczajnym profesorem.

Ogłosił drukiem:

Die Brachiopoden-Fauna der Oolithe von Balin bei Krakau. (Denkschriften der math.-naturw. Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Wien 1879. Bd. XLI).

Die Brachiopodenfauna von Balin (Verhandlungen der k. k. geol. Reichsanstalt. Wien 1879).

Geologische Karte der Gegend von Gorlice (Verhandlungen der k. k. geol. Reichsanstalt. Wien 1880).

Das Petroleumvorkommen von Słoboda rungurska. (Verhandlungen der k. k. geol. Reichsanstalt. Wien 1881); to samo po polsku: Stosunki geologiczne kopalni oleju skalnego w Słobodzie rungurskiej. („Kosmos“ Roczn. VI, Lwów 1881).

Górnictwo naftowe w Galicyi wobec ustawodawstwa górniczego. („Muzeum“ Kraków 1881).

Ein Beitrag zur Kenntnis der jurassischen Brachiopoden aus den karpatischen Klippen. Sitzungsberichte der k. Akademie der Wissenschaften Bd. LXXXIV, Wien 1881).

Geologische Karte der Gegend von Jasło u. Krosno. (Verhandlungen der k. k. geol. Reichsanstalt. Wien 1881).

Zur Kenntniss der mittelcretacischen Cephalopoden-Fauna der Inseln Elobi an der Westküste Africa's. (Denkschriften der math.-naturw. Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Bd. XLIX, Wien 1884) str. 8, tabl. 2; to samo po polsku: O faunie średniej kredy z wysp Elobir na wybrzeżu zachodniej Afryki. (Roz-

przyrody w Petersburgu, Tow. geograficznego w Wiedniu;
Członek Komisji egzaminacyjnej kandydatów stanu nauczycielskiego.

prawy i sprawozdania Wydziału matem.-przyrod. Akad. Umiej. w Krakowie 1884).

Über das Karpathensandsteingebiet in der Gegend von Biała u. Saybusch in Westgalizien. (Verhandlungen der k. k. geol. Reichsanstalt. Wien 1884).

Studia geologiczne w Karpatach Galicyi zachodniej. Część I. Okolice Żywca i Białej. (Kosmos, Lwów 1884).

Przyczynek do znajomości fauny cefalopodów z karpackiego piaskowca. (Rozprawy i sprawozdania Wydziału matem. przyrod. Akad. Umiej. w Krakowie 1884).

Tymczasowa wiadomość o kilku gatunkach ryb kopalnych z Monte Bolca pod Werona, znajdujących się w gabinecie geologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. (Rozprawy i sprawozdania Wydziału matem. przyrod. Akad. Umiej. T. XIV, Kraków 1885).

Studia geologiczne w Karpatach Galicyi zachodniej. Część II. Okolice Gorlic, Jasła i Krosna. (Kosmos, Lwów 1886).

O kilku gatunkach ryb kopalnych z Monte-Bolca pod Werona. (Pamiętnik Wydz. matem. przyrod. Akad. Umiej. T. XII, Kraków 1886).

Przemysł górniczy galicyjski na wystawie krajowej w Krakowie. (Przewodn. nauk i literac. Lwów, 1888).

Über fossile Pflanzenreste aus Cacheuta in der Argentinischen Republik. (Sitzungsberichte d. kais. Akad. Wiss. in Wien Bd. XCVII Abth. I. 1888).

Über die von R. Zuber in Süd-Argentina und Patagonien gesammelten Fossilien. (Verhandlungen der k. k. geolog. Reichsanstalt Nr. 6).

Über den Contact des Porphyrs mit dem Kohlenkalke oberhalb Dubie bei Krzeszowice in Krakauer Gebiete. (Anzeiger der Akad. der Wiss. in Krakau. December. 1889).

Über ein fossiles Elenskelet aus der Höhle bei Jaszczurówka in der Tatra. (tamże).

Orzeczenie o trwałości i stałości źródeł w Regulicach. (Sprawozd. miejskiej kom. wodoc. Kraków. 1889).

Stanisław Staszic, jako geolog. Studium. (Przewodn. nauk. i literacki 1889).

Czwarty międzynarodowy kongres geologów w Londynie, w wrześniu 1888. (Przegląd Polski 1889).

O stratygrafii pokładów sylurskich galicyjskiego Podola. (Sprawozdania Komisji fizyograf. Akad. Um. w Krakowie. 1889).

†

Z M A R L I.

Józef Hyrtl, Członek czynny zakrajowy Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 7 lipca 1873; zmarł 1894.

Emil Ogonowski, Członek korespondent Wydziału filologicznego od 14 listopada 1881; zmarł we Lwowie dnia 28 października 1894.

Poczet Członków nadzwyczajnych.

Leon Halban, Dr. med., Magister położnictwa, Kawaler ces. austr. orderu Żel. Kor. III klasy, Profesor p. z. medycyny sądowej i rządowej Uniwersytetu Jagiell., Lekarz sądowy, Człon. honorowy Tow. lekarzy bukowińskich w Czerniowcach, Człon. honorowy i b. Prezes Tow. lekarsk. krak., Czł. Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu, Tow. oftalmologicznego w Heidelbergu i Tow. lekarzy polskich w Paryżu, b. Redaktor główny Przeglądu lekarskiego, b. Prof. nadz. medycyny sądowej i policji lekarskiej na Wydziale prawa Uniw. Jagiell.

Kraków, Podwałe 10.

Über eine cenomane Fauna aus den Karpaten der Bukowina (Verhandlungen der k. k. geolog. Reichsanstalt. 1890. Nr. 4).

Über einige carbone Pflanzenreste aus der Argentinischen Republik. (Sitzungsberichte der k. Akad. d. Wiss. in Wien. Bd. C. Abth. V. 1891. April).

Źródła mineralne Galicyi. Pogląd na ich rozpołożenie, skład chemiczny i powstawanie. (Rozprawy Wydziału matem. przyr. Akad. Um. w Krakowie. T. XXII).

Płody kopalne Galicyi, ich występowanie i zużytkowanie. Część I. Węgla kamienne. — Węgla brunatne. — Rudy żelazne. — Rudy ołowiane. — Rudy cynkowe. — Siarka. — Część II. Sole potasowe, kopalnie i warzelnie soli. — Wosk ziemny. (Przewodn. nauk. i liter. Lwów. 1893 i 1894).

O przemyśle górniczym w Galicyi. (Referat przedstawiony Nadzwyczajnemu Zjazdowi prawników i ekonomistów polskich we Lwowie r. 1894. (Ekonomista polski, Lwów 1895).

Leon Chrzanowski, Dr. Praw, Poseł do Rady państwa i na Sejm krajowy, Członek delegacyj wspólnych austr.-węg.

Kraków.

Edward Fierich, Dr. praw, b. Prof. procesu cywilnego austriackiego oraz prawa handlowego i wekslowego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kraków, ul. Floryańska 38.

Maciej Leon Jakubowski, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa, Kawaler ces. austr. orderu Żel. Korony III klasy, Prof. p. n. pedyatrii, Dyrektor kliniki chorób dziecięcych na Uniwersytecie Jagiell., Członek Tow. lekarskiego krak.

Kraków, Podwale 10.

Marceli Jawornicki, Dyrektor miejskiej Kasy Oszczędności w Krakowie.

Kraków, Szpitalna 15.

Mikołaj Kański, b. Adwokat krajowy.

Kraków, Rynek główny 37.

Juliusz Kossak, Artysta-malarz.

Kraków, Plac Latarnia.

Józef Oettinger, b. Profesor historii medycyny Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kraków, Rynek główny 10.

Antoni Rosner, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa Profesor p. z. patologii i terapii chorób skórnych i wenerycznych, Dyrektor klinik tychże chorób Uniwer. Jagiell., b. Prezes Tow. lekarskiego w Krakowie.

Kraków, Rynek główny 22.

Władysław Ściborowski, Dr. medycyny, Prezes Tow. Dobroczyńności w Krakowie.

Kraków, ul. Łazienna 3.

Aleksander Stopezański, Dr. med., Prof. p. z. chemii lekarskiej, zarządzający zakładem chemii lekarskiej na Uniwersytecie Jagiell., Członek Tow. lekarskiego w Krakowie, Człon koresp. Tow. lekarskiego w Warszawie, przysięgły chemik sądowy.

Kraków, Piaski ad Grzegórzki 12.

Feliks Szlachtowski, Dr. praw. Kaw. ord. Żel. Kor. III klasy,
b. Prezydent miasta Krakowa.
Wojśław.

Michał Zieleniewski, Dr. medycyny.
Kraków, ul. Mikołajska 23.

†

Z M A R Ź.

Lucyan Rydel, Dr. med., Profesor Uniwersytetu Jagiell., zmarł
w Krakowie dnia 27 kwietnia 1895 r.

WYKAZ

STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na wydziale filologicznym.

I. Komisya historyi sztuki.

Przewodniczący :
Maryan Sokołowski ¹⁾.

Sekretarz :
Jerzy Mycielski.

Członkowie :

Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)	Wojciech hr. Dzieduszycki (Je- zupol, Galicya)
Oswald Balzer (Lwów)	Włodzimierz hr. Dzieduszycki (Lwów)
Władysław Bartynowski	Józef Dziekoński (Warszawa)
Maciej Bersohn (Warszawa)	Herman Ehrenberg (Królewiec)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Walery Eliaz
Ks. A. Brykczyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)	Ks. Jan Fijałek
Henryk Bukowski (Stockholm)	Ludwik Finkel (Lwów)
Adam Chmiel	Wojciech Gerson (Warszawa)
Aleksander Czołowski (Lwów)	Zygmunt Hendel
Ludwik Ćwikliński (Lwów)	Aleksander Jelski (Zamość, gub. Antoni Karbowskiak [mińska])
Włodzimierz Demetrykiewicz	
Edmund Diehl (Warszawa)	

¹⁾ Niewymienienie miejsca pobytu oznacza Kraków.

Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Tadeusz bar. Konopka
Juliusz Kossak
Michał Kowalczuk (Lwów)
Stanisław Krzyżanowski
Leonard Lepszy
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)
Władysław Łoziński (Lwów)
Władysław Łuszczkiewicz
Gustaw bar. Manteuffel (Ryga)
Jerzy hr. Mycielski
Sławomir Odrzywolski
Ferdynand Papée (Lwów)
Edward Pawłowicz (Lwów)
Ks. Antoni Petruszewicz (Lwów)
Franciszek Piekosiński
Antoni Prochaska (Lwów)
Tomasz Pryliński
Konst. hr. Przeździecki (Warsz.)

Wład. Przybysławski (Lwów)
Władysław Rebczyński (Lwów)
Jan Nep. Sadowski
Ks. Eust. Skrochowski (Lwów)
Stanisław Smolka
Maryan Sokołowski
Tadeusz Stryjeński
Izydor Szaraniewicz (Lwów)
Jan hr. Szeptycki (Przyłbice)
Stanisław Tomkowicz
Floryan Trawiński (Paryż)
Jan Wdowiszewski
Ludwik Wierzbicki (Stanisła-
wów)
Władysław Wisłocki
Konst. Wojciechowski (Warsz.)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Julian Zacharjewicz (Lwów)
Teodor Ziemięcki.

Członkowie lwowscy Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Władysława Łozińskiego.

II. Komisja językowa.

Przewodniczący:

Józef Majer.

Sekretarz:

Lucyan Malinowski.

Członkowie:

Bolesław Baranowski (Lwów)
Wojciech Biesiadzki (Lwów)
Gerson Blatt (Brody)
Jan Bystróż
Aleksander Brückner (Berlin)
Ludwik Ćwikliński (Lwów)
Jan Czubek

Karol Estreicher
Edward Friedner (Lwów)
Antoni Kalina (Lwów)
Władysław Kosiński
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Adam Ant. Kryński (Warszawa)
Ks. Onufry Łepki (Lwów)

Józef Majer	Franciszek Piekosiński
Lucyan Malinowski	Roman Pilat (Lwów)
Antoni Małecki (Lwów)	Zygmunt Próchnicki (Lwów)
Józef Oettinger	Zygmunt Samolewicz (Lwów)
Mieczysław Pawlikowski	Józef Tretiak
Piotr Parylak (Stanisławów)	Jan Werchratski (Lwów)
Aleksander Petrow (Krasno- fumsk)	Władysław Wisłocki
	Roman Zawiliński.

III. Komisya do badań w zakresie historii literatury i oświaty w Polsce.

Przewodniczący:

Kazimierz Morawski.

Sekretarz:

Józef Tretiak.

Członkowie:

Michał Bobrzyński (Lwów)	Ks. Stefan Pawlicki
Wilhelm Creizenach	Karol Petelenz (Stryj)
Jan Czubek	Józef Rostafiński
Karol Estreicher	Stanisław Siedlecki
Ludwik German (Lwów)	Ignacy Skrochowski (Lwów)
Konstanty Górski	Stanisław Smolka
Józef Kallenbach (Fryburg w Szwajcaryi)	August Sokołowski
Franciszek Karliński	Maryan Sokołowski
Maksymilian Kawczyński	Stanisław hr. Tarnowski
Ks. Władysław Knapiński	Stanisław Tomkowicz
Zbigniew Kniaziołucki	Józef Tretiak
Józef Korzeniowski (Paryż)	Bolesław Ulanowski
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)	Stanisław Windakiewicz
Leon Kulczyński	Władysław Wisłocki
Anatol Lewicki	Wincenty Zakrzewski
Lucyan Malinowski	Hugo Zathej
Kazimierz Morawski	Roman Zawiliński
	Maryan Zdziechowski

Teofil Ziembicki.

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący i Dyrektor zbiorów i wydawnictw:
Wincenty Zakrzewski.

Zastępca Przewodniczącego:
Stanisław Smolka.

Sekretarz:
Anatol Lewicki.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Aleksander Hirschberg (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)	Zdzisław Hordyński (Lwów)
Michał Bobrzyński (Lwów)	Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Franciszek Kluczycki
W. A. Bruchnalski (Lwów)	Ks. Władysław Knapiński
Ks. Julian Bukowski	Zbigniew Kniaziołucki
Zygmunt Celichowski (Kórnik)	Feliks Koneczny
Ks. Władysław Chotkowski	Józef Korzeniowski (Paryż)
Leon Chrzanowski	Aleksand. Kraushar (Warszawa)
Michał Chyliński	Stanisław Krzyżanowski
Zygmunt Cieszkowski	Ludwik Kubala (Lwów)
Ludwik Ćwikliński (Lwów)	Ks. Stanisław Kujot (Pelplin)
Bolesław Czarnik (Lwów)	Saturnin Kwiatkowski (Lwów)
Wiktor Czermak	Jan Leniek (Tarnów)
Aleksander Czołowski (Lwów)	Józef Lekszycki (Poznań)
Bronisław Dembiński (Lwów)	Anatol Lewicki
Hubert Ermisch (Drezno)	Antoni Lorkiewicz (Stanisławów)
Karol Estreicher	Ks. Jan Łukowski (Gniezno)
Ks. Jan Fijałek	Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Ludwik Finkel (Lwów)	Antoni Małeckci (Lwów)
Zygmunt Głoger (Jeżów)	Kazimierz Morawski
Ks. Tadeusz Gromnicki	August Mosbach (Wrocław)
Ludwik Grossé (Wielkie, poczta Kurów)	Jerzy hr. Mycielski
Alfred Halban (Czerniowce)	Fryderyk Papée (Lwów)
	Alfred Parczewski (Kalisz)

Emil Partycki (Lwów)	Aleksander Semkowicz (Lwów)
Maksymilian Perlbach (Halle)	Stanisław Smolka
Ks. Ant. Petruszewicz (Lwów)	August Sokołowski
Rudolf Philipi (Berlin)	Maryan Sokołowski
Franciszek Piekosiński	Izydor Szaraniewicz (Lwów)
Roman Pilat (Lwów)	Alojzy Szarłowski
Karol Potkański	Stanisław hr. Tarnowski
Antoni Prochaska (Lwów)	Józef Tretiak
Konst. hr. Przeddziecki (Warsz.)	Bolesław Ulanowski
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)	Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Kaz. Pułaski (Kamieniec Podol.)	Stanisław Windakiewicz
Zygmunt Radziwiński	Władysław Wisłocki
R. Reicke (Królewiec)	Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Karol Reifenkugel (Czerniowce)	Józef Wolff (Warszawa)
Henryk Sawczyński (Lwów)	Wincenty Zakrzewski.

Członkowie lwowscy Komisji historycznej stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Antoniego Małeckiego.

II. Komisja prawnicza.

Przewodniczący:

Fryderyk Zoll.

Sekretarz.

Bolesław Ulanowski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Mikołaj Kański
Michał Bobrzyński (Lwów)	Franciszek Kasperek
Józef Brzeziński	Józef Kleczyński
Leon Cyfrowicz	Edmund Krzymuski
Włodzimierz Czerkawski	Kazimierz Laskowski
Maciej Czyszczan (Wiedeń)	Juliusz Leo
Edward Fierich	Józef Louis (Wiedeń)
Ksawery Fierich	Józef Milewski
Piotr Górski	Stefan Muczkowski
Faustyn Jakubowski	Józef Oczapowski
Józef Jasiński	Franciszek Piekosiński

Józef Rosenblatt
Feliks Szlachtowski
Wincenty Tarłowski

Bolesław Ulanowski
Ignacy Zborowski
Fryderyk Zoll.

C) Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym.

I. Komisya fizyograficzna.

Przewodniczący:

Feliks Kreutz.

Sekretarz:

Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz	Napoleon Cybulski
Ks. Ant. Andrzejowski (Skała)	Jan Czarnecki (Kaczanówka)
Ernest Bandrowski	Franciszek Czarnomski
Franciszek Bartonec (Siersza)	J. Czerkawski (Lwów)
Andrzej Batycki (Staremiasto)	Franciszek Czerny
Feliks Berdau (Warszawa)	Włodzimierz hr. Dzieduszycki (Lwów)
Franciszek Bieniasz	Henryk Dziedzicki (Warszawa)
Lud. Birkenmajer (Czernichów)	Józef Dziędzielewicz (Kołomyja)
Franciszek Błocki (Lwów)	B. Eichler (Miedzyrzecz, gub. siedlecka)
Franciszek Błoński (Plisków na Ukrainie, p. Lipowiec)	Adolf Engel (Rzeszów)
Kazimierz Bobek	Zygmunt Fischer
Ks. Józef Boeger (Tarnopol)	Walenty Głowiński (Jarosław)
Adolf br. Brunicki (Lubień)	Emil Godlewski
Julian br. Brunicki (Podhorce)	Leon Guńkiewicz (Wadowice)
Andrzej Bryk (Chyrów)	Bronisław Gustawicz
Józef Brzeziński	Roman Gutwiński (Podgórze)
Odo Bujwid	Franciszek Hahn (Bochnia)
Geiza Bukowski (Wiedeń)	W. Hankiewicz (Lwów)
F. Chłapowski (Poznań)	Julian Hawrysiwicz (Ożydów, Galicja)
T. Ciesielski (Lwów)	Edward Hüchel (Lwów)
Edward Claus (Żywiec)	
Julian Cofalka (Jaworzno)	

Wincenty Jabłoński
 J. Jachno (Stanisławów)
 Leopold Jacobi (Pilzno)
 Antoni Jaworowski (Lwów)
 Walery Jaworski
 Konstanty Jelski
 Stefan Jentys
 Franciszek Karliński
 Waleryan Klecki
 Mikołaj Kobryn (Turka)
 Karol Kolbenheyer (Bielsk)
 S. Kontkiewicz (Dąbrowa)
 Bolesław Kotula (Innsbruck)
 Jak Krawczyk (Lwów)
 Feliks Kreutz
 Franciszek Krysta (Zawoja)
 Karol Krzyżanowski (Libusza)
 Władysław Kulczyński
 Józef Leigert (Dzikowiec)
 Leon Lemoch (Stryj)
 Władysław Lubomęski
 Michał Łempicki (Sielce)
 Maryan Łomnicki (Lwów)
 Andrzej May
 Karol Miałovich (Wieliczka)
 Władysław Montresor (Kozin)
 Arnulf Nawratil (Lwów)
 Julian Niedźwiedzki (Lwów)
 Aleksander Nowicki
 Fr. Nowosielski (Sambor)
 Karol Olszewski
 Stan. Olszewski (Gorlice)
 Godfryd Ossowski (Tomsk)
 St. Przybyłowski (Krzywórn-
 nia w Galicyi)
 Maryan Raciborski (Monachium)
 Bronisław Radziszewski (Lwów)

Jan Ralski (Tarnów)
 Antoni Rehman (Lwów)
 Konstanty Romer (Jodłownik)
 Józef Rostański
 Michał Rybiński
 Jan Nep. Sadowski
 Wład. Satke (Tarnopol)
 Fryderyk Schille (Rybro)
 Tomasz Schwetter (Bohorod-
 czany)
 Kazimierz Schulz (Dublany)
 Władysław Ściborowski
 Józef Siemiradzki (Lwów)
 Antoni Słóarski (Warszawa)
 Marceli Sławiński (Kołomyja)
 Tomasz Słomski (Kołomyja)
 Jan Śnieżek
 Gustaw Steingraber
 Stefan Stobiecki
 H. Strzelecki (Lwów)
 St. Strzelecki (Wieliczka)
 Zenon Suszycki (Dukla)
 Leon Syroczyński (Lwów)
 Władysław Szajnocha
 Jan Sznabl (Warszawa)
 Jan Sztolcman (Warszawa)
 Ignacy Szyszyłowicz (Dublany)
 Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)
 Franc. Tondera (Stanisławów)
 J. Trejdosiewicz (Warszawa)
 Kar. Trochanowski (Czernichów)
 Emeryk Turczyński (Drohobycz)
 Władysław Tyniecki (Lwów)
 Wiktor Uhlig (Praga)
 Adam Uznański (Poronin)
 Leopold Wajgiel (Lwów)
 Henryk Walter

Antoni Wałecki (Warszawa)	Józef Wyczyński (Truskawiec)
M. Wąsowicz (Lwów)	Józef Zaborski (Obertyn)
Jan Werchratski (Lwów)	Hugo Zapałowicz (Wiedeń)
Daniel Wierzejski	Stanisław Zaręczny
Antoni Wierzejski	Michał Zieleniewski
Tadeusz Wiśniowski (Chyrów)	Bronisław Znatowicz (Warsz.)
Ks. Leon Wojtowicz (Smolnik)	Rudolf Zuber (Lwów)
Eustachy Wołoszczak (Lwów)	K. Żukowski (Podmonasterek)

Prace tej Komisji są rozdzielone na 4 sekcje pod kierunkiem: 1) *meteorologiczna*, prof. Karlińskiego; 2) *geologiczna*, prof. Kreutzera; 3) *botaniczna*, prof. Rostafińskiego; 4) *zoologiczna*, prof. Kulczyńskiego.

II. Komisja antropologiczna.

Przewodniczący:

Jan Baudouin de Courtenay.

Sekretarze:

Kazimierz Kostanecki.

Roman Zawiliński.

Członkowie:

Jan Baudouin de Courtenay	Włodzimierz hr. Dzieduszycki (Lwów)
Jan Biela (Drohobycz)	Iwan Franko (Lwów)
Gustaw Blatt (Brody)	Zygmunt Głogier (Jeżewo)
Jan Buszek	Józef Grajnert (Warszawa)
Franciszek Bylicki	Michał Greim (Kamieniec Po- dolski)
Jan Bystróż	Wojciech Grzegorzewicz (Stryj)
Stanisław Ciszewski (Zagrzeb)	Henryk Hoyer
Napoleon Cybulski	Julian Talko-Hryncewicz (Troj- ckosawsk, Syb. wsch.)
Adolf Černý (Hradec Králové)	Edward Jelinek (Praga czesk.)
Włodzimierz Demetrykiewicz	Jan Karłowicz (Warszawa)
Tadeusz Dowgird (Olemborg, gub. Kowieńska)	Władysław Kosiński
Władysław Dybowski (Niańków na Litwie)	

Kazimierz Kostanecki	Wład. Przybysławski (Unięża)
Szcz. hr. Koziembrodzki (Chlebów)	Zygmunt Radziwiński (Siwki)
Władysław Kryże (Warszawa)	Józef Rostafiński
Władysław Łuszczkiewicz	Jan Nep. Sadowski
Józef Majer	Jerzy Sauerwein (Banteln w Ha- nowerze)
Lucyan Malinowski	Władysław Ściborowski
Leonard Masing (Dorpat)	Ks. Wład. Siarkowski (Kielce)
Władysław Matlakowski (Zbi- jewo w Król. Pol.).	Ludwik Stieda (Królewiec)
Karol Mátyás (Tarnobrzeg)	Jan Świętek
Ernest Muka (Fryburg saski)	Ludwik Teichmann
Czesław Neymann (Winnica)	Maryan Udziela (Siersza)
Wład. Olechnowicz (Lublin)	Seweryn Udziela (Wieliczka)
Godfryd Ossowski (Tomsk)	Zyg. Wierzchowski (Ropczyce)
Tadeusz Pilat (Lwów)	Adam Zakrzewski (Warszawa)
Bolesław Popowski (Winnica)	Roman Zawiliński
	Michał Żmigrodzki (Sucha).

Stacya Naukowa w Paryżu.

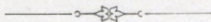
Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy:

Ludomir Gadon, Zastępca Przewodniczącego; Józef Rusteyko, Podskarbi; Władysław Mickiewicz, Sekretarz; ks. Ludwik Lescoeur.

Delegat Akademii: Dr. Józef Korzeniowski.

Bibliotekarz: Dr. Edward Porębowicz.

BIBLIOTEKA.

Bibliotekarz: Dr. Stanisław Windakiewicz.

BIURO AKADEMII.

(Według §. 23 Statutu Biuro znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego).

(Godziny urzędowe od 10—2).

S K Ł A D.

Adjunkt: Dr. Feliks Koneczny.

Podskarbi: Wilbald Ślęczkowski.

Rachmistrz: Bolesław Antoniewicz.

Dyurnista: Henryk Dobrowolski.

Woźny: Ludwik Słowiński.

Sprzedaż wydawnictw powierzoną ma:

Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie (Pałac Spiski).

PRZEGLĄD
KRAJOWY
JULIANA DUNAJEWSKIEGO

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 3 maja 1895 r.

BIBLIOTEKA

WYDZIAŁ WYCHOWANIA I NAUK

GRUPA AKADEMII

POSIEDZENIE PUBLICZNE

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

data 2 maja 1989 r.

Wzrost i rozwój człowieka
Wzrost i rozwój człowieka
Wzrost i rozwój człowieka
Wzrost i rozwój człowieka
Wzrost i rozwój człowieka

Wzrost i rozwój człowieka

Wzrost i rozwój człowieka

I.

PRZEMÓWIENIE

JEGO EKSCELLENCYI I ZASTĘPCY PROTEKTORA

JULIANA DUNAJEWSKIEGO.

W zastępstwie i z polecenia Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Protektora mam zaszczyt zagaić dzisiejsze posiedzenie i powitać zarazem szan. Członków Akademii.

Sprawozdanie z roku ubiegłego, które Zarząd Akademii już Panom przedłożył, wykazuje we wszystkich kierunkach pracy Akademii nieustanną gorliwość tak Członków, jakoteż i Komisyj w spełnianiu zadań, które Statut na nas nakłada. Nie brak też i w ubiegłym roku prac i publikacyj, które mogą obudzić zajęcie wśród szerszej i wykształcenijszej publiczności naszej.

Z wielu takich niech tylko wspomnę poszukiwania w archiwach włoskich, tyczące się czasów Jana III, które zapewne rzucą nowe światło na tę tak ważną epokę naszych dziejów. W sprawozdaniu o pracach hist.-prawnych z zadowoleniem naznaczyć mogę, iż dzięki subwencyi, przez Wys. Sejm udzielonej, można będzie przystąpić do publikacji tak pożądanego, krytycznego wydania zbioru znanego u nas jako *Volu-*

mina legum. I w działach innych, nawet w tych, które wogóle mniej są dostępne szerszej publiczności, nie brak także publikacyj i prac, mogących wzbudzić zajęcie ogólne. Wspomnieć tu tylko niech mi będzie wolno prace Komisji fizyograficznej, przygotowanie i wydawnictwo Atlasu geologicznego kraju naszego, rzeczy, która nie tylko ze stanowiska naukowego, ale i dla praktycznych celów może mieć doniosłe znaczenie.

Wogóle ten ruch nieustający jest tak jak w jedności, tak też i we wszystkich zbiorowych ciałach zarazem objawem i warunkiem życia. Pod tym względem Akademia Umiejętności tymże samym ulega prawom, które panują nad społeczeństwem i jego organizmem. Zachodzą jednak tutaj pewne różnice. Ruch i rozwój w społeczeństwie nie zawsze się odbywa na spokojnej i prawidłowej drodze. Spotykamy się w życiu społecznym zbyt często z objawami skrajnymi, z ciągłym przekraczaniem granicy miary i spokoju, spowodowanym przez namiętności i przez nieuniknioną słabość natury ludzkiej, która nie zawsze umie znaleźć drogę umiarkowaną i pośrednią wśród wzajemnego ścierania się przeciwnych zdań i pragnień.

Tak jak wahadło, zbyt dużą siłą w ruch wprowadzone, odbywa ruchy gwałtowne, przechodząc nagle z jednego końca na drugi, wprost przeciwny, i znowu powracając do dawnej ostateczności, tak nieraz i w społeczeństwie można zaobserwować gwałtowne przeczucie się z jednej drogi skrajnej do drugiej wprost przeciwnej, a równie nie umiarkowanej i przesadnej. Trudno nie przyznać, iż epoka, w której żyjemy, odznacza się szczególniejszym zaniepokojeniem umysłów, marzących o ja-

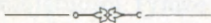
kiejs bezwzględnej, a nieokreślonej szczęśliwości, której na tej ziemi nigdy nie było, przepełnionych aspiracyami, które czasem są objawami żądań słusznych, ale czasem także przesadnych, a przez to wprowadzają społeczeństwo w ruch tak silny, iż nietylko zdanie ze zdaniem się ściera, ale powstaje sprzeczność interesów: każda klasa, każda warstwa społeczeństwa przedewszystkiem swój interes uważa za ogólny i żąda dla niego bezwzględnej opieki ze szkodą dla innych. I tak ruch taki może prowadzić nie do celu wskazanego, do jedności i zjednoczenia, ale do rozdziału i walki, t. j. do rozkładu.

W Akademii jednakowoż i w każdej instytucyi, poświęconej produkcji dóbr moralnych i intelektualnych, rzecz się ma przeciwnie. Tu ruch musi być spokojny, prawidłowy i wolny, a uczony, nim się wzniesie na wyższy stopień naukowych badań, przedtem dobrze przeświadczyć się musi, czy szczebel, na którym stanął i na którym się opiera, jest dość pewny. Nie może więc z hipotez szczegółowych wyciągać zbyt szybkich ogólnych wniosków i nie powoduje się interesami sprzecznymi, bo w nauce jeden tylko interes panuje: szukanie tej prawdy, jaką w ogóle rozum ludzki może osiąść. Osiągnięcie zaś celu polega tutaj na harmonii i wspólności. Życzyćby należało, aby ten sposób spokojnego badania, ten stosunek pracy i wzajemnego wyrozumienia łączności, stał się przykładem godnym naśladowania w innych sferach społeczeństwa.

Ruch ten w Akademii naszej, jaki się już objawił w licznych publikacjach naukowych, z pomocą Bożą i za ofiarnością i pracowitością wszystkich człon-

ków Akademii, pod światłym i gorliwym Zarządem, rokuje jak najlepsze nadzieje na przyszłość i nie bez otuchy, zdaje się, można powiedzieć, że uda się Akademii naszej sprawdzić wielkie słowa starego myśliciela o nauce powiedziane: *Obiter libata a Deo abducit, penitus hausta ad Deum reducit.*

W tej nadziei witam powtórnie Członków Akademii i ogłaszam: posiedzenie otwarte.

II.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA Hr. STANISŁAWA TARNOWSKIEGO.

Dziękuję Waszej Ekscellencyi, dziękuję wszystkim, którzy nasze posiedzenie zaszczycają swoją obecnością, za życzliwość, szacunek, uznanie, jakie Akademii okazują. Zwracam to słowo wdzięczności naprzód do J. Eksc. Pana Namiestnika, który stale każdego roku zadaje sobie trud podróży na to, by nam dać znak życzliwości, dobrze nam znanej i równie niezawodnej jak wysoko cenionej; przy nim do wszystkich dostojnych naczelników władz miejscowych. Ale szczególnie, osobno, niech mi będzie wolno złożyć dzięki za łaskawe przybycie i hołd uszanowania w imieniu Akademii, Temu, którego po raz pierwszy mamy zaszczyt widzieć na naszym zebraniu, księciu Biskupowi krakowskiemu. To powitanie przywodzi na myśl bolesną stratę jego nieodżałowanego poprzednika: ś. p. kardynał Dunajewski zawsze był dla nas pełen dobroci. To połączenie wspomnienia z powitaniem niech nam będzie wróżbą, że czci-godna Biskupia Stolica zawsze dla Akademii mieć będzie łaskawe uczucia, Akademia tę samą zawsze dla

niej wdzięczność i cześć. Taka życzliwość jest, oprócz innych, niemałym powodem otuchy, zaspokojenia, ufności w siebie, bez czego Instytucye, jak ludzie, trudnoby mogły odpowiedzieć swojemu zadaniu. Nasze zadanie jest zbyt znane, iżby je wypadło jeszcze określać: zrobili to inni, od początku istnienia Akademii, i lepiej niżbym ja potrafił. Jak zaś to zadanie pełnimy, nie nam o tem sądzić. To jedno pozwalam sobie przypomnieć, że pojmujemy je od początku tak samo, niezmiennie, jako pracę obejmującą równomiernie wszystkie gałęzie nauki, jako rozszerzenie ich podstawy a pogłębienie ich badania. Zdobyć rezultat tych badań często mozolnych, dojść do nowej naukowej prawdy, a przynajmniej zgromadzić i przysposobić te materyały, z których ona wydobyta być może, to jest cel i obowiązek Akademii. Gotowy, już zdobyty rezultat, podać w łatwej formie ogółowi, rozpowszechnić go, doprowadzić do każdego umysłu, który ją przyjąć zechce, to już nie nasza rzecz. W gospodarstwie rolnym znanym i często nader potrzebnym środkiem jest irygacya, która suchej ziemi dodaje życia, a roślinom potrzebnych warunków wzrostu, rozkwitu i dojrzewania. Praca naukowa jest do tego podobna: ona także ma rozprowadzić po całej przestrzeni żywą wodę wiedzy, żeby na gruncie zawsze mniej więcej twardym, mogła się zazielenić a potem plon wydać oświata. A jak przy irygacyi tak tutaj, są różne większe i mniejsze kanały, które wodę rozprowadzają i doprowadzają wszędzie: i jest jakiś jeden punkt, w którym się główny zasób wody gromadzi; ten powinien być pilnie strzeżonym i zasilanym, żeby się wyczerpać nie mógł, żeby każdy kanał brał z niego tyle wody,

ile potrzebuje ta cała przestrzeń, którą on właśnie ma chronić od posuchy. Akademia jest takim punktem, i tym zawsze być powinna, to jej przeznaczenie: a dopóki je pełni, może być spokojna, że odpowiada i swemu celowi, i zaufaniu, jakim ją obdarza społeczeństwo, jakim ją zaszczycił dobroczynny Założyciel.

Ze z naszego zbiornika różni czerpią, i nawet obficie, że ciągną z niego pożytek, to, jak Wasza Ekscellencya zauważyć raczyłeś, stwierdzają nasze stosunki, nasze prace wzmagające się i coraz więcej poszukiwane. Jesteśmy też pełni zaspokojenia, i otuchy. Znajomość świata i życia każe nam mieć zawsze przed oczyma dwie prawdy z doświadczenia wzięte. Jedna jest ta, że doskonałości niema na świecie, a ideału absolutnego nie osiągnie nikt nigdy. A druga, że bez walki i trudu, przykrości, wśród ogólnej i niczem niezamąconej dobrej woli wszystkich, nie się na tym świecie nie dzieje i nie osiąga: zwłaszcza nie dobrego. Temi dwoma doświadczeniami wsparci, znosimy cierpliwie nie tylko objawy niechęci, jeżeli się te trafiają, ale co trudniej i braki od spraw ludzkich nieodłączne. Wiemy z góry, że do doskonałości nie dojdziemy nigdy: ale wiemy także, że mamy obowiązek do niej dążyć, zmierzać, zbliżać się bez przerwy, bez ustanku, bez osłabień i zniechęceń. Mamy też wolę tak robić: a jeżeli z naszych prac jest jaki skutek, jeżeli w nich jest jakiś postęp, to znać, że wola nie jest zupełnie bezczynną i bezskuteczną.

Wdzięczni bardzo tym wszystkim, którzy to uznają, szczególną wdzięczność mamy dla tych, którzy nas wspierają i ułatwiają tę powinność nie ustawiania w pra-

cach, postępowania naprzód. Uchybiłbym temu obowiąz-
kowi wdzięczności, gdybym tu nie złożył publicznie
jej wyrazu Prześwietnemu Sejmowi krajowemu, który
dotacją Akademii podniósł, i c. k. Rządowi centralne-
mu, który w preliminarzu budżetu na rok bieżący naszą
dotacją od Rady Państwa podwyższył. Nie pomylę się
z pewnością, jeżeli w tej potrzebnej i pożądanej pomocy
odgadnę przyjazną rękę, opatrzną myśl i obywatelskie
serce Pana Ministra oświaty i jego staraniu ten spo-
dziewany przybytek w naszych dochodach przypiszę.

Zapewne, z większymi środkami dałoby się zro-
bić dużo więcej, a rzeczy do zrobienia potrzebnych jest
bardzo wiele. Ale rzeczą obowiązkową i główną jest,
żeby tymi środkami, jakie się ma, zrobić roztropnie,
jak się da najwięcej. Tej reguły trzyma się Akademia,
tak chce robić, a że tak rzeczywiście robiła i robi, do-
wodzą jej przebyte lata i jej sprawozdania, z których
ostatnie z ubiegłego roku pan Sekretarz generalny ze-
chce podać do wiadomości zgromadzenia. Zanim wszakże
do tego przyjdziemy, mam sobie za miłą powinność
przypomnieć, że w zeszłorocznej Wystawie krajowej Aka-
demia miała uczestnictwo nietylko przez komplet
swoich wydawnictw, ale przez graficzne na tablicach
przedstawienie prac swoich, dokonanych w różnych
kierunkach nauki, na różnych punktach ziemi polskiej.
Wystawiła też taki graficzny wykaz druków z ostatnich
stu lat, uzmysłowienie ruchu literatury i nauki, jak się
w różnych miastach i okolicach, z biegiem czasu wznosił
i upadał.

Wystawę tę mieliśmy zaszczyt pokazać Najja-
śniejszemu Panu. W przejeździe zaś do Lwowa zaszczycił

Akademiją odwiedzinami swemi Najdostojniejszy nasz Protektor Arcyksiążę Karol Ludwik z Jej Ces.-Wysokością Arcyksiężną Maryą Teresą. Odwiedziny te zapisane są w naszej pamiątkowej księdze, a na zawsze w naszej wdzięcznej pamięci.

III.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

z czynności Akademii

od maja 1894 do maja 1895 roku.

Wczorajsze wybory powołały do grona Akademii świeży zastęp sił nowych; nadto dwóch dotychczasowych członków korespondentów zajęło opróżnione miejsca członków czynnych. Mianowicie wybrani zostali:

Na Wydziale filologicznym:

na członka czynnego:

dotychczasowy członek korespondent Dr. Antoni Kalina, profesor Uniwersytetu lwowskiego;

na członków korespondentów:

Dr. Wilhelm Creizenach, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i Dr. Ernest Muka, w Freibergu w Saksonii.

Na Wydziale historyczno-filozoficznym:

na członka czynnego:

dotychczasowy członek korespondent Dr. Henryk Zeissberg, c. k. Radca Dworu i profesor Uniwersytetu wiedeńskiego;

na członków korespondentów:

Dr. Michał Hruszewski i Dr. Leon hr. Piniński, profesorowie Uniwersytetu lwowskiego.

Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym:

na członka czynnego:

Dr. Henryk Hoyer, profesor Uniwersytetu warszawskiego;

na członków korespondentów:

Dr. Leopold Adametz i Dr. Władysława Szajnocha, profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wybory pp. H. Hoyera i E. Muki, jako członków zagranicznych, wymagają zatwierdzenia Najjaśniejszego Pana.

W ciągu ubiegłego roku Najjaśniejszy Pan raczył najmiłościwiej zatwierdzić wybory zagranicznych członków korespondentów, ogłoszone na ostatnim posiedzeniu publicznem, pp. Aleksandra Jabłonowskiego i Aleksandra Rembowskiego w Warszawie, Jana Ptaszyckiego i Juliana Sochockiego w Petersburgu.

Z grona członków zwyczajnych straciliśmy w roku ubiegłym dwóch: czł. cz. zakrajowego ś. p. Józefa Hyrtla i czł. kor. ś. p. ks. Emilianą Ogonskiego.

Nie tu miejsce stwierdzać niespożyte zasługi naukowe Hyrtla, którego imię na zawsze uwiecznionem będzie w dziejach anatomii. W wyborach członków obcych narodowości, innemi kierujemy się zasadami na Wy-

dziale matematyczno-przyrodniczym, innemi na dwóch innych Wydziałach. Z pośród filologów, historyków, zapraszamy do grona naszego takich uczonych, którzy, zajmując się rzeczami polskimi, oddali istotne usługi polskiej nauce. Inaczej z wielką rzeszą przyrodników; na nieliczne miejsca członków zakrajowych i zagranicznych zapraszamy najznamienitszych koryfeuszów nauki całego świata, aby tym potęgom w wielkiej Rzeczypospolitej naukowej oddać hołd imieniem polskiej nauki. To też Hyrtlowi ofiarowano nasz dyplom w pierwszych zaraz wyborach członków tej kategorii; miał to być również wyraz wdzięczności za pracę nauczycielską wielkiego uczonego, z którego szkoły wyszło tylu polskich lekarzy, a między nimi kilku najdawniejszych członków naszej Akademii.

Ks. E m i l i a n O g o n o w s k i, zmarły 28 października 1894, korespondent nasz od r. 1881, od r. 1868 profesor Uniwersytetu lwowskiego, zdobył sobie wśród ruskich uczonych zasłużone imię. Jego Historia ruskiej literatury zajmować będzie w piśmiennictwie naukowym zaszczytne miejsce jako praca sumienna, torująca drogę dalszym badaniom; ścisłe odgraniczenie umysłowości ruskiej od rosyjskiej będzie jej niezaprzeczoną zasługą. Pisząc po rusku, w pracach naszych nie brał czynnego udziału; chętnie jednak dawał wyraz łączności z naszą Instytucją, ilekroć do tego zdarzyła się sposobność, a zaproszony do współdziałania w programowej pracy, tyczącej się badań nad dyalektologią krajową, ochoczo jął się powierzonego sobie zadania i spełnił ją z właściwą sobie sumiennością. Cześć jego pamięci!

Poczet członków nadzwyczajnych, dawnych członków Towarzystwa Naukowego, uszczuplił się świeżym zgonem ś. p. **L u c y a n a R y d l a**, profesora okulistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybitny ten przedstawiciel praktycznego kierunku w nauce lekarskiej, mógł znaleźć wśród nas należne sobie miejsce w tej jedynej kategorii członków. W szczerym, głębokim żalu, otaczającym ten grób, przed czterema dniami zamknięty, Akademia bierze serdeczny udział, bo zgasł uczony polski niepospolitych zasług a jej wierny, wypróbowany przyjaciel.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym trzy tomy Rozpraw: XX, XXI i XXIII; tom XXII jest na ukończeniu, a rozpoczęto tom XXIV.

Z zakresu **Filologii klasycznej** złożono Wydziałowi pięć prac, a mianowicie: **L. STERNBACHA** „O itacyzmie greckim cz. III, IV i V; tegoż *Lectiones Augustanae*, krytyczne uwagi o tekście bajek Ezopowych podług manuskryptów paryskiego i monachijskiego; **St. SCHNEIDRA**: „Izokrates wobec Politei Ateńskiej Arystotelesa“, oraz „O traktacie greckim: Czy można mądrości i cnoty nauczyć“. **K. MORAWSKI** złożył rozprawę p. t. *De rhetoribus latinis observationes. Pars altera*, w której autor wykazuje wpływ Cycerona na późniejszych retorów, oraz zajmuje się retoryką u chrześcijańskich autorów, jak Tertuliana, św. Augustyna i św. Hieronima.

Badania w zakresie **Filologii słowiańskiej** odnosiły się głównie do historii języka polskiego i opracowania nowoodkrytych zabytków. Tu należą rozprawy A. BRÜCKNERA: „Kazania średniowieczne“ Cz. I i II, w których autor wyzyskał materiał językowy polski, znajdujący się wśród tekstów łacińskich. L. MALINOWSKI złożył rozprawy: „O przyimku i przystawce *wz, wez* w języku polskim“, gdzie śledzi losy i przemiany tej cząsteczki w rozwoju języka. Tenże opracował „Glossy polskie w kilku rękopismach łacińskich z wieku XV w Bibliotekach kapitulnej i uniwersyteckiej w Pradze, oraz w manuskrypcie N. 379 Biblioteki Ossolińskich“. Tenże podał „Uwagi krytyczne nad zabytkiem staropolskim: Żywot św. Błażeja“, oraz złożył dokładny odpis tegoż zabytku, uwagi nad językiem i wyczerpujący słownik.

Z zakresu dialektologii polskiej p. WIKTOR LUBORADZKI złożył Sprawozdanie ze studyów ludoznawczych, podjętych z polecenia Akademii Umiejętności w Szczawnicy i okolicach.

L. MALINOWSKI opracował i przygotował do wydania: „Fragmenta ewangeliarza cerkiewno-słowiańskiego, pisma czerwono-ruskiego z w. XIV“, które odkrył był w oprawie manuskryptu z r. 1438 N. 379 Biblioteki Ossolińskich.

Prace z zakresu **Dziejów literatury** są:

Do historii piśmiennictwa łacińskiego w Polsce odnosi się praca M. JEZIENICKIEGO: „O rękopisie Biblioteki uniwersyteckiej we Wrocławiu z r. 1515 (IV. F.

36), tudzież o pismach w nim zawartych“, wśród których znajdują się nieznane poezye Pawła z Krosna.

W rozprawach prof. A. BRÜCKNERA: „Kazania średniowieczne“ cz. I i II, oprócz obfitego materiału językowego, znajdują się cenne wiadomości do historii wierzeń, zabobonów i przesądów ludu polskiego w wieku XV.

Do historyi nowszej literatury polskiej i innych słowiańskich należą prace: J. TRETIAKA „Ignacy Krasiński jako prezydent trybunału. Przyczynek do biografii poety“. Tegoż „Do genezy młodzieńczych utworów Bohdana Zaleskiego“, gdzie autor wykazuje między innymi wpływ Uhlanda na ukraińskiego poetę. P. F. HOESICK złożył pracę: „Anhelli i trzy poematy“, w której określa czas powstania Anhellego, poematów: w Szwajcaryi, Waclaw, Ojciec zadżumionych; dalej wykazuje wpływ Chateaubrianda na Słowackiego, ślady wpływów obcych w poemacie W Szwajcaryi, oraz zastanawia się nad psychologiczną genezą Anhellego i Ojca zadżumionych.

P. M. ZDZIECHOWSKI czytał ustępy z pracy swej: „Wpływ bajronizmu w literaturze rosyjskiej“, gdzie wykazywał wpływ Byrona głównie na Puszkina, Grybojedowa i Lermontowa.

Rozprawa p. M. ZDZIECHOWSKIEGO p. t. „Karol Hynek Mácha i bajronizm czeski“ (Rozpr. Wydz. filol. T. XVIII str. 233 — 301) doznała nader życzliwego przyjęcia w literaturze krytycznej czeskiej (m. i. porównać recenzją Leandra Cecha w czasopiśmie Naše Doba 1893, zesz. II str. 142—147 i sprawozdanie prof. FR. BÍLEGO, Věstník české Akademie pro vědy, slove-

snost a umění. Os. odb. str. 1—(1), i została przełożona na język czeski przez prof. Jana Voborníka (Jičín 1895).

Komisya historyczno-literacka wydała w roku ubiegłym ósmy tom „Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce“, który zawiera w sobie następujące rzeczy: Akta Rzeczypospolitej Babińskiej według oryginalnego rękopisu wydane przez Stan. Windakiewicza; Materyały do biografii Józefa Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Ozimeków), wydane przez Kornela Juliusza Hecka; Wacław z Potoka Potocki, nowe szczegóły do żywota poety, podane przez Jana Czubka; Fragment z dziejów szkół kaliskich z rękopisu współczesnego wydany przez B. Wojciechowskiego. Rozpoczęto też druk dziewiątego tomu od „Materyałów do historii uniwersytetu wileńskiego“, przygotowanych do wydania przez Dr. Szeligę.

Z wydawnictwa: *Corpus antiquissimorum poetarum latinorum Poloniae* wyszedł tom IV, zawierający poezye Mikołaja Hussowczyka (*Hussoviani*), wydał Józef Pelczar.

W Bibliotece pisarzy polskich wydano dwa zabytki z XVI wieku: *Historye Rzymskie (Gesta Romanorum)* (wydał Jan Bystron) i Mikołaja Reja *Zwierzyniec* (wydał Wilhelm Bruchnalski).

Acta Rectoralia w opracowania czł. cz. W. WISŁOCKIEGO wyszedł zeszyt 3, a 4^{ty} ostatni jest w druku.

W dalszym ciągu wydawnictwa *Bibliografii polskiej* czł. cz. KAROLA ESTREICHERA wyszedł zeszyt 1, 2 i 3 tomu XIV.

W zakresie **Historyi sztuki** ruch naukowy zmiejszył się cokolwiek w roku ubiegłym z powodu braku funduszków.

Do historyi architektury odnosiło się kilka prac i komunikatów a mianowicie: Prof. S. ODRZYWOŁSKI dokonał szczegółowych zdjęć renesansowego zamku w Krasieczynie i złożył jego opis. P. architekt ZYGMUNT HENDEL zdał sprawę z świeżo dokonanego odkrycia reszt dawnego kapitulacza romańskiego w krakowskim klasztorze Dominikanów. P. ZYGM. KRASUSKI na podstawie nieznanych źródeł archiwalnych dostarczył ważnych szczegółów do historyi budowy kościoła PP. Wizytek w Krakowie w końcu XVII w. Prof. ŁUSZCZKIEWICZ podał wiadomość o zagadkowej starożytnej budowie ceglanej w Łowiczu, którą uważa za turmę więzienną z XIII w.

Do historyi rzeźby odnosiła się przełożona Komisji praca p. FELIKSA KOPERY p. t. „Grobowiec Olbrachta w katedrze na Wawelu i pierwsze prace w stylu odrodzenia na zamku krakowskim“. P. KAZIMIERZ ROMER z Jampola nadesłał fotografie pięknego rzeźbionego pomnika renesansowego Jerzego Rudominy Dusiatki † 1643 ze zrujnowanego kościoła w Nowogródku.

Z dziedziny historyi malarstwa ks. NORBERT GOLICHOŃSKI dostarczył ze źródeł archiwalnych nowych szczegółów do życiorysu O. Benedykta Mazurkiewicza, malarza z Zakonu OO. Bernardynów we Lwowie w XVIII wieku. Prof. SOKOŁOWSKI przedłożył fotografią obrazu Zwiastowania z XVI w. z głągolickim napisem, znajdującego się w Zagórzcu pod Sano-

kiem. Tenże zwrócił uwagę Komisji na starożytny wizerunek Matki Boskiej Bolesnej z XVI w. w Warszawie w kościele św. Marcina, godny bliższego zbadania.

Do historii przemysłu artystycznego odnosiły się następujące komunikaty: P. ZYGM. KRASUSKI podał na podstawie nieznanych źródeł archiwalnych wiadomość o artystycznych srebrach kościelnych będących niegdyś własnością kościoła PP. Wisytek w Krakowie. Ks. Dr. FIJAŁEK złożył wielkie fotografie insygniów biskupich z XIII w. znalezionych w Włocławku. P. LEONARD LEPSZY dostarczył dosłownego odpisu dokumentu, wystawionego złotnikowi krakowskiemu Hanuszowi Głogierowi (Głogowczykowi) w r. 1478 przez Jana Rzeszowskiego biskupa i Jakuba z Dębna kasztelana krakowskiego. P. WŁADYSŁAW ŁOZIŃSKI odczytał obszerny komunikat o lwowskim odlewnictwie z brązu, które sięga XIV wieku. Dr. ALEKS. CZOŁOWSKI przedłożył przepisy cechu rusznikarskiego, szyflerskiego i samostrzelniczego we Lwowie z r. 1637 odnoszące się do t. zw. *Kunststückerów*. Prof. M. SOKOŁOWSKI przedstawił fotografie miniatur modlitewnika króla Władysława Warneńczyka z biblioteki Bodlejańskiej w Oxfordzie i na podstawie treści, opracowanej przez Dra Józefa Korzeniowskiego, wypowiedział swe uwagi o tym zabytku. P. ZYGMUNT KRASUSKI złożył odpis inwentarza skarbcza krakowskiego kościoła OO. Dominikanów, zawierającego nieznane wiadomości do działalności Dominikana Wiktoryna, iluminatora ksiąg pergaminowych z XVI w. Prof. ZACHARJEWICZ nadesłał rysunki orłów, malowanych al fresco na sklepieniu gotyckiej

katedry w Koszycach w XVI w. Ks. N. GOLICHOWSKI, na podstawie nieogłoszonych źródeł archiwalnych, podał wiadomość o braciszku Bernardyńskim Pawle z Bydgoszczy, który w pierwszej połowie XVII w. zasłużył się we Lwowie jako stolarz i snycerz. P. ZYGM. KRASUSKI przełożył oryginalny rysunek ołtarza wielkiego do kościoła PP. Wizytek w Krakowie, wykonany w r. 1694 przez Ludwika Grabiańskiego, stolarza krakowskiego. P. WŁAD. REBCZYŃSKI okazał interesującą łaskę rzeźbioną starożytną, nabytą w Kraju do muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie. Prof. M. SOKOŁOWSKI zwrócił uwagę Komisji na ślady fabryki gobelinów w Horochowie na Wołyniu, oraz na wyrób gobelinów w Krakowie w XVIII w. P. WŁADYSŁAW ŁOZIŃSKI podał wiadomość, że we Lwowie w XVII w. OO. Bernardyni wypalali dachówki niebieskie. Ks. NORBERT GOLICHOWSKI wyjaśnił, że wspomniani zakonnicy wyrabiali owe dachówki wyłącznie dla budowy klasztornej. Ks. PETRUSZEWICZ wspomniał o trójkątach glazurowanych z gliny z XII lub XIII w. znalezionych w Haliczu i Dźwinogrodzie a prof. B. ANTONIEWICZ o tafelkach niebieskich i czerwonych z XV i XVI w. na Bukowinie w Woroncu.

Badania w przedmiocie **historii polskiej** należą do zakresu czynności Wydziału historyczno-filozoficznego i zależnych od niego Komisji historycznej i prawniczej.

Poszukiwania w archiwum Watykańskim miały w tym roku (1893/4) na celu opracowanie czasów Jana III. Zajmował się tem Dr. Ludwik Boratyński.

Opracował nuncyatury Buonvisiego, Tucciego, Martellego i część nuncyatury Pallaviciniego (1674 do połowy 1685). Materyał, składający się z depesz zwykłych i szyfrowanych, przedstawia jednolity ciąg bez żadnych luk. Również opracowano równoległe szyfrowane instrukcje kardynała sekretarza stanu dla nuncyuszów polskich. Z licznych załączników zasługuje na wymienienie kompletny dyaryusz sejmu koronacyjnego r. 1676.

W bibliotece Barberinich opracowano znaczną część korespondencji O. Voty, spowiednika Jana III, z kardynałem protektorem Polski Karolem Barberinim (1686 do 1697). Nadto uzupełniano materyał, odnoszący się do tej epoki z biblioteki Watykańskiej i Corsinich.

Dzięki uprzejmości ks. Baltazara Odescalchi Dr. Boratyński mógł pracować w archiwum Odescalchich i wyzyskał tam materyały, odnoszące się do kandydatury na tron polski X. Liwiusza Odescalchi w r. 1696 i 1697.

W archiwum państwowem we Wenecyi skonsygnowano depesze posłów weneckich z Polski za Jana III i „Polonica“ z innych działów, szczególnie z relacyj weneckich z Konstantynopola.

Z wydawnictw Komisji historycznej wyszły w roku ubiegłym:

1) Archiwum komisji historycznej Tom VII, w nim zaś następujące drobniejsze publikacje: a) *Bellum Polono-Moschicum ad Czudnow a. d. 1660 expeditum* ed. Dr. WIKTORA CZERMAKA; b) Ustawy cen dla miasta Sta-

rej Warszawy z lat 1606—1627, ed. p. ADAMA CHMIELA;
c) Spis ludności dyecezyi krakowskiej z r. 1787, ed. czł. kor. Prof. Dr. JÓZEFA KLECZYŃSKIEGO.

2) *Scriptores rerum Polonicarum* Tom XV, zawierający *Analecta Romana* ed. Dr. JÓZEFA KORZENIOWSKIEGO. W tych rzymskich *Analectach* pomieszczone są następujące publikacje: a) *Catalogus Actorum et Documentorum, res gestas Poloniae illustrantium, quae ex codicibus manu scriptis in tabulariis et bibliothecis italicis servatis Expeditionis Romanae cura a. 1886—1888 deprompta sunt*; b) *Excerpta ex libris manu scriptis archivi consistorialis Romani*; c) *Bernardi Vapovii „De bello a Sigismundo I rege Poloniae contra Moscos gesto“*; d) *Polonici regni cum adiunctis provinciis descriptio*; e) *Pauli Aemilii Giovannini „Relazione di Polonia“ 1565*; f) *Antonii Mariae Gratiani Informatio de rebus Poloniae ad Henricum regem, 1574*; g) *Informatio de rebus oeconomicis Poloniae 1583*; h) *Horatii Spanocchii „Relazione delle cose di Polonia intorno alla religione“ 1586.*

Nie mógł być jeszcze oddany do użytku tom XV *Monumenta aevi* mający zawierać Rachunki dworu królowej Jadwigi i króla Władysława Jagiełły wyd. czł. cz. prof. Dr. F. PIEKOSIŃSKIEGO, gdyż indeks, który stanowi niezmiernie ważną część wydawnictwa, wymaga długiej i mozolnej pracy i dlatego nie mógł być jeszcze wykonany. Druk drugiej części Bibliografii do historii polskiej opracowanej przez prof. Dr. L. FINKLA i Dr. H. SAWCZYŃSKIEGO, wydawnictwa obszernego a mozolnego, znacznie już postąpił; druk *Roczników Stanisława Temberskiego (Scriptores, Tom XVI)*, z powodu innych

zająć wydawcy i potrzeby redakcyi tekstu, doznał chwilowej zwłoki. Inne prace, już do druku zupełnie gotowe, jak mianowicie: Taksy wojewodzińskie krakowskie z lat 1589—1799 opr. przez Dr. ST. KRZYŻANOWSKIEGO, Spis żydów województwa krakowskiego z r. 1765 opr. przez Dr. A. CZUCZYŃSKIEGO, Spis urzędników polskich z XV w. zebrany przez Dr. K. FEDOROWICZA, z powodu braku funduszków nie mogły być dotąd oddane do druku. Do wydania w przyszłości gromadzą się nieustannie pod kierunkiem czł. cz. Prof. Dr. ULANOWSKIEGO „Lauda Sejmikowe“, tudzież Akta króla Aleksandra, któremi się zajmuje p. FERDYNAND BOSTEL.

Z większych prac historycznych wyszła książka Dra WIKTORA CZERMAKA p. t. „Plany wojny tureckiej za Władysława IV.“ (31-szy tom Rozpraw wydz. hist.-filoz.) z której autor czytał poprzednio 3 ustępy na posiedzeniach wydziału. Znacznie też postąpił druk obszernego dzieła czł. kor. prof. dra OSWALDA BALZERA p. t. „Genealogia Piastów“ i niebawem zostanie ukończony.

Na posiedzeniach Wydziału historyczno-filozoficznego czytano następujące prace lub tymczasowe komunikaty z zakresu polskiej historii: p. KAROLA POTKAŃSKIEGO: „Poszukiwania nad obyczajem postrzyżyn u Słowian i Germanów“, czł. cz. prof. dra TADEUSZA WOJCIECHOWSKIEGO: „O Piaście i piaście“, czł. cz. prof. dra STANISŁAWA SMOLKI: „Kilka przyczynków do krytyki roczników polskich X i XI w.“, dra STANISŁAWA WINDAKIEWICZA: „O szkole katedralnej krakowskiej 1150—1411“, czł. cz. prof. dra BOLESŁAWA ULANOWSKIEGO: „O fragmencie rękopisu zawierającego zbiór formuł Arnolda z Procan“, czł. kor. prof. dra ANATOLA LEWICKIEGO: „Pseu-

dowarnecki", X. Dra JANA FIJAŁKA: „Pierwsi Jezuici w Polsce“.

K o m i s y a p r a w n i c z a prowadziła dalej prace w wytkniętym poprzednio kierunku. Pierwszy i trzeci tom Archiwum zostały ukończone i do użytku publicznego oddane; pierwszy obejmuje szereg pomniejszych zabytków a między innymi i dość znaczny zbiór materyałów do ustawodawstwa synodalnego w XVI wieku, drugi zawiera tłumaczenia polskie statutów ziemskich według wszystkich dotychczas znanych kodeksów. Do tego tomu przygotowuje Dr. Bystron wyczerpujący glosarz, który wydany zostanie osobno. Drugi i czwarty tom Archiwum, jak o tem w poprzednich sprawozdaniach wspomniano, obejmuje krytyczne przedruki rękopisów zawierających teksty łacińskie statutów ziemskich. Tom II dawno już ukończony, IV w bieżącym roku również został zamknięty. Prócz już poprzednio wymienionych zabytków ogłosił w nim wydawca p. Ulanowski. Statuta Wartskie według kodeksów Ptrb. III, B. II, Stron. I. D. IV. B. I. Ptrb. IV. Ptrb. II. VB. Sier. IV. Oss. III. D. III. P. II. D. I. oraz Statuta Piotrkowskie z r. 1447 według rękopisów Ptrb. II. B. II. P. II. B. III. Sier. IV. i edycyi Łaskiego, jak niemniej szereg dodatków. Formy te czekają na wspólny wstęp, oraz na wykazy, nad czem wydawca nieustannie pracuje. Praca ta prawdopodobnie w ciągu roku ukończona zostanie, a wówczas II i IV tom Archiwum na widok publiczny się ukażą. Piąty tom Archiwum przeznaczony jest podobnie jak I, na materyały mniejszej objętości, prócz Statutów legata Gentilisa z r. 1309, które w nim pomieścił prof. Abra-

ham zawierać będzie nader interesujący materiał zebrany przez pp. Balzera i Ulanowskiego.

Tom XI Starodawnych prawa polskiego pomników, przeznaczony na ogłoszenie wyroków sejmowych i nadwornych z w. XVI, został już rozpoczęty, ale wydawnictwo to nasuwa niemałe trudności i postępuje bardzo powoli. Materiały do historii stosunków prawnych włóścian polskich zbiera wydawca p. Ulanowski w dalszym ciągu.

W XII tomie Star. prawa Pol. pomników ogłoszona została księga sądowa wsi Siary, a nadto zgromadzone zostały innego rodzaju zabytki w takiej obfitości, że całkowicie na wypełnienie tego tomu wystarczą. Komisya prawnicza walczyła dotychczas z niedostatecznem uposażeniem i na każdym kroku kępowana była w swych usiłowaniach. Wysoki Sejm krajowy zarządził częściowo tym brakom, uwzględniając petycją pp. Abrahama, Balzera, Piekosińskiego i Ulanowskiego i przeznaczając przez lat 4 po 1500 złr. na wydawnictwa zabytków historyczno-prawnych. Rozporządzenie tą subwencją powierzył Wysoki Sejm Komisji prawniczej. Wobec przychylności okazanej przez reprezentacją krajową, Komisya tem śmieiej zabierze się obecnie do systematycznych na większą skalę obrachowanych wydań, a między innymi rozpocznie prace przygotowawcze, do krytycznego wydania przestarzałego i zupełnie niedostatecznego zbioru „*Voluminalem*“.

Z dziedziny umiejętności prawnych czytano na posiedzeniach Wydziału historyczno-filozoficznego dwie prace prof. dra F. KASPARKA: „O pracach w przedmiocie kodyfikacji prawa międzynarodowego prywatnego“ oraz

pracę dra PIOTRA GÓRSKIEGO: „O nowożytnem prawodawstwie gminnem, zagranicznym w porównaniu z austryackiem prawodawstwem w tym przedmiocie“.

Komisya antropologiczna ukończyła właśnie druk tomu XVIII „Zbioru wiadomości“, obejmującego blisko 35 arkuszy druku, bo tego wymagało wykończenie rozpoczętych materyałów i przystąpiła niezwłocznie do druku tomu XIX, który się pojawi jako I Seryi nowej pod zmienionym tytułem: „Materyałów antropologicznych i etnograficznych“. Stanie się to na mocy uchwały Komisji z d. 14 lutego b. r. spowodowanej do tego ważnymi argumentami członków Akademii zagranicznych. Tom nowy obejmie przeważnie prace dawno zaległe; tymczasem w roku ubiegłym nadesłano nowe do wszystkich działów, przez Komisją reprezentowanych. I tak do działu I. Dr. JULIAN TALKO-HRYNCEWICZ nadesłał: „Charakterystykę antropologiczną ludności podolskiej“; artysta-malarz p. STANISŁAW CERCHA: „Poszukiwania archeologiczne w gubernii mińskiej“; Dr. WŁAD. OLECHNOWICZ: „Charakterystykę antropologiczną Litwinów z okolic m. Olity“. Do działu II. nadesłali: p. SEWERYN UDZIELA obrazek p. t. „Cholera w pojęciu ludu ziemi sądeckiej“; prof. Dr L. MALINOWSKI: „O piśmie obrazowem“ (z tablicą fotograficzną); p. BOLESŁAW POPOWSKI: „Pieśni obrzędowe ludu ruskiego na Podolu ross.“; p. B. PAWŁOWICZ: „Kilka rysów z życia ludu w Zalasowej“ (pow. tarnowski); Dr. L. CZARKOWSKI: „O stosunku wzajemnym stanów na Podlasiu“; Dr. WŁAD. MATLAKOWSKI: „Zdobienie i sprzęt ludu podhalskiego“; p. M. FEDEROWSKI: „Lud białoruski na Rusi Litewskiej“ tom III; ś. p. MIECZYŚŁAW DOWOJNO-

SYLWESTROWICZ ze Zmujdzi ofiarował do dyspozycji Komisji cały zasób materiału do etnografii Litwinów, z którego nie tak rychło środki pieniężne pozwolą nam korzystać, zwłaszcza, że czeka druku tom II i III. p. M. Federowskiego (całość obliczona na 6 tomów), z czego dopiero kilka arkuszy tomu I wydrukowano.

Oprócz prac otrzymała Komisja od prof. Dra LASKOWSWIEGO z Genewy jego wspaniały atlas anatomiczny człowieka, a od p. BOL. POPOWSKIEGO cenne dary wykopalskowe, za co Szanownym Ofiarodawcom na tem miejscu powinno składa dzięki.

W zakresie prac badawczych kontynuowała Komisja poszukiwania etnologiczne w Skalitem na Węgrzech przez delegowanego w tym celu jej Sekretarza prof. R. ZAWILIŃSKIEGO, który podobnie jak w latach poprzednich podczas feryj tam się udał i owoce swej wycieczki przedstawił w osobnem sprawozdaniu, które się ukaże w t. XIX. Oprócz tego, ażeby ożywić a częściowo i odpowiedniejszy nadać kierunek pracom tak Członków swoich jak i innych Komisji przychylnych osób, postarała się Komisja o wydanie nowej „Instrukcyi do pomiarów antropologicznych“ napisanej przez Dra WŁ. OLECHNOWICZA (z Lublina) i o „Program badań etnologicznych“ ułożony przez prof. R. ZAWILIŃSKIEGO, który jest w pewnej mierze projektem do obszerniejszej a nader potrzebnej „Instrukcyi etnograficznej“. Pisma te rozesłane Członkom Komisji, a udzielane na żądanie wszystkim pracownikom na niwie antropologii lub etnografii, przyczynią się niezawodnie do uproszczenia metody i nadania pracom z tego zakresu bardziej jednolitego charakteru; pożądanym był bardzo

pewien objaw żywotności w tym kierunku dany z Wielkopolski, skąd ani materiałów antropologicznych ani etnologicznych Komisya dotąd nie otrzymywała.

Komisya fizyograficzna wydała XXIX tom Sprawozdań; z tomu XXX wydrukowano już część zawierającą materiały zebrane przez Sekcye zoologiczną, botaniczną i geologiczną, drukuje się jeszcze część meteorologiczna, rozpoczęto zaś druk tomu XXXI. Z Atlasu geologicznego Galicyi wydano tekst do zeszytu 3go, napisany przez prof. Dra S. ZARĘCZNEGO, a zawierający opis geologiczny W. Ks. Krakowskiego. Oddano do druku c. i k. Wojskowemu Zakładowi geograficznemu w Wiedniu siedm map, wykonanych przez prof. F. BIENIASZA (Pomorzany, Brzeżany, Buczacz-Czortków, Kopyczyńce, Borszczów, Michnica i Okopy), które tworzyć będą zeszyt 9-ty Atlasu geologicznego. Praca nad mapami przeznaczonemi do Atlasu geologicznego postępuje w Zakładzie geograficznym wojskowym, niestety, powoli, tak że w ciągu ubiegłego roku nie doprowadzono żadnej seryi do wykończenia, pomimo, że jedną z nich oddano Zakładowi do druku jeszcze w końcu roku 1891. Liczba map geologicznych, oddanych wymienionemu Zakładowi do wykonania, wynosi obecnie 29 (7 prof. F. BIENIASZA, 7 prof. M. ŁOMNICKIEGO, 10 prof. Dra W. SZAJNOCHY, 5 Dra W. TEISSEYREGO). — Zeszyt 10-y Atlasu tworzyć będą mapy Lwowa i okolic na północ i zachód od Lwowa położonych; 3 z tych map, wykonane przez prof. M. ŁOMNICKIEGO, znajdują się już w rękach Komisyi.

Do sekcji istniejących już w Komisji fizyograficznej przybyła, na mocy uchwały Komisji z dnia 22 lutego b. r., sekcya rolnicza. Celem jej będzie badanie fizyograficzne właściwości kraju, mających znaczenie dla rolnictwa i gospodarstwa w ogóle. Obrawszy przewodniczącym prof. Dra E. JANCZEWSKIEGO, sekcya rolnicza rozpoczęła czynności swoje od ułożenia szczegółowego planu prac. Nie ulega wątpliwości, że działalność tej sekcji, rozporządzającej znaczną stosunkowo ilością sił wytrawnych, rozwinie się szybko i pomyślnie.

Sekcya meteorologiczna otrzymała spostrzeżenia meteorologiczne z 39 stacyj, z których jednak przez cały rok czynnymi było tylko 31, t. j. o 2 mniej niż w r. 1893. Ubyła, prawdopodobnie stanowczo, stacya w Ławrowie, w Stryju doznały spostrzeżenia przerwy z powodu przeniesienia obserwatora. Przybyła stacya w Ludwikówce, w pow. doliniańskim, za staraniem prof. Dra DZIWIŃSKIEGO. Obliczeniem i przysposobieniem do druku przysłanego ze stacyj materiału zajmował się Dr. D. WIERZBICKI. Tenże, podobnie jak w latach poprzednich, zestawiał zaszłe w r. 1894 w Galicyi gradobicia. Członek Komisji, dyrektor WŁ. SATKĘ, nadesłał Sekcyi dwie prace, z których jedna, o szybkości i kierunku chmur w r. 1894 w Tarnopolu, przeznaczoną została do Rozpraw Wydziału matem.-przyrodniczego, druga zaś, o dziennym przebiegu ciśnienia powietrza w Tarnopolu, do Sprawozdań Komisji fizyograficznej.

Liczba stacyj wodoskazowych pozostała w r. 1894 niezmienną; było ich 102, i to 73 rządowych a 39 krajowych, 67 w dorzeczu Wisły, 30 w dorzeczu Dniestru, 5 w dorzeczu Dunaju (na Czeremoszu i Prucie).

W miejsce zniszczonego wodoskazu krajowego na Wiśle pod Czernichowem przybył wodoskaz rządowy pod Pawłowem. Obrobieniem obfitego materiału, zebranego na stacyach wodoskazowych, zajmował się, podobnie jak w latach poprzednich, przewodniczący sekcji prof. Dr. F. KARLIŃSKI, używając do pomocy stypendysty p. J. Zajączkowskiego, słuchacza Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Spostrzeżeniami pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym zajmowali się: we wschodniej części kraju p. J. HAWRYSIEWICZ w Ożydowie, w zachodniej zaś p. ZOFIA BIRKENMAJEROWA w Czernichowie. Zebrany przez nich materiał ogłoszony zostanie po upływie trzechlecia 1894—1896.

Spostrzeżenia magnetyczne, zboczenia i nachylenia w Krakowie wykonał, jak w latach poprzednich, członek Komisji Dr. D. WIERZBICKI, członek zaś Dr. BIRKENMAJER uzupełnił dawniejsze swoje poszukiwania składowej poziomej natężenia magnetyzmu ziemskiego i nachylenia w Tatrach.

Od prof. Br. GUSTAWICZA otrzymała Komisja pracę z zakresu topografii kraju, przeprowadzoną bez pomocy ze strony Komisji, p. t. „Pomiary barometryczne w paśmie babiogórskim i przyległych działach górskich“, która zamieszczoną zostanie w tomie XXXI Sprawozdań.

Z polecenia sekcji geologicznej, której przewodniczy prof. Dr. F. KREUTZ, zarazem przewodniczący Komisji fiz., czynnymi byli prof. F. BIENIASZ i prof. M. ŁOMNICKI. Pierwszemu z nich, który jeszcze w roku 1878 odkrył warstwy formacji brunatno-jurasowej

w Tatrach, na południowych stokach Giewontu, poleciła sekcya zbadanie tej formacyi w wymienionych górach. Wyniki swoich poszukiwań podał prof. BIENIASZ do wiadomości sekcji na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 1895 r., przyczem przedstawił wielkie trudności, na jakie napotyka się w Tatrach w wyszukiwaniu granicy pomiędzy białą i brunatno-jurasową formacją w Tatrach. Prof. M. ŁOMNICKI zajął się zbadaniem i wykreśleniem mapy geologicznej okolic Jaworowa i Gródka; pracę tę wykonał w przeważnej części, a potrzebne jeszcze uzupełnienia przeprowadzi w ciągu wiosny b. r.

Z polecenia sekcji botanicznej, zostającej pod przewodnictwem prof. Dra J. ROSTAFIŃSKIEGO, badali florę krajową prof. R. GUTWIŃSKI i prof. Dr. E. WOŁOSZCZAK. Prof. GUTWIŃSKI zajmował się w dalszym ciągu poszukiwań, poleconych mu przez sekcję w r. 1893, badaniem glonów w obszarze położonym w górnej części dorzecza Skawy, t. j. okolicy Makowa aż po granicę węgierską i Żywiec. Zajęty oznaczaniem zbioru z r. 1893, nie zdołał wprawdzie jeszcze opracować materiału zebranego w roku 1894; już jednak przy wstępnych pracach nad nim okazało się, że zawiera on znaczną ilość form nieznanych dotąd z Galicyi a nawet weale dotąd nieopisanych. Prof. Dr. WOŁOSZCZAK, który od dłuższego czasu zajmuje się badaniem flory Karpat, czynnym był w roku ubiegłym w górach położonych pomiędzy wyłomem Popradu i doliną Oslawy, przyczem starał się wyznaczyć granicę pomiędzy florą wschodnio i zachodnio karpacką. Granicę tę tworzy, podług jego poszukiwań, przełęcz łupkowska, a dalej Oslawica i Wiśłok. Jako wynik pracy Dra WOŁOSZCZAKA otrzymała

już Komisya rozprawę p. t.: „Z granicy flory zachodnio i wschodnio-karpackiej“ oraz odpowiedni zielnik.

Sekcyja zoologiczna, której przewodniczył prof. Dr. A. WIERZEJSKI, a następnie prof. W. KULCZYŃSKI, poleciła badania fauny krajowej prof. K. BOBKOWI i Drowi J. NUSBAUMOWI. Prof. BOBEK prowadził dalej krytyczną rewizyją zebranego przez siebie w różnych okolicach materiału dypterologicznego; zajęcia wywołane przeniesieniem w ciągu roku z Przemyśla do Krakowa nie dozwoliły mu jednak dotychczas dojść do wyników tworzących pewną całość, tak, że z ogłoszeniem ich wstrzymać się jeszcze musi, tem więcej, że obecnie nadarzyła mu się pożądana sposobność do rozszerzenia pracy przez uwzględnienie zbiorów krakowskich. Dr. J. NUSBAUM badał dalej faunę robaków, mianowicie dwie ich rodziny: *Lumbricidae* i *Enchytraeidae*. Wywiązując się z podjętego zadania złożył p. NUSBAUM Komisyi pracę p. t.: „Materiały do historii naturalnej skąposzczetów (*Oligochaeta*) galicyjskich“, w której oprócz 21 gatunków znanych już z innych krajów opisał nowe dla nauki podgatunki: *Lumbricus rubellus subsp. tatrensis* i *Allolobophora alpina subsp. tatrensis* i nowe gatunki: *Fridericia bichaeta* i *Fr. oligosetosa*. Z zakresu faunistyki otrzymała Komisya nadto od Dra M. KOWALEWSKIEGO w Dublinach pracę p. t.: „Materiały do fauny helmintologicznej pasorzytniczej polskiej, I“, zawierającą wykaz dostrzeżonych przez autora pasorzytnych robaków, tudzież od p. Fr. SCHILLEGÓ w Ryrtrze wykaz motyli p. t.: „Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów“. Oby-

dwie te prace polegają na badaniach podjętych bez pomocy ze strony Komisji fizyograficznej.

Muzeum Komisji wzbogaciło się w roku ubiegłym nadzwyczajnie skutkiem nabycia zbiorów po ś. p. prof. A. Wadze, złożonych z okazów zoologicznych, botanicznych, mineralogicznych, tudzież cennej biblioteki przyrodniczej. P. AUGUSTYN WRÓBLEWSKI ofiarował Komisji bogaty zbiór chrzaszczów, przeważnie litewskich, po ś. p. Drze Eustachym Wróblewskim w Wilnie. Przyjmując ten dar, Komisja zobowiązała się przeprowadzić jego rewizyją i wykaz zawartych w nim gatunków ogłosić drukiem. Nadto przybyły do muzeum Komisji, oprócz zbiorów złożonych przez pracowników, którym Komisja udzieliła zasiłków, dary: Dra ANTONIEGO BOHDANOWICZA w Paryżu, Dra BUSZCZYŃSKIEGO w Poła, Dra E. CIASTONIA tamże, ś. p. H. LENZA, JAROSŁ. ŁOMNICKIEGO, inż. JÓZEFA NIEDZWIEDZKIEGO, inż. ST. STOBIECKIEGO i Dra W. TEISSEYREGO.

Porządkowaniem zbiorów Komisji zajmował się jak w latach poprzednich, kustosz p. K. JELSKI, przy pomocy stypendystów: pp. Hendrychowskiego, J. Łomnickiego i Simona. Brakowi ścisłych przepisów co do porządkowania i spisywania zbiorów, który z biegiem czasu, przy ciągłym wzroście muzeum, mógłby pociągnąć za sobą niedogodne skutki, zapobiegła Komisja, uchwalając na posiedzeniu dn. 22 lutego b. r. regulamin muzealny, ułożony przez Komitet złożony z pp. K. JELSKIEGO, W. KULCZYŃSKIEGO i S. STOBIECKIEGO, na podstawie projektu wypracowanego przez p. STOBIECKIEGO, o którym napomknięto w zeszłorocznym sprawozdaniu.

Wydział **matematyczno-przyrodniczy** rozbiierał na swych posiedzeniach 41 prac, z których postanowiono drukować 34.

Z pomiędzy prac, przyjętych przez Wydział, 6 należy do zakresu **Matematyki** a mianowicie: Ks. Biskupa BARANOWSKIEGO: „O numeracyi liczb pierwszych“, p. S. KĘPIŃSKIEGO: „O związkach dwuliniowych między stałemi całek rozwiązań pewnych równań różniczkowych rzędu drugiego“, i cztery prace p. K. ŻÓRAWSKIEGO: „O linii wskazującej krzywiznę powierzchni“; „Iteracye i szeregi odwracające“; „O wielkościach zasadniczych ogólnej teoryi powierzchni“; „O całkach niezmiennych ciągłych grup przekształceń“.

Pięć prac należy do zakresu **Fizyki**. Członkowie K. OLSZEWSKI i A. WITKOWSKI podali pracę: „O własnościach ciekłego tlenu“; czł. W. NATANSON: „O funkcyi odpowiadającej w przewodnictwie cieplnem funkcyi dyssypacyjnej“; „O temperaturze krytycznej wodoru“ oraz „O rozprężeniu adiabatycznym w pobliżu stanu krytycznego“; a p. SILBERSTEIN ogłasza: „Twierdzenie hydrokinematyczne“.

Do **Meteorologii** należy praca p. E. ROMERA: „Geograficzne rozmieszczenie opadów atmosferycznych w krajach karpaccich“ i p. SATKEGO: „Badania nad szybkością i kierunkiem chmur w Tarnopolu“.

Z czterech prac z dziedziny **Chemii** przedstawił czł. E. BANDROWSKI rzecz: „O świeceniu podczas krystalizacyi“. Trzy inne prace dostarczyli pp. K. RADZIEWANOWSKI: „Przyczynki do znajomości chlorku glinowego“; S. TOŁŁOCZKO: „O utlenianiu mentolu“ i R. ZAŁOŻYŃSKI: „O terpenach węglowodorowych w nafcie“.

Członek F. KREUTZ złożył trzy prace z zakresu **Mineralogii**, jedna ma tytuł: „Amfibol z nad Tigilu w Kameczatce“, druga „Zasada przyrządu własnego pomysłu do oznaczania ciężaru gatunkowego ciał stałych i płynów“; trzecia: „Sól kamienna i fluoryt, ich barwa, fluorescencya i fosforescencya“.

Do **Botaniki** odnoszą się trzy prace. Czł. E. JAN-CZEWSKI złożył rzecz p. t.: „Cladosporium herbarum“; pp. B. EICHLER i R. GUTWIŃSKI piszą: „De nonnullis speciebus algarum novarum“; a p. J. SZYSZYŁOWICZ: „Diagnoses plantarum novarum a col. Jelski in Peruvia lectarum“.

Z zakresu **Zoologii** podał p. M. KOWALEWSKI trzy: „Studia helmintologiczne“; p. M. SIEDLECKI rozprawę: „O leukocytach jaszczurów i dzieleniu się ich jąder“ a p. W. SZYMONOWICZ pracę: „O budowie zębiny“.

Z działu **Fizyologii** przyjął Wydział dziewięć prac. Jedna jest czł. W. CYBULSKIEGO: „O funkcyi nadnercza“; pan A. BECK pisze sam: „O powstawaniu urobiliny“; a wspólnie z p. W. GLUZIŃSKIM pracę p. t.: „Wpływ podwiązania moczowodu na czynność nerki“; pp. S. CZAPLIŃSKI i W. SZYMONOWICZ piszą: „O wchłanianiu tłuszczu w jelicie grubem“; p. W. GLUZIŃSKI: O wpływie podwiązania tętnic wieńcowych na narząd nerwowo-ruchowy serca“; p. K. KLECKI: „O miejscowem działaniu gazów gnilnych na otrzewną oraz ich działanie ogólne na ustrój“; pp. A. MARS i J. NOWAK: „O rozwoju i budowie łożyska ludzkiego“. Ten ostatni autor podał: „Dalsze badania nad budową i rozwojem łożyska ludzkiego“ a p. W. SZYMONOWICZ: „O objawach

po wycięciu nadnerczy u psów i działaniu wyciągów z nadnerczy“.

W przeszłorocznem sprawozdaniu wspomnieliśmy o zamierzonym wydawnictwie rezonowanego katalogu dzieł H o e n e - W r o ñ s k i e g o , poprzedzonego życiorysem. Czł. S. DICKSTEIN złożył już rękopis Wydziałowi i druk tej ważnej pracy już się rozpoczął.

Zbiory biblioteczne Akademii pomnożyły się w roku ubiegłym darami pp. S. Adalberga, G. Arnoux, J. Baudouin'a de Courtenay, J. hr. Borkowskiego, hr. Bourdeille de Montrésor, A. Buckiewicza, H. Bukowskiego, A. Černego, J. Chodta, D. Ciampolego, F. Colonna di Stigliano, L. Courojad, L. Finkla, J. Gebauera, E. Heleniusza, H. Heismanna, A. A. Iwanowskiego, A. Jaworowskiego, K. Jeschkego, J. Karáska, P. Kallandra, St. Karwowskiego, A. Kraushara, L. Królikowskiego, F. Lepařa, A. Lewickiego, R. D. Liedera, ks. biskupa E. Likowskiego, J. A. Linniczenki, A. Macfarlone, St. Larysza-Niedzielskiego, C. Onufrowicza, A. Ostaszewskiego, O. Partyckiego, A. Pawińskiego, J. Peano, J. Popowskiego, A. T. Roźdestwieńskiego, M. Straszewskiego, Wł. Spasowicza, J. Tchórznickiego, J. Talko-Hryncewicz, K. Twardowskiego, W. Umińskiego, W. Wukasowicza, J. N. Woldřicha, K. Waliszewskiego, M. Zaborowskiego, R. Zawilińskiego. Z wdzięcznością wymieniając imiona dawców, zaznaczyć musimy szczególnie obfite dary, które biblioteka nasza zawdzięcza p. Hen-

rykowi Bukowskiemu ze Stokholmu i p. Włodzimierzowi Spasowiczowi z Petersburga.

Z stypendyów, oddanych pod opiekę Akademii, a przeznaczonych na dopełnienie studyów za granicą, otrzymali: stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. S. Gałęzowskiego p. Dr. PIOTR BIEŃKOWSKI, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, stypendyum fundacyi ś. p. Dr. Z. Pileckiego p. STANISŁAW TOLŁOCZKO, stypendyum im. Mickiewicza z fundacyi ś. p. Radziwińskiej Dr. JAN ROZWADOWSKI. Oprócz tego w bibliotece Akademii i w zbiorach Komisji fizyograficznej pracowało dziewięciu stypendystów, którzy pobierali stypendya dla uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego przeznaczone.

Nowe stosunki, oparte na wymianie wydawnictw, zawarły z Akademią w ciągu ubiegłego roku następujące instytucje: Technologisches Gewerbe-Museum w Wiedniu, Uniwersytet w Upsali, Uniwersytet w Dorpacie, Towarzystwa antropologiczne w Rzymie, w Paryżu w Turynie i w Kninie, Nuovo Cimento w Pizie, Towarzystwo geograficzne w Czila (w kraju zabajkalskim) oraz wydawnictwo Kijewskaja Starina w Kijowie.

Bibliografia naszych wydawnictw z ubiegłego roku wykazuje 16 tomów, o 5 mniej niż w roku poprzednim; na pociechę dodać należy, że 25 tomów znajduje się pod prasą. Niższa cyfra ostatniego roku tłumaczy się właśnie wyższemi stosunkowo cyframi paru lat poprzednich i znaczną liczbą tomów niewykończonych. Staraliśmy się w ostatnich latach, ile możności, nie hamować zbytecznie rozwijającego się coraz bardziej ruchu naukowego i wydawniczego, czego nie można było uczynić bez przekraczania różnych pozycij budżeto-

wych. I w tem jednak — rzecz jasna — zachowanie pewnej miary było koniecznością. Aby nie zwichnąć zupełnie równowagi budżetu, musieliśmy zwolnić tempo naszych wydawnictw, stąd zaś niejedna rozpozczęta publikacya, któraby już dziś mogła znajdować się między wydawnictwami ostatniego roku, doszła zaledwie do połowy lub trzeciej części druku.

Te trudności, o których nieraz wspominaliśmy z tego miejsca, zniewoliły Akademią do większego jeszcze, niż dawniej, ścieśnienia budżetu, celem wyrównania przekroczeń, spowodowanych znacznieszą obfitością wydawnictw w ostatnich latach.

Wskutek potężnego poparcia, jakiego Akademia znów doznała od Najdostojniejszego Protektora Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Arcyksięcia Karola Ludwika, Najjaśniejszy Pan zezwolił najlaskawiej wstawić do preliminarza tegorocznego budżetu państwowego podwyższenie naszej dotacyi rządowej o 4.000 zł. Sejm krajowy uchwalił na cztery lata nadzwyczajną subwencją na wydawnictwo pomników prawa polskiego w kwocie 1500 zł.; z tem większą wdzięcznością zaznaczamy ten nowy objaw ofiarności Reprezentacyi krajowej na cele naukowe, iż uchwała w tym względzie zapadła wskutek inicjatywy prywatnej. Z powodu różnych formalności prawnych odwlekało się zrealizowanie szczodrego zapisu ś. p. Leona Waltera zmarłego w r. 1892. Obecnie już Akademia, jako uniwersalna spadkobierczyni, weszła w posiadanie tego zapisu, wynoszącego po wypłaceniu wszelkich legatów i należności 20.000 zł.; od których odsetki obracane będą według woli zapisodawcy na badania historyczne z szczególnem uwzględnieniem historyi

budownictwa w Polsce. Wypłacono również w roku ubiegłym sumę ugodową, należącą się Akademii z masy po ś. p. T. Rychlickim, w kwocie 8.881 zł. 67 kr. W rządzie ofiarodawców stanął wreszcie ś. p. Konstanty Kmita, zmarły w grudniu 1894 w Warszawie. Z zapisu jego spodziewamy się niebawem otrzymać około 10.000 rs., przeznaczonych na wydawnictwa naukowe. Doszło wreszcie do skutku porozumienie z księżną Maryą z Zamoyskich Lubomirską w sprawie pięknej fundacyi ś. p. Jerzego Romana ks. Lubomirskiego na nagrody i wydawnictwa naukowe, wobec czego mamy zapewnioną na te cele regularną wypłatę rocznej renty w kwocie 1000 zł. Nie możemy podzielić się równie pomyslną wiadomością w przedmiocie drugiej fundacyi tego samego dobroczyńcy na zbiory naukowe; proces trwa dalej, w ostatnich dniach jednak okazały się znów niejakie widoki porozumienia. W rządzie ofiar na rzecz Akademii godzi się wreszcie wspomnieć z wdzięcznością o cennym zapisie biblioteki ś. p. Aleksandra Skowrońskiego z Częstochowy.

Tyle pomyslnych objawów poparcia i ufności mogliśmy z ubiegłego roku przytoczyć. Cenimy je sobie wysoko, jakkolwiek nie możemy tego zatajać, że środki, którymi Akademia dziś rozporządza, są jeszcze bardzo niedostateczne w stosunku do jej zadań; o tylu przedsięwzięciach rozleglejszych, dla nauki polskiej doniosłych, do których spełnienia byłoby sił podostatkiem, nie możemy dziś nawet myśleć, ponieważ są zanadto kosztowne. W związku z tem wyznaniem, niechaj mi wolno będzie dotknąć tematu, który zwłaszcza w ostatnich czasach poruszano często w naszym gronie, odkąd

ujawniły się bardziej trudności położenia naszej Instytucyi, wobec zwiększającego się coraz bardziej ruchu naukowego.

Według Statutu naszego, połowa dochodu Akademii po opędzeniu potrzeb ogólnych, dostaje się Wydziałowi matematyczno-przyrodniczemu, druga zaś połowa dopiero dzieli się porównywalnie między dwa inne Wydziały, filologiczny i historyczno-filozoficzny. Żalono się na to nieraz, jako na wielką niesprawiedliwość, tem dotkliwszą, że cały rozległy zakres rzeczy polskich, należący do zakresu obu Wydziałów humanistycznych, cały więc zakres badań, które w obecnym położeniu narodu mają dla niego tak wyjątkową doniosłość, upośledzony jest pod względem uposażenia, w stosunku do matematyki i nauk przyrodniczych, do tych umiejętności wspólnych, ale kosmopolitycznych, jak mówią. To grzech pierwotny naszego urządzenia, powtarzają, z którego wynikły wszystkie dalsze trudności, bo Wydział przyrodniczy ma dosyć, mówią, ma aż za mało, skoro nieraz pozostają oszczędności z jego uposażenia, a w rubrykach budżetowych innych dwóch Wydziałów brnie się albo brnęło się przynajmniej w latach ostatnich w coraz to dalsze przekroczenia. Usunąć tę — jak mówią — niesprawiedliwość, to nietylko jedyne wyjście w obecnym położeniu, ale ze względu na przyszłość, na aspiracye względem rozleglejszego działania, konieczność, jeśli byśmy bowiem mieli kiedykolwiek tak obfite środki, jakich potrzeba, to Wydział matematyczno-przyrodniczy nie zdołałby nigdy wydać tych sum, jakimi by wówczas rozporządzał.

Przeciw takiemu rozumowaniu niech mi wolno będzie z tego miejsca — najuroczyściej zaprotestować. Sądzę, że mi to wolno, jakkolwiek nie mam do tego żadnego osobnego upoważnienia; ktokolwiek z tego miejsca przemawia, ma prawo a może i obowiązek, stać na gruncie Statutu Akademii, urzędzeń, które obmyśliła delegacya dawnego Towarzystwa Naukowego, a które Najjaśniejszy Pan najmiłościwiej zatwierdził.

Nie ma żadnej niesprawiedliwości w tych urządzeniach, bo zakres wiedzy ludzkiej dzieli się z natury rzeczy na dwie odrębne a równie doniosłe dziedziny: nauk humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych. Rozdział równy funduszów Akademii na te dwa wielkie działy umiejętności jest zatem słuszny, istotą nauki uzasadniony. Jeżeli zaś mamy w naszej Akademii mimo to trzy Wydziały, podobnie jak w monachijskiej, a przeto w składzie Akademii mają przewagę nauki humanistyczne, raczej to można nazwać pewną anomalią, uzasadnioną, co prawda zupełnie, wyjątkowem naszym położeniem. W naszych bowiem stosunkach łatwiej się mnożą zastępy filologów i historyków, którym do rozwiązywania umiejętnych zagadnień starczy zasobna biblioteka i ułatwiony przystęp do archiwów, aniżeli przyrodników. Ci bez kosztownych zakładów naukowych, bez pracowni, pochłaniających tysiące i krocie tysięcy, mogą być tylko przeżuwaczami obcych badań, a w naszym kraju, posiadającym dwa uniwersytety i jedną szkołę politechniczną, nie ma w obecnej chwili warunków do tak znacznego rozmnożenia sił naukowych, samodzielnie pracujących w dziedzinie nauk przyrodniczych, iżby ich liczba dorów-

nała zastępowi filologów i historyków tej samej miary zasług naukowych. Stąd dwa Wydziały humanistyczne obok jednego matematyczno-przyrodniczego — to urządzenie, liczące się najzupełniej na dziś z obecnymi urządzeniami, w jakich się nauka polska znajduje.

Prawda, że nasz Wydział matematyczno-przyrodniczy nieraz dotąd zostawiał oszczędności ze swej skromnej rocznej dotacji. Jest to tylko świadectwem dobrego gospodarstwa, która, w obecnych warunkach, trzymając się prawidła „według stawu grobla“, nie waży się tykać nawet zadań, o jakich terazniejsze uposażenie nie pozwala marzyć. Jest to położenie rolnika, który niezmierzone obszary bujnej gleby pozostawia nietknięte: nieraz mu z końcem roku pozostanie nieużyta resztką kapitału obrotowego, bo gdyby wyszedł z granic dotychczasowego systemu, naraziłby na ruinę to skromne gospodarstwo, które dotąd prowadzi nie bez pożytku, a rzuciłby tylko w przepaść drobną kwotę, którą rozsądniej zaoszczędzić na inne potrzeby. Co prawda, dwa inne Wydziały w odmiennem są położeniu: one nie tylko nie mogą na końcu roku nie zaoszczędzić, ale walczą z największymi trudnościami od stycznia aż do grudnia, aby bez deficytu rok zamknąć. Stąd nie wynika jednak bynajmniej, żeby uposażenie Wydziału matematyczno-przyrodniczego było dostateczne w stosunku do zadań jedynej polskiej Akademii. Tu, jak i tam, niedostatek środków nie dozwala wyjść z oplakanej bierności. Wydział matematyczno-przyrodniczy może tylko przyjmować nadesłane prace, wymuszając na autorach bardzo dotkliwie nieraz ustępstwa co do ich uposażenia w ryciny i tablice; nie może

zaś ani marzyć o tem, żeby nauką polską w swej dziedzinie kierować, żeby jej nowe drogi wytykać, prowadzić ją ku coraz wyższym, wznioślejszym celom, bo braknie środków na spełnienie najnaglejszych zadań — w dziedzinie fizyografii i antropologii — zadań, które powinny stanowić punkt honoru polskiej nauki.

A jeśli dotąd na Wydziale matematyczno-przyrodniczym nie uwydatniła się tak jaskrawo jak na dwóch innych — boleść z tego sparaliżowania polskiej nauki — nie można się temu dziwić. Nasz uczonej jest więcej niżli uczonej w jakimkolwiek społeczeństwie, nie tylko fizykiem, chemikiem czy historykiem, jest przede wszystkim Polakiem. I jasna rzecz, że Polaka więcej boli to zaniedbanie najdonioślejszych zagadnień z naszej przeszłości, w których rozwiązaniu pragnąłby ujrzeć środek na uleczenie ran, toczących organizm narodowy, niżli dolegać może to fizykowi, że są wszelkie warunki, do wytworzenia polskiej szkoły, szkoły umiejętnej w klasycznym tego słowa znaczeniu, któraby imieniu polskiemu tyle przysporzyła zaszczytu dokładnem zbadaniem właściwości materji w niskich temperaturach, ale brak środków materialnych oddala widok tej szkoły w niepewną, mglistą przyszłość. Jej fundament położył niezapomniany Wróblewski tym potężnym popędem, jaki dał przed dziesięciu laty badaniem nad tym przedmiotem; niespożytemi zasługami Karola Olszewskiego dźwignęły się w górę jej ściany; wznoszą się coraz wyżej dzięki jego i Witkowskiego niezmordowanej pracy przy dzielnym współdziałaniu coraz to nowych pracowników. Wszystko z ich strony uczyniono, aby świat oddał hołd należny zdobywcom polskiej szkoły w dziedzinie

fizyki i chemii fizycznej, ale budowa mimo wszelkich wysiłków wolno idzie w górę, do stropu jeszcze daleko — a nauka tymczasem nie zna jeszcze polskiej szkoły i cytuje nieraz zasłużone nazwiska naszych uczonych z epitetem *professeur de Vienne*; sądzą, że uczony tej miary, jeśli działa w Austrii, musi być chyba uczonym na uniwersytecie stołecznym. Wybrałem przykład jaskrawo w oczy bijący, a nie rażący nikogo, bo opiera się o zasługi zmarłego przed kilku laty kolegi; nie trudnoby było namnożyć takich przykładów, gdyby było rzeczą stosowną mówić o działaniu żyjących.

Czytałem niedawno następującą uwagę skreśloną przez jednego z najznakomitszych naszych przyrodników: „Skrzętne poznawanie dziejów narodu, staranne pielęgnowanie mowy polskiej — to nasz obowiązek względem przeszłości; obowiązek — powiedzielibyśmy — narodowego sumienia, od którego uchylić się nam nie wolno, jak dziecku nie wolno rodziców nie kochać i nie czcić i nie płacić im długu wdzięczności“. Nie zgodzę się z tem zdaniem, zbyt jednostronnem. Te zadania — to nie jest obowiązek uczucia, pietyzmu, to dziedzina pracy, w której na dziś i na przyszłość zdobywa się broń najdzielniejszą ku utrzymaniu tego wszystkiego, czem stoimy, co nas trzyma i od zagłady strzeże. To wreszcie pierwszy nasz obowiązek względem nauki powszechnej, obowiązek, w którym nas nikt nie zastąpi, z którego zaniedbaniem w tej nauce pozostałaby dotkliwa, niewypełniona szczerba, ze szkodą naszą głównie, ale również i ze szkodą dla nauki powszechnej. Pełńmy go zatem z zapałem i z miłością — ale nie myślmy, żeby

nas to zwalniało od obowiązków, jakie ciężą również na polskiej nauce w dziedzinie nauk przyrodniczych i matematycznych. O ile bowiem mamy prawo stawać w rzędzie narodów, cywilizowanych narodów, w których szeregu wypchnąć pragnęliby nas nieprzyjaciele, o tyle nie wolno nam się uchylać od obowiązków względem powszechnej, kosmopolitycznej nauki, których brzemie, w miarę sił i środków, rozkłada się na wszystkie narody. Nie może nas zabraknąć w tej szlachetnej gonitwie, gdzie nie ma mety, gdzie wszystkie narody jednej i drugiej półkuli współzawodniczą, wykradając przyrodzie coraz to nowe tajemnice, gdzie każda zdobycz nowemu całemu światu opłaca się dobrodziejstwem w uzacnieniu, ulepszeniu zewnętrznych warunków życia; tam każda zdobycz, chociaż czasem zamąca na razie zdrowe pojęcia istotnej wartości życia i jego celu, na wielką metę, wspólną z wszystkimi innymi na tem polu dokonanymi zdobyczami, prowadzi przecież do najwyższego celu wszelkich dociekań rozumu, do rozwiązania zagadki życia, do zrozumienia, czem jest ten świat i czem jest człowiek w świecie.

A tak, dźwigając mężnie według sił i możliwości część tego zaszczytnego brzmienia, spełniamy jeden z największych obowiązków względem samych siebie, względem własnego narodu, bo umysłowości naszej groziłoby jednostronne spaczenie, gdybyśmy nie uprawiali w równej mierze obydwóch wielkich zakresów ludzkiej wiedzy i umiejętności dociekań. To nigdzie nie uchodzi bezkarnie; tu, jak i wszędzie, jednostronność mści się skrzywieniem zasadniczych cech tego „czegoś“ nieuchwytnego, co jednak nazywają słusznie kierunkiem

narodowego umysłu. I nie sądźmy bynajmniej, by ta praca nasza w dziedzinie nauk przyrodniczych nie opłacała się sownie a doraźnie najżywotniejszym interesom narodu. Choćby pominąć jej wartość bezpośrednią w zastosowaniu nauki, w dziedzinie przemysłu, w celach przysporzenia bogactwa narodowego, którem bronimy naszego bytu, ma ona i mieć może z coraz potężniejszym rozwojem ruchu naukowego nieobliczoną doniosłość w tem, co na dziś stanowi najdzielniejszy bodziec polskiej nauki, w tej legitymacyi, że narodem jesteśmy i być nie przestajemy, nie mając bytu politycznego.

Jeden z najmędrszych Polaków naszego wieku, kardynał Czacki, bogaty doświadczeniem, wygłaszał często tę złotą prawdziwie regułę w naszym położeniu: Jeśli chcesz cudzoziemca Polską zainteresować, nie zaczynaj mówić o Polsce, bo taki już dziś stan rzeczy, że cię albo słuchać nie będzie, albo wysłucha z roztargnieniem i za godzinę zapomni, coś mu powiedział; ale mów mu o tem, co go zajmuje, mów o Indjach, o Irlandyi, o kwestyi chińskiej w Stanach Zjednoczonych, o czem zechcesz, a wplątaj tylko zręcznie, niby dla ilustracyi, od niechcenia, jedną, drugą i dziesiątą wzmiankę o Polsce: wtedy cię cudzoziemiec wysłucha, zajmie się żywo przedmiotem i zacznie sam wypytywać o Polskę". Takie jest właśnie położenie polskiej nauki. Dopóki mówić będzie światu tylko o Polsce, o jej przeszłości, o jej literaturze i sztuce, wysłuchają jej specjaliści nieliczni i zgarną jej zdobycze do swego inwentarza wiedzy; świat cały słuchać jej nie będzie i nie zechce wiedzieć o jej istnieniu. Ale niech mu nauka polska mówi

o chemii, o fizyce, o astronomii, niech mu odkrywa coraz nowe tajniki wiedzy, a niech mówi po polsku, to niczem dziś narodowi nie zdobędzie tyle szacunku, to zmusi świat do poszanowania języka, którym dziś gardzi i który na zagładę przeznaczą, a z czasem zniewoli go do liczenia się z tym językiem, jeśli się bez niego obejść nie zdoła.

O tem jednak nie marzyć, dopóki Wydział matematyczno-przyrodniczy będzie miał z dwiema swemi komisjami dzisiejszą kilkunastotysięczną dotacją. Niedawno próbowano wykazać, co Akademia mogłaby czynić w zakresie badań nad rzeczami polskimi, gdyby posiadała — o wiele obfitsze środki. Obliczono, że znaczne ich powiększenie starczyłoby na powolne spełnianie najżywotniejszych zadań, według systematycznego programu, na dłuższą metę; chcąc ją skrócić, trzeba by na te cele obracać rocznie sumy, jakimi Akademia z pewnością nigdy nie będzie rozporządzać. Ale w każdym razie, posługując się w wyobraźni olbrzymiami cyframi o wielkiej ilości zer, możnaby sobie wystawić, że w ciągu pewnego czasu ten rozległy przedmiot dałby się w zupełności wyczerpać: w dziedzinie nauk matematycznych i przyrodniczych nie podobna sobie wyobrazić czegoś podobnego, bo tajemnice ilości i tajniki przyrody są niezgłębione. Gdyby Wydział matematyczno-przyrodniczy miał dwa razy tyle, co dzisiaj, zdołałby już dziś może wyjść z dotychczasowej bierności, mógłby, jak to czynią obce Akademie, wyznaczać temata pożądaných prac naukowych i doprowadzać je do skutku uchwaleniem niezbędnych subwencyj. Jeśli bowiem system subwencyj może wiele sprawić w dziedzinie

nauk humanistycznych, ułatwiając uczonym odbywanie podróży naukowych i oddawanie się swobodnie zamierzonym pracom, to w naukach przyrodniczych, gdzie każde doświadczenie pochłania tyle kosztów, wymaga tylu prób, konstrukcyi nowych aparatów, pożera tyle drogiego materiału — tam bez subwencyj i to znacznych, nie postąpi się kroku naprzód. Z wzrostem funduszków mnożyłyby się subwencye i rozszerzałyby się widnokrąg badań, a wyznaczano by przedewszystkiem temata, których opracowanie stanowić winno punkt honoru polskiej nauki, ponieważ jej już nauka powszechna niejedno w tych przedmiotach zawdzięcza: w każdej dziedzinie tworzyłaby się polska szkoła, składająca na ołtarzu wiedzy coraz to nowe ofiary polskiego umysłu, piętnem polskiego ducha opatrzone. A gdyby roczny dochód wra- stał jeszcze i jeszcze wyżej, zwolna możnaby się zwracać ku temu, bez czego z biegiem czasu praca w dziedzinie nauk przyrodniczych nie będzie mogła się obchodzić, ku zakładaniu w skromniejszym rozmiarze takich instytutów, jak wspaniałe laboratoria najznamienitszej angielskiej Akademii, *Royal Institution* w Londynie. Bo z tem się liczyć musimy: dziś jeszcze zakłady uniwersyteckie są głównymi przybytkami samodzielnych badań, są ważnemi kółkami w tej wielkiej maszynie, pracującej nad postępek umiejętności. Ale coraz bardziej ruch naukowy w świecie zdąża do tego, żeby te zakłady pozostały tem, czem być istotnie powinny, instytucjami dydaktycznemi, które mogą w przyszłości zachować co najwięcej cechę środków pomocniczych w wielkiej sprawie postępu i rozwoju nauki. Coraz bardziej wszystko zmierza do tego, żeby wiedza przyrodnicza skupiała się

wyłącznie w takich zakładach, jak *Institut Pasteur* w Paryżu, jak *Physikalisch - technische - Reichsanstalt* w Charlottenburgu, jak owe laboratoria *Royal Institution* w Londynie. Gdzieindziej miliony budżetu państwowego idą na urządzenie i utrzymanie tych instytutów; u nas, jeśli ich z czasem Akademia nie stworzy, to wobec coraz dalszego postępu w umiejętności, nauka polska nie przestanie być Kopciuszkim, chwytającym tylko odpadki z wielkiego stołu biesiadnego powszechnej umiejętności. Inaczej byłoby, gdyby z czasem mógł stanąć tu, czy we Lwowie, czy, da Bóg, gdzieindziej, jakiś główny Zakład polski fizyczno-chemiczny, zakład, któryby prowadził zorganizowaną, wspólną, na lata obliczoną i rozłożoną pracę a zarazem całemu przemysłowi w kraju nadawał naukowy kierunek; jakiś „Instytut meteorologiczno-hidrograficzny“, główna kwatery zorganizowanej służby meteorologicznej, prowadząca obserwacje i opracowująca prognozę dla rolników; gdyby w Tatrach pod szczytami Giewontu sterczała kopia astrofizycznego obserwatorium Akademii, gdyby nad jeziorami naszymi i rzekami wznosiły się stacje biologiczne, a z nimi w ciągłym związku byłyby znów w mieście jakimś zbudowany główny Zakład polski do badań bakteryologicznych, z którego by na świat cały rozchodziły się coraz to nowe odkrycia nieznanych zjawisk, coraz nowe wyjaśnienia tajników życia i nowe środki jego ochrony.

Czy może przyjść kiedy do tego? To nie od nas zależy. My wiemy tylko, że gdyby się te marzenia ziściły, najznakomitsze prace naszych przyrodników, ogłaszane w polskim języku, przestałyby być głosem wołającego

na puszczy; polski przyrodnik, piszący w ojczystej mowie, nie czyniłby poświęcenia, jakie dziś czyni, łatwo mogąc obliczyć, ilu ludzi jego pracę przeczyta, bo w tych wszystkich zakładach mieściłby się legion pracowników, tak samo jak on piszących po polsku a wyłącznie oddanych samodzielnym badaniom i doświadczeniom.

I jedno jeszcze wiemy. Rycerski naród nasz miał Tarnowskich, Chodkiewiczów, Kościuszków — nie miał Cezara ani Napoleona. Ale miał tego, kto był Cezarem, Napoleonem nauki, miał Kopernika. I wyobraźmy sobie tylko ten legion przyrodników pod komendą doświadczonych wodzów, czczących tradycją Kopernika, a pojmiemy, że mógłby on zdziałać dla naszej sprawy więcej, niż owe dawne legiony, które na obcej ziemi broniły honoru polskiego imienia. I ta pieśń stara a wiecznie młoda, nowym tylko natchniona duchem, objęłaby swą melodyą obie półkule, nietylko dla nas samych, dla krzeszenia nadziei, ale dla pokazania światu, że prawda jest i będzie prawdą, to co brzmi i brzmieć nie przestanie w starej zwrotce dawnych legionów.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

1. Wydawnictwa Akademii Umiejętności

od 1 maja 1894 do 30 kwietnia 1895.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Serya II, tom VIII. Ogólnego zbioru tom dwudziesty trzeci, lex. 8°, str. 426.

Treść: K. J. Heck: Życie i dzieła Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Ozinków) na tle stosunków ówczesnego Lwowa (str. 1—187). Fr. Krček: Modlitewnik Nawojki. Studium językowe. (str. 188—267). Al. Brückner: Średniowieczna poezya łacińska w Polsce. Część III. (str. 268—319). J. Chrzanowski: Facecye Mikołaja Reja. (str. 320—376). L. Sternbach: Dilucidationes Aesopiae (str. 377—426).

Biblioteka pisarzy polskich tom XXIX—XXX. w 8-ce małej.

29. Historye Rzymskie (Gesta Romanorum) 1553. Wydał J. Bystroń (str. IX i 222).
30. Mikołaja Reja z Nagłowic Zwierzyniec 1562. Wydał W. Bruchnański, (str. XVII i 347).

Archiwum Komisji do dziejów literatury i oświaty w Polsce, tom VIII, lex. 8°, str. 340, z 2 tablicami litografowanemi.

Treść: St. Windakiewicz: Akta Rzeczypospolitej Babińskiej według oryginalnego rękopisu (str. 1—160). K. J. Heck: Materiały do biografii Józefa Bartłomieja Zimorowicza (Ozimka). Część I. (str. 161—237). Tenże: Materiały do biografii Szymona Zimorowicza (Ozimka) (str. 238—240). J. Czubek: Wacław z Potoka Potocki. Nowe szczegóły do żywota poety (str. 241—304). B. Wojciechowski: Fragment z dziejów szkół kaliskich z rękopisu współczesnego (str. 305—340).

* Karol Estreicher. Bibliografia polska, tomu XIV zeszyty 1, 2 i 3-ci¹⁾ (str. 1—384).

Acta rectoralia almae Universitatis Studii Cracoviensis inde ab anno MCCCCLXIX ed. Vladislaus Wisłocki. Tomi I fasciculus III, w 8-ce, str. 433—656.

Corpus antiquissimorum poetarum Poloniae latinorum. Volumen IV. Continet: Nicolai Hussoviani Carmina, ed. Iohannes Pelczar w 8-ce, str. 117.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny, Serya II, Tom VI. ogólnego zbioru trzydziesty pierwszy, lex. 8°, str. 403.

Treść: W. Czermak: Plany wojny tureckiej Władysława IV.

Scriptores rerum polonicarum, tomus XV. Continet: Analecta Romana quae historiam Poloniae saec. XVI. illustrant ex archivis et bibliothecis excerpta, ed. Iosephus Korzeniowski, w 8-ce, str. 357.

¹⁾ Wydawnictwa oznaczone gwiazdkami, wydane zostały kosztem Akademii Umiejętności, lecz stanowią własność autorów.

Treść: Catalogus actorum et documentorum res gestas Poloniae illustrantium, quae ex codicibus manu scriptis in tabulariis et bibliothecis italicis servatis Expeditionis Romanae cura 1886—1888 deprompta sunt. (pag. I—LXIV). — Excerpta ex libris manu scriptis Archivi Consistorialis Romani 1409—1590 Expeditionis Romanae cura collecta. (pag. 1—151). — Bernardi Vapovii de bello a Sigismundo I Rege Poloniae contra Moscos gesto anno 1508. (pag. 153—163). — Polonici Regni cum adiunctis provinciis descriptio. (pag. 164—174). — Pauli Aemilii Giovannini »Relazione di Polonia« 1565. (pag. 175—205). — Antonii Mariae Gratiani Informatio de rebus Poloniae ad Henricum Regem 1574. (pag. 206—214). — Informatio de rebus oeconomicis Poloniae 1583. (pag. 215—226). — Horatii Spannocchii »Relazione delle cose di Polonia intorno alla religione« 1586. (pag. 227—357).

Archiwum Komisji historycznej, tom VII, lex. 8°, str. 478.

Treść: Bellum Polono-Moschicum ad Czudnow a. d. 1660 expeditum, wydał W. Czermak (str. 1—50). Ustawy cen dla miasta Starej Warszawy od r. 1606 do r. 1627, wydał A. Chmiel (str. 51—268). Spis ludności dyecezyi krakowskiej z r. 1787, wydał J. Kleczyński (str. 269—478).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya II, Tom VII. Ogólnego zbioru tom dwudziesty siódmy. Z siedmioma tablicami i 25-ma rycinami w tekście, lex. 8°, str. 399.

Treść: M. Raciborski: Elajoplasty liliowatych (z jedną tablicą) (str. 1—22). A. Beck: O zmianach ciśnienia krwi w żyłach (z dwudziestoma rycinami w tekście) (str. 23—62). K. Klecki: Badania doświadczalne nad sprawą

wydzielania w jelicie cienkiem (str. 63—117). W. Gosiewski: O przekształceniu najprawdopodobniejszym ciała materjalnego (str. 118—130). A. J. Stodółkiewicz: Kilka uwag o czynniku całkującym równań różniczkowych (str. 131—138). I. Szyszyłowicz: *Pugillus plantarum novarum Americae centralis et meridionalis* (str. 139—142). E. Janczewski: *Cladosporium herbarum* i jego najpospolitsze na zbożu towarzysze, (str. 143—187). S. Niementowski: Syntezy związków chinazolinowych (str. 188—202). E. Janczewski: Zawilec. *Anemone L.* Studium morfologiczne. Część III. z jedną tablicą (str. 203—222). K. Radziewanowski: Przyczynki do znajomości działania chlorku glinowego (str. 223—233). K. Klecki: O miejscowem działaniu gazów gnilnych na otrzewną, oraz o ich działaniu ogólnem na ustrój, (str. 234—272). W. Natanson: O energii kinetycznej ruchu ciepła i o funkcji dysypacyjnej odpowiedniej, (str. 273—288). W. Satke: Badania nad szybkością i kierunkiem chmur w Tarnopolu (str. 289—314). S. Czaplinski i W. Szymonowicz: O wchłanianiu tłuszczu w jelicie grubem (z jedną tablicą) (str. 315—327). A. Beck: O powstawaniu urobiliny (str. 328—373). W. Natanson: O temperaturze krytycznej wodoru (str. 374—383). S. Kępiński: O związkach dwuliniowych między stałemi całek rozwiązań pewnych równań różniczkowych rzędu 2-go (z 3-ma rycinami w tekście) str. 384—399).

Pamiętnik Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy, tomu XVIII-go zeszyt trzeci, w 4-ce, str. 143—243, z 22 tablicami.

Treść: M. Raciborski: Flora kopalna glinek ogniotrwałych krakowskich. Część I.

Sprawozdanie Komisji fizyograficznej obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1893, oraz Materyały do fizyografii krajowej. Tom dwudziesty

dziewiąty, w 8-ce, str. XL, 267 i 215, z dwiema tablicami, z 1 ryciną i 2-ma figurami w tekście.

Treść: *A*) Sprawozdania z czynności, funduszów i zbiorów Komisji (str. I—XL). *B*) Materiały do fizyografii krajowej. Część I. Materiały zebrane przez Sekcję meteorologiczną: Fr. Karliński: Wypadki spostrzeżeń meteorologicznych dokonanych w Galicyi w r. 1893, zestawione w c. k. Obserwatorium astronomicznem krakowskiem (str. 3—199). D. Wierzbicki: Grady w Galicyi w r. 1893 (str. 200—205). Fr. Karliński: Wykaz stanu wody na rzekach galicyjskich w r. 1893 (str. 206—245). Spostrzeżenia fito-fenologiczne w latach 1891, 1892 i 1893 (str. 246—260). Spostrzeżenia pojawów na świecie zwierzęcym w latach 1891, 1892 i 1893 (str. 261—266). D. Wierzbicki: Wypadki spostrzeżeń magnetycznych zrobionych w Krakowie w r. 1893 (str. 266—267). Część II. Materiały zebrane przez Sekcję botaniczną, zoologiczną i geologiczną: J. Śnieżek: O krajowych gatunkach trzmieli (str. 1—22). R. Gutwiński: Głony stawów na Zbruczu (str. 23—38). E. Wołoszczak: O roślinności Karpat między górnym biegiem Sanu i Osławą (str. 39—69). J. Zubrzycki: Flora Pienin; rośliny naczyniowe (str. 70—95). Br. Gustawicz: Dodatek do flory pienińskiej (str. 96—107). Tenże: Jerzego Wahlenberga pomiary barometryczne w Tatrach i przyległych działach górskich i dolinach r. 1813. dokonane, ponownie obliczył (str. 108—141). K. Bobek: Przyczynek do fauny muchówek okolicy Przemyśla (str. 142—167). W. Teisseyre: Ogólne stosunki kształtowe i genetyczne wyżyny wschodnio-galicyjskiej (str. 168—187, z ryciną). Tenże: Paleomorfologia Podola (str. 188—191). K. Miczyński: O pochodzeniu i składzie chemicznym gleby w dolinie sądeckiej (str. 192—215, z 2 tablicami i 2 figurami w tekście).

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt 3. W. X. Krakowskie. Opracował St. Zareczny.

4 mapy w wielkiem folio podłużnem i tekst w 8-ce, str. 290, z 7 tablicami litografowanemi.

Zbiór wiadomości do Antropologii krajowej, t. XVIII,
w 8-ce, str. IX, 72 i 474, z jedną tablicą i 21
figurami w tekście.

Treść: I. Dział archeologiczno-antropologiczny. G. Ossowski: Sprawozdanie czwarte z wycieczki paleo-etnologicznej po Galicyi (w r. 1892) (z jedną tablicą i 21 figurami w tekście) (str. 1—28). Dr. Wład. Olechnowicz: Charakterystyka antropologiczna szlachty drobnej gminy Grabowo, w powiecie szczucińskim, gubernii łomżyńskiej (str. 29—46). Dr. Wład. Olechnowicz: Charakterystyka antropologiczna Litwinów z okolic m. Olity (str. 47—72).

II. Dział etnologiczny. Józef Rostafiński: Zielnik czarodziejski to jest zbiór przesądów o roślinach (str. 1—191). Adolf Cerny: Pieśni białoruskie z powiatu Dziśnieńskiego gubernii Wileńskiej (str. 192—254). Prof. Dr. J. Baudouin de Courtenay: Dodatek do pieśni białorusko-polskich z powiatu Sokólskiego gubernii Grodzieńskiej (str. 225—231). Stefania Ulanowska: Łotysze Infant polskich a w szczególności gminy Wielońskiej, powiatu Rzezyckiego. Obraz etnograficzny Cz. III. (str. 232—474).

Rocznik Akademii Umiejętności w Krakowie. Rok 189³/₄
w 8-ce mniejszej, str. 191 i 7 tablic.

Sprawozdania z posiedzeń. Rok 1894, w 8-ce, str. VII,
75, 31 i 48.

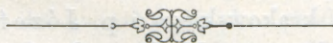
Bulletin international de l'Académie des Sciences de
Cracovie, Comptes-rendus de séances de l'année
1894, w 8-ce, str. 300.

Anzeiger der Akademie der Wissenschaften in Krakau,
Jahrgang 1894, w 8-ce, str. 300.

Nadto z kilku tomów Rozpraw, znajdujących się
pod prasa, wyszły następujące odbitki:

- Józef Tretiak: Ignacy Krasicki, jako prezydent trybunału (z Rozpraw Wydziału filologicznego, tom XXIV, str. 1—37).
- Aleksander Brückner: Kazania średniowieczne (tamże, str. 38—97).
- Lucyan Malinowski: O języku komedyj Franciszka Bohomolca (tamże, str. 98—127).
- Franciszek Kasperek: Z dziedziny prawa międzynarodowego prywatnego. Konferencya w Hadze z września 1893 r. (z Rozpraw Wydziału historyczno-filozoficznego, t. XXXII, str. 1—70).
- Tenże: Druga konferencya w Hadze celem kodyfikacyi prawa międzynarodowego prywatnego od 25 czerwca do 13 lipca 1894 r. (tamże, str. 71—90).
- Alojzy Winiarz: O zwodzie zwyczajów prawnych mazowieckich układu Wawrzyńca z Prażmowa (tamże, str. 91—169).
- Józef Nusbaum: Przyczynek do kwestyi powstawania śródbłonków i ciałek krwi w zarodkach kręgowców. Z trzema tablicami (z Rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego, tom XXVIII, str. 93—145).
- Ernest Bandrowski: O utlenieniu parafenilenodwuaminu (tamże, str. 149—161).
- B. Eichler et R. Gutwiński: De nonnullis speciebus algarum novarum. Z dwiema tablicami (tamże, str. 162—178).
- Roman Załoziecki: O terpenowych węglowodorach w nafcie (tamże, str. 179—191).
- Ks. biskup A. Baranowski: O wzorach służących do obliczenia liczby liczb pierwszych nie przekraczających danej granicy (tamże, str. 192—219).
- Julian Niedźwiedzki: Przyczynek do geologii pobraża karpackiego w Galicyi zachodniej (z Rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego, tom XXIX, str. 158—170).
- Władysław Natanson: O znaczeniu kinetycznej funkcji dysypacyjnej (tamże, str. 171—180).
- Józef Grzybowski: Mikrofauna karpackiego piaskowca z pod Dukli (tamże, str. 181—214).

- Ignatius Szyszyłowicz:** Diagnoses plantarum novarum a cl. d. Const. Jelski in Peruvia lectarum (tamże, str. 215—239).
- Kazimierz Żorawski:** Iteracye i szeregi odwracające (tamże, str. 240—249).
- Tenże:** O linii wskazującej krzywiznę powierzchni (tamże, str. 250—265).
- Eugeniusz Romer:** Geograficzne rozmieszczenie opadów atmosferycznych w krajach karpackich. Z mapą izohyetów rocznych (tamże, str. 266—282).
- Stanisław Tołłoczko:** O utlenianiu mentenu i o chemicznej budowie tego węglowodoru (tamże, str. 283—307).
- A. Beck i W. A. Gluziński:** Wpływ podwiązania moczowodu na czynność nerki. Przyczynek do teoryi wydzielenia moczu (tamże, str. 308—329).
- W. A. Gluziński:** O wpływie podwiązania tętnic wieńcowych (art. coron. cordis sinistra) na narząd nerwowo-ruchowy serca (tamże, str. 330—348).
- Mieczysław Kowalewski:** Studya helmintologiczne. I. Z jedną tablicą (tamże, str. 349—367).

IV. Nagrody i konkursy.

Akademia przyznała następujące nagrody:

1. Nagrodę im. śp. Probusa Barczewskiego za pracę historyczną w kwocie 1125 zł. w. a. panu Władysławowi Mickiewiczowi w Paryżu za jego dzieło 4 tomowe: *Żywot Adama Mickiewicza*.

2. Dwie nagrody im. ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieła malarskie po 1125 zł. a. w. panu Henrykowi Siemiradzkiemu w Rzymie za kurtynę do teatru krakowskiego i p. Józefowi Brandtowi w Monachium za *Modlitwę Ormian*, obraz wystawiony na Wystawie krajowej we Lwowie.

3. Nagrodę im. S. B. Lindego autorowi pracy nadesłanej pod godłem *Haec autem verba vetera* p. n. *Słownik łacińsko-polski Bartłomieja z Bydgoszczy*.

Po otwarciu koperty okazało się, że autorem tej pracy jest Dr. Bolesław Erzepki w Poznaniu¹⁾.

¹⁾ Konkursa im. J. U. Niemcewicza, im. J. Majera, im. ś. p. ks. biskupa Krasińskiego i im. ś. p. jenerała O. Augustynowicza, ogłoszone w poprzednich latach z terminem 31 grudnia 1894, spełzły na niczem.

Niniejszem ogłasza się następujące nowe konkursy:

1. Konkurs im. J. U. Niemcewicza (przejęty po Towarzystwie historyczno-literackim w Paryżu): „Dziejopisarstwo polskie XVI i XVII w. ze szczególnem uwzględnieniem stosunku historyków do współczesnych aktów i pism ulotnych“. Termin 31 grudnia 1898 roku. Nagroda 5.000 franków, może być rozdzielona na dwie: po 3.500 i 1.500 franków.

2. Konkurs im. X. Jakubowskiego: Do wyboru: „*Ustawodawstwo synodalne polskie do czasów Jana Łaskiego*“, lub też: „*Ustawodawstwo synodalne polskie od czasów Jana Łaskiego*“. Termin 31 grudnia 1897 roku. Nagroda 750 zł., może być rozdzielona na dwie: po 500 i 250 zł.

3. Konkurs im. S. Lindego. Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego, a mianowicie: Prace leksykograficzne z zakresu gramatyki, historii języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi. Prace te mogą być według aktu fundacyi drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość. Termin konkursu ustanawia się do 31 grudnia 1897 r. Nagroda 675 rs. w kuponach od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego miasta Warszawy. Autor nagrodzonej pracy obowiązany jest ogłosić ją w ciągu roku po przyznaniu nagrody i dostarczyć Akademii 50 egzemplarzy, w których na karcie tytułowej ma się znajdować napis: „Praca uwieczniona nagrodą Akademii

Umiejętności na konkursie im. S. B. Lindego“. Gdyby autor w przeciągu roku nie uczynił zadość temu obowiązкови, Akademia wyda sama uwieńczoną pracę, autor traci jednak w takim razie prawo własności na rzecz Akademii.

4. Konkurs z fundacyi ś. p. X. biskupa A. S. Krasieńskiego. Nagroda 1200 zł. Do konkursu dopuszcza się wszelkie prace naukowe, drukowane, lub niewydane jeszcze, które przysłane będą w tym celu do Akademii po dzień 31 grudnia 1896 r. Pomiedzy pracami równej wartości, pierwszeństwo mają, według woli fundatora, pisma treści religijno moralnej.

5. Konkurs z fundacyi miasta Krakowa imienia Mikołaja Kopernika (z dnia 18 lutego 1873 r.): „Przedstawić teorię fizycznego stanu kuli ziemskiej i udoskonalic ją pod jakimkolwiek ważniejszym względem“. Termin dnia 31 grudnia 1898 roku. Nagroda 1500 zł., może być rozdzielona na dwie po 1000 i 500 zł. Gdyby w ciągu roku od przyznania nagrody, autor nie ogłosił rzeczonyj pracy drukiem, natenczas uczyni to Akademia. Autor wszakże traci wówczas prawo własności na rzecz Akademii. Wydawca (autor lub Akademia) obowiązany jest złożyć cztery egzemplarze drukowanej pracy gminie m. Krakowa.

6. Konkurs z zapisu ś. p. jenerała Oktawiusza Augustynowicza (wznowiony z podwyższeniem nagród):

„Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej

w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej jak i w samem społeczeństwie“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1. Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2. Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3. Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego, z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandyi;

4. Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa polskiego, mianowicie w Prusich królewskich i W. Ks. Poznańskim; wreszcie

5. Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historią ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakta, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu, przezeń posiadanego, jaki istniał pierwotnie. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania, bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem

zaś pierwszych dwóch razem, będą mieć pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnemi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami nadesłanymi, ale nadto będą odpowiadały dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się, jak następuje:

a) za część 1 i 2-gą po zł. 1300, może być rozdzielona na dwie, po 850 zł. i 450 zł.

b) za część 3-cią zł. 2000, może być rozdzielona na dwie, po 1200 zł. i 800 zł.

c) za część 4-tą zł. 1600, może być rozdzielona na dwie, po 1000 zł. i 600 zł.

d) za część 5-tą zł. 1800, może być rozdzielona na dwie, po 1100 zł. i 700 zł.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczają się fundusz 1500 zł. w. a.; gdyby ten fundusz nie wystarczył na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do końca grudnia 1897.

Zarazem przypomina się konkursu, poprzednio ogłoszone, których termin jeszcze nie upłynął:

1) Konkurs imienia Józefa Majera na temat „*Klimatologia ziem polskich*“. Nagroda 1000 zł. Termin nadesłania prac do 31 grudnia 1896 r.

2) Konkurs z fundacyi Władysława Kretkowskiego na temat: „*Znaleźć wszystkie grupy czyli układy podstawień sprzężonych z liczbą 1 przedmiotów*“

lub przynajmniej znany ich dotąd szereg przedłużyć⁴. Termin do końca r. 1895. Nagroda 500 zł. z odsetkami od 15 maja 1886 r. Autor pracy nagrodzonej będzie obowiązany ogłosić ją drukiem w ciągu roku.

Na wszystkie powyższe konkursu nadsyłać należy prace konkursowe do Akademii Umiejętności w Krakowie, bezimiennie, pod godłem przez autora wybranem, z dołączeniem koperty opieczętowanej, mieszczącej wewnątrz nazwisko autora, a tem samem godłem zaopatrzonej.

Według §. 18 Regulaminu Akademii, wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu pracy uwieńczonej nagrodą.

DODATEK.

Sprawozdanie w przedmiocie nagród im. Barczewskiego.

Za pracę historyczną.

Rozpatrując się w dość długim szeregu większych prac historycznych, które ukazały się w roku ubiegłym, Komitet, wyznaczony dla przedstawienia Akademii wniosków co do przyznania nagrody im. Barczewskiego za pracę historyczną wyróżnił z pośród wszystkich trzy dzieła, które się odznaczają przed innemi niepospolitem znaczeniem i wielką doniosłością, a mianowicie dwie książki prof. Pawińskiego: „Sejmiki Ziemskie“ i 5^{ty} tom poświęcony Mazowszu w opisie „Polski w wieku XVI pod względem geograficzno-statystycznym“, oraz p. Władysława Mickiewicza 4^{ty} i zarazem ostatni tom „Żywota Adama Mickiewicza“.

Zdaniem Komitetu każda z tych trzech książek zasługuje w zupełności na nagrodę im. Barczewskiego; ponieważ jednak Akademia może przyznać tylko jedną nagrodę, przeto Komitet, prócz wewnętrznej wartości prac tych, musiał wziąć na uwagę także okoliczności zewnętrzne, uboczne i poniekąd przypadkowe.

Nad niepospolitą wartością dzieł prof. Pawińskiego nie potrzeba się długo rozwodzić; jest bowiem rzeczą powszechnie znaną, z jak niezwykłym nakładem pracy, erudycyi i talentu ten niestrudzony badacz oddaje się rozległym studjom nad wewnętrznymi stosunkami w dawnej Polsce, i to na takich polach, do których on sam dopiero pierwszy otworzył dostęp przez ogłoszenie nieznanych przedtem źródeł. Zbadaniu i wszechstronnemu wyświeceniu znaczenia i roli sejmików w Polsce w wiekach XVII i XVIII poświęcił prof. Pawiński wielkie swe dzieło: „Rządy Sejmikowe“, wydane przed kilku laty; ogłoszone obecnie „Sejmiki Ziemskie“, poświęcone wyjaśnieniu ich początków i ich tworzenia się od schyłku wieku XIV do pierwszych lat wieku XVI, a mianowicie do r. 1506, są uzupełnieniem badań autora w tym samym zakresie, ale ich jeszcze bynajmniej nie kończą. W dziejach bowiem sejmikowania w Polsce pozostaje jeszcze do wypełnienia luka, czasy najświetniejszego rozwoju życia parlamentarnego w Polsce w wieku XVI od 1506 do 1572. Nie podlega żadnej wątpliwości, że p. Pawiński z tego powodu do studyów nad sejmikami jeszcze powróci i że pracy jego w tym zakresie za ukończoną zupełnie uważać jeszcze nie należy; a z tej to przyczyny czysto zewnętrznej, jako też mając na względzie, że za „Rządy Sejmikowe“ przyznała Akademia przed 7 laty nagrodę Barczewskiego, Komitet mniema, że na teraz, mimo całej wartości wewnętrznej „Sejmików Ziemskich“, może Akademia przy tegorocznem rozdawnictwie tej nagrody dzieło to pominąć, aby mózdz nagrodą inaczey rozporządzić.

Nie mniej pełnem wartości i zasługi dziełem prof. Pawińskiego jest wielki jego opis: „Polski XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym“, rozpoczęty już przed kilkunastu laty i na który zaraz przy pierwszym rozdawnictwie nagrody Barczewskiego zwrócił uwagę Akademii owoczesny Komitet nagrodowy. W dziele tem bowiem, ogłaszając materiały źródłowe wielkiej doniosłości (regestra poborowe), p. Pawiński także po raz pierwszy przedsięwziął ściśle umiejętnie i metodycznie obliczyć rozległość i ludność Polski w wieku XVI, jako też przedstawić stosunki posiadania ziemi. Tom 5^{ty} tego dzieła poświęcony Mazowszu (4 dawniejsze poświęcone były Wielkopolsce i Małopolsce), który się w roku ostatnim ukazał, jest zakończeniem tej części, która dotyczy pierwotnej Polski właściwej, Piastowskiej. Byłaby to więc chwila najstosowniejsza, aby przyznać nagrodę Barczewskiego temu ważnemu a nie nagrodzonymu dotychczas dziełu. Jeżeli jednak Komitet takiego wniosku nie czyni, to znów z powodu okoliczności zewnętrznych, że dzieło to, nieukończone jeszcze w całości, będzie można innym razem uwzględnić, po ogłoszeniu jednego z tomów dalszych; przyznając mu zaś teraz nagrodę, musiałoby się pominąć raz na zawsze dzieło trzecie, które zdaniem Komitetu pominiętem być nie powinno, a do którego nagrodzenia nie będzie drugi raz sposobności, skoro teraz ukazało się już jego dokończenie.

Jest to „Żywot Adama Mickiewicza“ opowiedziany przez syna.

Oceniając wartość „Żywota“, Komitet nie przeoczał bynajmniej rozmaitych ujemnych stron tego dzieła.

A naprzód, oddzielenie żywota poety od poezyi musiało ujemnie wpływać na uwydatnienie tych momentów biograficznych, które, tając w sobie genezę różnych pomysłów poetyckich, nabierają szczególnej wagi dla historii literatury. Powtórę, autor nie zdołał opanować materiału, wznieść się ponad niego i ułożyć z niego całości, której kształty w należytychby wystąpiły proporcjach. Wskutek tego budowa staje się często układem surowego materiału, szczegóły podrzędne występują nieraz na bliższe plany z zaturacją należytej perspektywy, główna postać nie oddziela się wyraźnie od tła, na którym występuje. W sądach o poecie autor nigdy nie staje na stanowisku spokojnego i bezstronnego badacza, a zawsze na stanowisku obrońcy i czciciela.

Ale niemal wszystkie wymienione tu strony ujemne dzieła wypływają z wyjątkowego stanowiska, jakie zajmuje autor względem swego przedmiotu, wiążą się bezpośrednio z wyjątkowym znaczeniem książki. Autor występuje w niej nie jako pisarz, dowolnie wybierający swój przedmiot, dobierający go do sił swoich i upodobań, ale jako człowiek, który ma spełnić powinność synowską i narodową, jako spadkobierca tradycji największego z poetów naszych. Ma on dokonać tego, w czem go nikt zastąpić nie potrafi, ma przekazać narodowi to, co się w rodzinie, w tradycji rodzinnej skupiło i przechowało o wielkim wieszcu narodowym. Żeby sąd o dziele był sprawiedliwy, z tego wyjątkowego stanowiska należy je oceniać.

Że autor oddzielił żywot od poezyi, wynikło to stąd, że nie czuł w sobie powołania do krytyki literackiej, a taka krytyka nie leżała w zakresie obowiązku,

który ciążył na nim. Co się tyczy głównego zadania swego, to jest przekazania wszystkiego, co rodzina wie o Mickiewiczu, to zadanie to autor znacznie rozszerzył i położył w tym względzie niezmiernie ważne zasługi. P. Władysław Mickiewicz nie poprzestał na tem, co znajdował we własnych wspomnieniach lub w tradycyi rodzinnej pod ręką, ale całe życie poświęcił na gromadzenie z dalszych i bliższych stron materiału do biografii ojca. Książka też jego jest rezultatem pracy całego życia i zawarła w sobie ogromny materiał w znacznej części pierwszorzędno znaczenia. Obok własnych wspomnień autora weszły do tego materiału nieznane dotychczas listy osób, związanych z poetą najserdeczniejszymi węzłami, mówiące o nim lub zwrócone do niego; pamiętniki i dzienniki pochodzące z grona rodziny lub najbliższego koła przyjaciół poety; bruliony jego, nieznane dotąd świadectwa własnej myśli; wiadomości i sądy, jakie wydawała o poecie obfita literatura emigracyjna; wreszcie wszystkie niemal echa, które wywoływała działalność Mickiewicza poetycka, profesorska, apostolska i polityczna w literaturze francuskiej, włoskiej i rosyjskiej.

Dopóki ten materiał nie został ogłoszony, o pełniej wykończonej monografii o Mickiewiczu nie można było myśleć; teraz dzięki pracy p. Wład. Mickiewicza jest ona możliwa. Ale ponieważ materiał tak wielką w tej książce odgrywa rolę, tak wielkie, w stosunku do opracowania, nadaje jej znaczenie — więc możnaby myśleć, że autor lepiejby zrobił, gdyby go wydał luźnie, nie budując z niego monografii. Otóż w istocie tak nie jest. Budowa, jakkolwiek nie doskonała, była konieczną,

aby nadać książce tę wartość, to znaczenie, jakie ona obecnie posiada. Autor w obfitych dodatkach nie omieszczał podawać materiału in crudo, który się nadawał do osobnego wydania, ale było wiele takiego materiału, który tylko w budowie biograficznej mógł znaleźć należyte uwzględnienie. Wreszcie samo wiązanie i objaśnianie faktów i świadectw, samo sądzenie wypadków w duchu tradycyi ojcowskiej, jeżeli z jednej strony odejmuje książce cechę obiektywności, z drugiej nadaje jej wyjątkowe znaczenie komentarza ręką tradycyi kreślonego. Książka staje się niejako dalszym ciągiem życia wielkiego poety, dopowiedzeniem jego myśli i uczuć.

P. Władysław Mickiewicz miał do pogodzenia dwa bardzo różne stanowiska: historyka i przedstawiciela ojcowskiej tradycyi i pogodził je, jak można było najlepiej z pożytkiem dla nauki. Jako przedstawiciel tradycyi zespolił się w duchu z ojcem, patrzył na wszystko jego oczami; jako historyk oparł swoją pracę na szerokiej podstawie pilnie przez siebie zgromadzonego materiału i wierny pozostał pierwszemu obowiązkowi historyka: mówić prawdę i nie tać prawdy. Autor jest szczerym od początku do końca swej pracy; pomimo bezwzględnej czci dla ojca, nie zakrywa, ani zacierając takich faktów, któreby w oczach ogółu mogły ujemnie rzucić światło na niego.

Pomimo tedy wszystkich zarzutów, które ze stanowiska bezwzględnej krytyki naukowej można uczynić książce p. Wład. Mickiewicza, pomimo, że ta książka pod względem ściśle umijętnym nie dorównywa wartością pracom prof. Pawińskiego, Komitet, uwzględniając wy-

jątkowe stanowisko autora i wyjątkową, jedyną w swoim rodzaju doniosłość dzieła, postanowił przedstawić Akademii wniosek, aby nagrodę historyczną imienia Barczewskiego przyznała w tym roku p. Władysławowi Mickiewiczowi za jego 4-tomowe dzieło: Żywot Adama Mickiewicza.

Za dzieło malarskie.

Komitet, złożony z pp. prof. Władysława Łuszczkiewicza, prof. Dra Maryana Sokołowskiego, Dra Jerzego hr. Mycielskiego i prof. Dra Jana Bołoz Antoniewicza, odbył dnia 15 marca r. b. doroczne posiedzenie pod przewodnictwem p. prof. Dr. Maryana Sokołowskiego.

Ponieważ Komitet w roku 1894 żadnemu z dzieł roztrząsanych pierwszeństwa nie przyznał, miał on na tem posiedzeniu do rozdania dwie nagrody, po myśli §. 5 statutu fundacyjnego.

Po omówieniu najwybitniejszych dzieł, które czy to w Krakowie, czy też we Lwowie na Powszechnej Wystawie Krajowej 1894 r. wystawione były, powziął Komitet następujące dwie uchwały, obie jednomyślnie:

1) Przyznał jedną nagrodę mistrzowi Henrykowi Siemiradzkiemu w Rzymie (nagrodzonemu już w r. 1890 za „Fryne w Eleusis“), za korynę do teatru krakowskiego. Widzi Komitet w dziele tem, przyjętem przez znawców i ogół ze szczerym entuzjazmem, nader wybitne dzieło o stylu monumentalnym, dziś tak bardzo się zatracającym, świetną kompozycją, stylizowaną wprawdzie, jakto przy tego rodzaju

dzielach z monumentalnymi gmachami się łączących jest niezbędnem, ale stroniącą od płaskiej alegoryi, wymagającej przewodnika i objaśnienia, a natomiast pełną żywych symbolów, żyjących postaci, które żywo i dobitnie przemówić mogą do każdego myślącego umysłu, do każdej czującej duszy.

2) Drugą nagrodę przyznał Komitet również jednomyślnie mistrzowi prof. Józefowi Brandtowi w Monachium za znakomity obraz rodzajowo-historyczny „Modlitwa Ormian“ wystawiony we Lwowie hors concours. Urzeczywistniając w ten sposób wyrażoną w zeszłorocznym sprawozdaniu nadzieję (Rocznik Akademii za rok 1893/4 Kraków 1894, str. 118) zaznacza Komitet ze szczególnem zadowoleniem, że daną mu była przez to zbliżenie się wielkiego artysty do publiczności polskiej, oddawna pożądana sposobność zaznaczenia tą drogą głębokiego uznania i zrozumienia, jakie żywi dla tak wybitnej i niestrudzonej pracy artystycznej tego twórcy wielkiej osobnej szkoły malarstwa polskiego i dla całej jego działalności, która zawsze towarzyszy a nieraz przoduje ogólnemu rozwojowi i wzrostowi wielkiej sztuki europejskiej.

SPRAWOZDANIE
ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW

W R. 1894.

(8 tablic).

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW

W R. 1894

1895

1896

Tablica II. Fundusze Wydziałów.

A) Wydział I i II.

B) Wydział III.

Prelimiro- wano	Wydano				Przekro- czenie		Oszczędzono	
	zlr.	ct.	zlr.	ct.	Zlr. 1865	ct. 23	Zlr. 1958	ct. 67
	Przeniesiono z Tablicy I.							
6800 ¹⁾	1. Publikacje Wydziału I							
		1630	80					
		200	—					
		5187	04					
		118	80	7136	64	336	64	
2800 ²⁾	2. Publikacje Wydziału II							
		515	—					
		200	—					
		1999	60					
		88	—					
		52	—	2854	60	54	60	
650	3. Komisya literacka							
		446	74					
		1198	61					
		25	83					
		8	50	1679	68	1029	68	
1400	4. Komisya historii sztuki							
		60	65					
		300	—					
		834	71	1195	36			204 64
3207	5. Komisya historyczna							
		569	62					
		1364	50					
		400	—					
		3852	58					
		149	37	6336	07	3129	07	
1400	6. Komisya prawnicza							
		629	14					
		3650	57	4279	71	2879	71	
800	7. Sekretarz Wydziału I							
				800	—			
500 ³⁾	8. Sekretarz Wydziału II							
				300	—			200 —
400	9. Korekta							
				400	—			
17957				24982	06	9294	93	2363 31

Prelimiro- wano	Wydano				Przekro- czenie		Oszczędzono	
	zlr.	ct.	zlr.	ct.	Zlr. 1865	ct. 23	Zlr. 1958	ct. 67
	Przeniesiono ob. Wydz. I i II.							
7900 ⁴⁾	1. Publikacje Wydziału							
		1893	20					
		420	—					
		2520	29					
		1807	54					
		94	—	6735	03			1164 97
5023 ⁵⁾	2. Komisya fizyograficzna							
		1000	—					
		99	—					
		260	—					
		1722	11					
		328	92					
		Muzeum:						
		40	—					
		260	—					
		60	—					
		600	—					
		400	—					
		45	95	4815	98			207 17
2750	3. Komisya antropologicz.							
		100	—					
		276	—					
		1275	73					
		151	35					
		46	80					
		Muzeum:						
		8	—					
		135	—					
		200	—	2192	88			557 12
800	4. Sekretarz Wydziału III							
				800	—			
300 ⁶⁾	5. Korekta Wydawnictw							
				300	—			
16773 ⁶⁾				14843	89	9294	93	4292 57

Preliminarz budżetu wspólnego na rok

1893 wynosił według uchwały z dnia

21 listopada 1893 49000 —

Z oszczędności 1893 r. prelimitowano

dotatkowo 5194 80

Razem 54194 80

Dochód wyniósł (jak tabl. I) 55974 40

Przewyżka dochodów wynosiła 1779 60

kóre wraz z oszczędnościami przekazano w kwocie 6072 17

na umorzenie przekroczeń wykazanych w tabl. III.

¹⁾ Preliminowano dodatkowo z oszczędności 1893 r. zlr. 2000.— oraz dołączono przekazane do Funduszu obrotowego ze spadku po śp. Rychlickim zlr. 1000.—

²⁾ Wzmocniono o zlr. 300.— z funduszu do rozporządzenia Wydz. II. ob. uw. 3.

³⁾ Sekretarz Wydziału II zrzekł się wynagrodzenia; z kwoty zlr. 800.— pozostawionej do rozporządzenia Wydz. II, 300 zlr. użyto na wynagrodzenie jego pomocników, a zlr. 300 przeniesiono na publikacje Wydz. II.

⁴⁾ Preliminowano dodatkowo z oszczędności 1893 r. zlr. 1900.—

⁵⁾ » » awansowane r. 1893 na kupno zbiorów Wagi zlr. 523 15.

⁶⁾ Prelimin. dodatkowo z oszczędności 1893 r. zlr. 100.—

Tablica III. Przekroczenia.

	Przedmiot	1892	1893	1894	Razem
1	Administracyjne ¹⁾	871	17	29	2134
2	Biblioteka	114	09	11	80
3	Rocznik	—	—	—	123
4	Sprawozdania	512	35	531	14
5	Biblioteka pisarzy polskich	77	35	—	495
6	Publikacje Wydziału I	2648	85	2915	29
7	» II	—	—	—	54
8	Komisya literacka	—	—	—	1029
9	» historyi sztuki	1080	03	875	46
10	» historyczna	12	14	713	41
11	» prawnicza	369	95	378	48
12	» fizyograficzna	2	50	—	2
13	» antropologiczna	—	—	257	98
	Umorzone oszczędnościami roku 1894	5688	51	5700	85
	Pozostaje przekroczeń do umorzenia	—	—	—	—
		—	—	9294	93
		—	—	—	6072
		—	—	—	14612
		—	—	—	12

¹⁾ Przekroczenia w rubryce wydatków administracyjnych umorzono przedewszystkiem zasilkami z funduszu Niewiadomego (na jego polecenie) w kwocie zhr. 2134⁶⁶, a więc własnie tyle wynoszącej, co ogólna suma tych przekroczeń. Dla dokładności rachunkowej wykazano jednak w powyższej tablicy te przekroczenia, a zasilek z funduszu Niewiadomego wymieniono w Przychodzie, w rubryce Dochodów nieprzewidzianych (ob. tabl. I).

W Krakowie dnia 15 marca 1895.

Śleszkowski
Podskarbi.

B. W. Antoniewicz
Rachmistrz.

St. Smolka
Sekretarz generalny.

Tablica IV.

Zestawienie rachunków za rok 1894.

Fundusze osobne.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	Złr.	ct.	Złr.	ct.		Złr.	ct.	Złr.	ct.

I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.

1. Fundusz Atlasu geologicznego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	2696	41	Druk i broszurowanie	—	—	919	07
					Korekta map	—	—	110	—
					Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1667	34
			2696	41				2696	41

2. Fundusz Belży.

Pozostałość 1 stycznia 1894	6100	—	—	—	Dług z 31 grudnia 1893	—	—	134	42
Kupony za 1894			269	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	184	48
Różnica przy zamianie wylos. obligacyi			49	90	w 4 $\frac{1}{2}$ % oblig. poż. kraj. galic.	4100	—	—	—
					" 4 $\frac{1}{2}$ % " " " "	2000	—	—	—
	6100	—	318	90		6100	—	318	90

3. Fundusz Brodzakowej.

Pozostałość 1 stycznia 1894	4600	—	52	50	Wyplacono Komisji historycznej	—	—	207	—
Kupony za 1894	—	—	192	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	37	50
					oraz 4 $\frac{1}{2}$ % listy Tow. kredyt. galic.	3000	—	—	—
					" 4 $\frac{1}{2}$ % listy Banku krajowego	1000	—	—	—
					" 4 $\frac{1}{2}$ % obligacye pożyczki kraj. galic.	600	—	—	—
	4600	—	244	50		4600	—	244	50

4. Fundusz Curzydły.

Pozostałość 1 stycznia 1894	40000	—	1047	41	Wydatki na wydawnictwo badań historycznych	—	—	520	80
Kupony za 1894	—	—	1600	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	2126	61
					oraz 4 $\frac{1}{2}$ % oblig. propinac. galic.	40000	—	—	—
	40000	—	2647	41		40000	—	2647	41

5. Fundusz im. Kolberga.

Złożone przez p. Kopernicką	—	—	1290	37	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1290	37
---------------------------------------	---	---	------	----	---------------------------------------	---	---	------	----

6. Fundusz na inwentaryzacją zabytków.

Pozostałość z 1 stycznia 1894	—	—	149	06	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	149	06
---	---	---	-----	----	---------------------------------------	---	---	-----	----

7. Fundusz hr. Konst. Przeździeckiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	570	57	Ryciny do wydawnictw	—	—	145	67
Otrzymano	—	—	242	60	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	667	50
			813	17				813	17

8. Fundusz im. hr. Janusza Rostworowskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	3773	74	Wyplacono za prace do Słownika polskiego	—	—	260	—
Narosłe procenta	—	—	151	07	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	3664	81
			3924	81				3924	81

9. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej.

Złożone przez prof. Smolkę	—	—	2695	—	Dyety i koszty podróży	—	—	783	—
					Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1912	—
			2695	—				2695	—

Tablica V.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	Złr.	ct.	Złr.	ct.		Złr.	ct.	Złr.	ct.

II. Fundusze na zbiory naukowe.

1. Fundusz ks. Lubomirskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	473	13	Wydano na zbiory im. Wagi	—	—	2707	28	
Awans z dniem 31 grudnia 1894	—	—	2234	15						
			2707	28					2707	28

2. Fundusz na zakupno zbiorów ś. p. Wagi.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	523	15	Wydano na zakupno i sprow. zbiorów	—	—	2584	96	
Za przekazane przez Komisję fizyograficzną	—	—	1588	68						
" " z fund. im. Lubomirskiego	—	—	473	13					2584	96
			2584	96						

III. Fundusze na nagrody.

1. Fundusz Bieleckiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	1800	—	380	94	Wyplacono nagrody	—	—	140	—	
Kupony za 1894	—	—	81	—		Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	555	94
Wniesione przez Arcybractwo Milosierdzia	—	—	234	—		oraz 4½% Oblig. poż. kraj. galic.	1800	—	—	—
	1800	—	695	94		1800	—	695	94	

2. Fundusz Barczewskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	50426	09	992	58	Różnica na wylos. liście zastawn.	—	—	25	—	
Kupony za 1894	—	—	2268	—		Wyplacono nagrody	—	—	1130	60
						Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	2104	98
					oraz 4½% Listy Banku Krajowego	50400	—	—	—	
					i książeczka Kasy Oszczędności, Lwów	26	09	—	—	
	50426	09	3260	58		50426	09	3260	58	

3. Fundusz Jakubowskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	8700	—	2590	29	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	2981	79	
Kupony za 1894	—	—	391	50		oraz 4½% Listy Banku Krajowego	8700	—	—	—
	8700	—	2981	79			8700	—	2981	79

4. Fundusz im. Kopernika.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	1600	—	Wyplacono nagrodę	—	—	500	—	
Wniesione przez gminę miasta Krakowa	—	—	100	—		Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1200	—
			1700	—					1700	—

5. Fundusz ks. Biskupa Krasieńskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	10000	—	1760	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	2360	—	
Kupony za 1894	—	—	600	—		oraz 6% Listy galic. Zakł. Kred. Ziems.	10000	—	—	—
	10000	—	2360	—			10000	—	2360	—

6. Fundusz Kretkowskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	693	25	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	721	25	
Narosłe procenta	—	—	28	—						
			721	25					721	25

7. Fundusz im. JExc. Majera.

Uposażenie z funduszków Akademii	—	—	500	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	500	—
--	---	---	-----	---	---------------------------------------	---	---	-----	---

8. Fundusz Radwańskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	199	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	212	10	
Rata z funduszu obrotowego	—	—	13	10						
			212	10					212	10

9. Fundusz Warschauera.

Pozostałość 1 stycznia 1894	3800	—	428	61	Wydano wypowiedz. 4½% Oblig. poż. kraj.	3000	—	—	—	
Kupony za 1894	—	—	162	50		Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	688	11
Narosłe procenta	—	—	22	10		oraz 4½% Oblig. poż. kraj. galic.	600	—	—	—
Nadwyżka przy zmianie wypowiedzianej obligacji	—	—	74	90	4% " " " "	3200	—	—	—	
Otrzymało 4% Oblig. poż. kraj. galic.	3000	—	—	—		6800	—	688	11	
	6800	—	688	11						

T a b l i c a VII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	Zlr.	ct.	Zlr.	ct.		Zlr.	ct.	Zlr.	ct.

7. Fundusz im. Wereszczyńskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	73	50	Wyplacono do rąk Dr. Estreichera	—	—	120	—
Procent od skapitalizowanego funduszu	—	—	418	50	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	372	—
			492	—				492	—

V. Fundusze na cele humanitarно-naukowe.

1. Fundusz Liwskiego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	22400	—	462	59	Wyplacone p. Dubieckiemu	—	—	201	75
Kupony za 1894 r.	—	—	906	75	Doplacono przy wymianie wylos. oblig. poz. kraj.	—	—	—	45
Narosłe procenta	—	—	22	84	Wydano do konwersyi 4 1/2 % oblig. poz. kraj.	100	—	—	—
Otrzymało 4 % Oblig. poz. kraj. galic.	100	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1192	38
„ dopłatę do powyższej	—	—	2	40	oraz 4 1/2 % oblig. poz. kraj. galic.	2100	—	—	—
					4 % listy gal. Tow. Kred. Ziems.	20200	—	—	—
					4 % oblig. poz. kraj. galic.	100	—	—	—
	22500	—	1394	58		22500	—	1394	58

2. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.

Pozostałość 1 stycznia 1894	20000	—	251	43	Wyplacone zapomogi	—	—	800	—
Kupony za 1894 r.	—	—	800	—	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	251	43
	20000	—	1051	43	oraz 4 % listy gal. Tow. Kred. Ziems.	20000	—	—	—
						20000	—	1051	43

VI. Kwoty depozytowe.

1. Fundusz grobów królewskich.

Pozostałość 1 stycznia 1894	4180	68	107	13	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	107	13
Narosłe procenta	527	24	—	—	oraz 3 książeczki Kasy Oszczędności	4707	92	—	—
	4707	92	107	13		4707	92	107	13

2. Fundusz budowy szpitala w Krynicy.

Pozostałość 1 stycznia 1894	5954	56	30	12	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	31	33
Narosłe procenta	702	60	1	21	oraz 2 książeczki Kasy Oszczędności	6657	16	—	—
	6657	16	31	33		6657	16	31	33

3. Fundusz Niewiadomego.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	5853	61	Wydano	—	—	6593	70
Złożono	—	—	1766	45	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	1248	74
Procenta	—	—	222	38				7842	44
			7842	44					

4. Fundusz szpitala w Szczawnicy.

Pozostałość 1 stycznia 1894	60	—	1987	63	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	2067	93
Narosłe procenta	—	—	80	30	oraz książeczka Kasy zaliczkowej	60	—	—	—
Złożono książeczkę Kasy Oszczędności	1357	69	—	—	" " " Oszczędności	1357	69	—	—
	1417	69	2067	93		1417	69	2067	93

5. Fundusz Szczawnicki.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	2362	57	Procent od pożyczki z fund. żelaznego	—	—	3317	45
Czynsz dzierżawny ze Szczawnicy	—	—	6500	—	Inne procenta	—	—	418	50
Narosłe procenta	—	—	273	08	Wydatki bieżące za 1893 rok	—	—	580	96
					" " " 1894 "	—	—	1283	06
					" nieprzewidziane	—	—	107	55
			9135	65	Pozostałość 31 grudnia 1894	—	—	3428	13
								9135	65

VII. Fundusz Subwencji nadzwyczajnej.

Pozostałość 1 stycznia 1894	—	—	1785	88	Wydatki na koszt udziału w Wystawie kraj 1894	—	—	4227	88
Przekazane z fund. Niewiadomego	—	—	2442	—				4227	88
			4227	88					

Tablica VIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	Złr.	ct.	Złr.	ct.		Złr.	ct.	Złr.	ct.

Fundusz żelazny.

Pozostałość 1 stycznia 1894	25600	—	54	18					
Pożyczka Szczawnicka			70099	60					
Nadwyżka przy wymianie papierów wylosowanych			135	85					
Otrzymano z masy spadkowej po śp. L. T. Rychlickim			7881	67					
» kupione 4 ⁰ / ₁₀₀ Oblig. poż. kraj. galic.	6000	—	—	—					
» » 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Listy gal. Bank. hipot.	5500	—	—	—					
	37100	—	78171	30					
					Wydano wylosowane 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Oblig. poż. kraj. galic.	6000	—		
					» » 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Listy Banku krajowego	5500	—		
					Pozostałość 31 grudnia 1894			4372	55
					» w pożyczce Szczawnickiej			73798	75
					oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Listy Banku krajowego	7800	—		
					4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ » » hipot. galic.	5500	—		
					4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Oblig. poż. kraj. galic.	5300	—		
					4 ⁰ / ₁₀₀ » » » »	7000	—		
						37100	—	78171	30

W Krakowie, dnia 15 marca 1895 r.

Ślęczkowski
Podskarbi.

B. W. Antoniewicz
Rachmistrz.

St. Smolka
Sekretarz generalny.

Za zgodność z księgami i dowodami kasowymi:

Komisja Rewizyjna

N. Cybulski.

Kasperek.

Ulanowski.

Przebieg choroby		Leczenie	
Wzrost	ciężar ciała	rodzaj	skład

1880	1885	1890	1895	1900	1905	1910	1915	1920	1925	1930	1935	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070	2075	2080	2085	2090	2095	2100
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

WYKAZ
STOSUNKÓW AKADEMII
Z INNEMI INSTYTUCYAMI NAUKOWEMI.

WYKAZ
STOSUNKOW AKADEMII
I KWADRANTY WYKONANIA

W Y K A Z

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowemi.

(W.) oznacza, że się przesyła wszystkie druki Akademii; (r.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (z.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (A.) Anzeiger *).

Albany (Stany Zjednoczone P. A.). New-York State Museum of Natural History. B.

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B.

Ateny. Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. B.

— École française d'Athènes. B.

— K. deutsches archäologisches Institut. B.

Baltimore. John Hopkins University. B.

— The American Journal of Philology. B.

Barcelona. Real Academia de buenas letras. B.

Batavia. Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. B.

Bazylea. Universitätsbibliothek. A.

— Naturforschende Gesellschaft. Kf. A.

Belgrad. Кр. Српска Академија. W.

— Српско-археолошко друштво. Kan. B.

*) Wykaz ten nie obejmuje 46 galicyjskich szkół średnich, którym posyła się wszystkie wydawnictwa Akademii.

W ciągu ubiegłego roku przystąpiło do wymiany wydawnictw 12 nowych instytucyj naukowych.

- Bergamo** »La Geografia per tutti« B.
- Berlin** Akademie der Wissenschaften. W.
- Königl. Bibliothek. W.
 - Universitätsbibliothek. A.
 - K. deutsches archäologisches Institut. A.
 - Gesellschaft naturforschender Freunde. A.
 - Deutsche botanische Gesellschaft. A.
 - Physikalischer Verein. A.
 - Deutsche chemische Gesellschaft. A.
 - K. preuss. geologische Gesellschaft. A.
 - Deutsche geologische Gesellschaft. A.
 - Gesellschaft für Erdkunde. A.
 - Gesellschaft für Anthropologie. A. Kan.
 - Naturwissenschaftliche Wochenschrift. A.
 - Deutsche Literaturzeitung. A.
- Bern.** Universitätsbibliothek 2 Kan. Khs. A.
- Naturhistorischer Verein. 3 ag. Kf. A.
- Berno.** Matica Moravska. W.
- Knihovna Bohoslovců brněnských. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
 - K. k. Mährisch-schlesische Gesellschaft für Ackerbau, Natur- und- Landeskunde. Historisch-statistische Section. 2. A.
 - Naturforschender Verein. 3. Kf. A.
- Biala.** Czytelnia polska. 2. Kan. Khs.
- Bologna.** R. Deputazione di storia patria per le provincie di Romagna. B.
- Academia Adamo Mickiewicz di storia litteraria polacca. B.
- Bonn.** Niederreineische Gesellschaft der Wissenschaften. A.
- Universitätsbibliothek. A.
 - Naturhistorischer Verein der preuss. Rheinlande. A.
- Bordeaux.** Académie des sciences, belles lettres et arts. B.
- Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B.
- Boston.** Society of natural history. B.
- American Academy of arts and sciences. B.
 - The American Journal of Archaeology and of the history of fine arts. B.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland. Kh. A.

- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. A.
- Bruksella.** Académie royale de Belgique. W.
- Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B.
 - Société royale de botanique de Belgique. B.
 - Société belge de microscopie. B.
 - Société belge de géologie et d'hydrologie. 3. Kf. ag. B.
 - Société d'anthropologie.
- Bucarest.** Academia Romana. W.
- Budapest.** Magyar tudományos Akadémia. W.
- K. M. Természettudományos Társulat. 3. B.
 - Magyar történelmi Társulat. B.
 - Kön. ung. geologische Anstalt. 3. Kf. ag. B.
 - Ungarische Landesbibliothek im Nationalmuseum. Kan. B.
 - Zeitschrift für ungarisches öffentliches und Privatrecht. B.
- Budziszyn.** Matica Serbska. 1. 2. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Buitenzorg (Jawa).** Jardin botanique. B.
- Bytom.** Górnośląskie Towarzystwo literackie. W.
- Cambridge (Anglia).** University. B.
- Cambridge (U. S. N. A. Massachusetts).** Museum of comparative Zoology. B.
- Charków.** Uniwersytet. B.
- Cherbourg.** Société des Sciences naturelles. 3. Kf. B.
- Chicago.** Field Columbian Museum. B.
- Christiania.** Uniwersytet. W.
- Videnskabs-Selskabet. W.
- Chur.** Naturforschende Gesellschaft Graubündtens. 3. Kf. A.
- Coimbra.** Universidade. B.
- Cordoba (Argentina).** Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B.
- Cöthen.** Chemiker-Zeitung. 3. A.
- Czasław (Czechy).** Musejni archeologický Spolek v Čechách. Kan. B.
- Czerniowce.** Czytelnia polska. 2. Kan. B.
- Biblioteka uniwersytecka. W.
- Czita (Kraj Zabajkałski).** Забайкальская областная филиация приамурскаго отдѣла Императорскаго географическаго общества. Kan. Kf. ag. B.
- Dobromil.** Monastyr św. Onufrego. W.

- Dorpat.** Uniwersytet. A.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. 3. Kf. A.
— Gelehrte Estnische Gesellschaft. 1. 2. A.
— Редакция Ученыхъ Записокъ Имп. Юрьевского Университета. 2. B.
- Drezno.** Naturforschende Gesellschaft »Jsis«. B.
- Dublin.** Royal Irish Academy. B.
- Edynburg.** Royal Society. 1. 2. Kl. Khs. 3. Kf. ag. B.
— Botanical Society. Kf. B.
- Erlangen.** Bibliotheka Uniwersytetu. A.
— Beiblätter zu den Annalen der Chemie und Physik. A.
- Filadelfia.** Academy of Natural Sciences. B.
— The American philosophical Society. 2. B.
- Florenca.** R. Accademia della Crusca. 1. 2. 3. B.
— Biblioteca Nazionale (Uffizj). B.
— R. Deputazione di storia patria per la Toscana e l'Umbria. Kh. B.
— R. Sovrintendenza degli Archivi di Stato. B.
— Archivio storico italiano. B.
— Società italiana d'antropologia e di etnologia. Kan. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento. B.
- Frankfurt a/M.** Seckenbergische naturforschende Gesellschaft. A.
- Frankfurt a/O.** Naturwissenschaftlicher Verein. 3. A.
- Fryburg Bryzgowski.** Bibliotheka Uniwersytetu. A.
- Fryburg Sz wajcarski.** Uniwersytet. W.
- Gandawa.** Uniwersytet. B.
- Gdańsk.** Naturforschende Gesellschaft. 3. A.
- Genewa.** Uniwersytet. B.
— Institut national genevois. 3. B.
— Société de physique et d'histoire naturelle. B.
- Genua.** Uniwersytet. B.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. ag. B.
— Società di letture e conversazioni scientifiche. B.
— Società ligure di storia patria. B.
- Getynga.** Bibliotheka Uniwersytetu. A.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Giessen.** Bibliotheka Uniwersytetu. W.

- Giessen.** Oberhessischer Geschichtsverein. A.
— Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. A.
- Glasgow.** University. B.
- Gorlice.** Kólko etnograficzne. Kan.
- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. A.
— Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kp. Kl. Kh. Khs. A.
- Gryfia.** Biblioteka Uniwersytetu. A.
- Haarlem.** Musée Teylor. 3. Kf. Kan. B.
— Hollandsche Maatschapij der Wetenschappen. 3. B.
- Halle.** Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher. 3. A.
— Biblioteka Uniwersytetu. A.
— Naturforschende Gesellschaft. A.
- Hamburg.** Verein für naturwissenschaftliche Unterhaltung. Kf. A.
— Gesellschaft für Botanik. A.
- Harrisburg** (N. America). Geological Survey of Pennsylvania. B.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Physikalisch-medicinische Gesellschaft. A.
- Helsingfors.** Societas pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B.
— Societas scientiarum fennica. B.
- Igló.** Ungarischer Karpatenverein. A.
- Innsbruck.** Ferdinandeum. 1. 2. 3. Ag. A.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu. A.
— Verein für thüringische Geschichte und Alterthumskunde. Kh. A.
— Jenaische Gesellschaft für Medicin und Naturwissenschaft. A.
- Kassel.** Verein für Naturkunde. 3. A.
— Botanisches Centralblatt. A.
- Kazań.** Uniwersytet. B.
— Физико-математическое общество 3. B.
— Редакція Ученыхъ Записокъ Университета 1. B.
- Kijów.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Кіевское общество естествоиспытателей. 3. B.
- Kilonia.** Biblioteka Uniwersytetu. A.
— Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein. 3. Kf. Ag. A.

— Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte. 2. Kh. A.

Klausenburg. Siebenbürgischer Museums-Verein. 3. A.

Knin (Dalmacya). Hrv. Starinarske Društvo. Kh. Kan. B.

Kopenhaga. K. Danske Videnskabernes Selskab. W.

— Société des antiquaires du Nord. Khs. Kan. B.

— Société d'histoire naturelle. B.

Kołomyja. Muzeum Pokuckie. W.

Kórnik. Biblioteka Kórnicka. W.

Kraków. Archiwum krajowe. 2. Kh.

— Biblioteka ks. Czartoryskich. W.

— Biblioteka prawników. 2.

— Czytelnia Akademicka. W.

— Gabinet historyi sztuki w Uniwersytecie. Khs.

— Muzeum techniczno-przemysłowe. Kf.

— Redakcyja Czasu. W.

— Redakcyja Przeglądu Powszechnego. Kh. 1. 2.

— Seminaryum historyczne. 2. Kh. Khs.

— Seminaryum filologii słowiańskiej. 1. Kl. Kj.

— Seminaryum prawnicze. 2.

— Szkoła sztuk pięknych. 1. 2. Khs.

— Gabinet geologiczny. Kf. Ag.

— Urząd okręgowy górniczy. Kf.

— Archiwum akt dawnych m. Krakowa. Kh. Khs.

— Czytelnia alumnów ksiązęco-biskupiego seminaryum. 2.

— Kółko prawników. 2.

— Towarzystwo numizmatyczne. Kan.

— Towarzystwo lekarskie. 3.

— Towarzystwo Tatrzańskie. Kf.

— Towarzystwo techniczne. 3.

— Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.

— Zakład kliniczny. 3.

— Biblioteka Ks. Misyonarzy. 1. 2. Kh. Kp. Kl. Khs. Ka.

— Biuro statystyczne miejskie.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. A.

— Staatsarchiv. Kp. Kh. Khs. A.

— Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. A.

- Królewiec.** Altpreussische Monatsschrift. A.
- Lausanne.** Société Vaudoise des Sciences naturelles. 3. Kf. B.
- Leide.** Musée national d'éthnographie. Kan. B.
— Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan. B.
— Universiteit. B.
- Leoben.** Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B.
- Liège.** Uniwersytet. B.
— Société royale des Sciences. B.
- Lima.** Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B.
- Lipsk.** K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. A.
— Museum für Völkerkunde. Kan. A.
— Naturforschende Gesellschaft. 3. A.
— Literarisches Centralblatt. A.
- Lizbona.** Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. B.
— Commissao dos trabalhos geologicos de Portugal. Kf. Ag. B.
- Löcse (Lewocza).** Ungarischer Karpaten-Verein. Kf. B.
- Londyn.** British Museum. W.
— Royal Society. B.
— The Royal Institution of Great Britain. B.
— R. Geographical Society. Kf. B.
— Geological Society of London. 3. B.
— Zoological Society. Kf. B.
— Physical Society. B.
— R. botanic Society. B.
— Chemical Society. B.
— Anthropological Institute. Kan. B.
— Natural-History-Museum. B.
— R. astronomical Society. B.
— British Association of the advancement of science. B.
— »Nature«. B.
— »The Athaeneum«. B.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. Kh. 3. Ag. B.
— »La Cellule«. 3. B.
- Lubeka.** Hansischer Geschichtsverein. 2. Kh.
- Lublana.** Rudolphinum. Kf. B.
- Lucca.** R. Academia lucchese di scienze, lettere ed arti. B.

- Lund.** Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B.
- Lwów.** Archiwum krajowe. Kh. Kp.
— Biblioteka c. k. Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Czytelnia Akademicka. W.
— Redakcyja Kwartalnika historycznego. 1. 2. Kh.
— Redakcyja Przeglądu sądowego i administr. 2.
— Redakcyja »Museum«. 1. 2.
— Redakcyja »Gazety Narodowej«. B.
— Redakcyja »Dziennika polskiego«. B.
— Redakcyja »Przeglądu«. Kl. B.
— Redakcyja »Gazety lwowskiej«. Kl. B.
— Towarzystwo wzajemnej pomocy techników. 3.
— Zakład Ossolińskich. W.
— Szkoła weterynarska. 3.
— Szkoła leśnictwa. 3. Kf.
— Krajowa szkoła gospodarstwa krajowego. 3. Ag.
— Towarzystwo prawnicze 2. Kp.
- Madryd.** Universidad. B.
— Real Academia de Ciencias morales y politicas. B.
— Real Academia de la Historia. B.
— Sociedad Española de Historia natural. B.
— Comision del mapa geologico de España. B.
- Marburg.** Biblioteka Uniwersytetu. A.
- Marsylia.** Faculté des Sciences. B.
- Mydyolan.** R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.
— Archivio storico lombardo. B.
— Società storica lombarda. B.
— Società italiana di scienze naturali. B.
- Melbourne.** The public library of Victoria. B.
- Meriden Con.** Scientific Association. B.
- Mexico.** Museo Nacional. B.
— Sociedad científica »Antonio Alzate«. 3. B.
— Observatorio meteorologico-magnetico central. B.
— Sociedad Mexicana de Historia natural. B.

- Minneapolis** (Minnesola-America). Minnesola Academy of Natural Sciences. 3. B.
- Modena**. R. Accademia delle scienze, lettere ed arti. B.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie Modenesi. B.
— Società dei naturalisti. B.
- Monachium** Akademie der Wissenschaften. W.
— Bibliotheka Uniwersytetu, A.
— Historische Commission bei der Akademie der Wissenschaften. Kh. A.
— Sybels Historische Zeitschrift. A.
— Chemische Gesellschaft. A.
- Montreal** (Kanada). Royal Society of Canada. B.
- Moskwa**. Редакція Ученыхъ Записокъ. 1. 2. B.
— Muzeum Rumiancowa. B.
— Société imp. des naturalistes. 3. B.
— Société d'anthropologie. Kan. B.
— Этнографическій Отдѣлъ Импер. Общества любителей естествознанія, антропологии и этнографии. Кан. B.
- Mulhouse**. Société industrielle de Mulhouse. B.
- Münster i. W.** K. Akademie. A.
— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst. Khs. 3. Ag. A.
- Nancy**. Académie de Stanislas 1. 2. 3. B.
- Neapol**. Biblioteca Nazionale. B.
— Accademia di scienze morali e politiche. B.
— Accademia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B.
— R. Sovrintendenza degli Archivi di Stato. B.
— Società di storia patria. B.
— Deputazione napoletana di storia patria. B.
- New-York**. Academy of Sciences. B.
- Norymberga**. Germanisches Museum. 2. Kh. A.
- Odessa**. Uniwersytet. B.
— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B.
- Omsk**. Société géographique. Kf. Ag. B.
- Opawa**. Czeskie gimnazjum. W.
- Oxford**. University Museum. B.

- Oxford.** Bodleian Library. B.
- Padwa.** Academia di scienze, lettere ed arti. B.
— Società Veneto-Trentina di scienze naturali. 3. B.
- Palermo.** R. Academia di scienze, lettere e belle arti. B.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
— Circolo matematico. 3. B.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie parmensi. B.
- Paryż.** Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Khs.
— Institut de France: Académie des sciences morales et politiques. 2. Kh. Kp.
— Ministère de l'instruction publique. W.
— Museum d'histoire naturelle. 3. Kf. Kan.
— Société zoologique de France. Kf. B.
— Société botanique de France. 3. Kf.
— Société entomologique de France. 3. Kf.
— Société géologique de France. 3. Kf. Ag.
— Société nationale d'horticulture. 3. Kf.
— Société française de physique. 3.
— Biblioteka polska. W.
— École de Chartes. B.
— Bibliothèque Nationale. B.
— Société astronomique. B.
— Société d'anthropologie. B.
— Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
— Société mathématique de France. B.
— Société d'histoire diplomatique. B.
— Association française pour l'avancement des sciences. B.
— Revue historique. B.
— Revue des deux mondes. B.
— »La Nature«. B.
— Revue des Revues. B.
— Revue Britannique. B.
— Bulletin de mathématiques spéciales. B.
— Revue française. B.

- Paryż.** Journal des Savants. B.
— Revue générale de sciences pures et appliquées. B.
— Revue de la Science Nouvelle. B.
— Gazette des beaux arts. B.
— Gazette archéologique. B.
- Petersburg.** Akademia Nauk. W.
— Ces. Biblioteka publiczna. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. Kh. Kl.
— «*Żurnal*» Ministerstwa Oświaty. 2. Kl. Kh. Khs. Kp.
— Ogród botaniczny. 3. Kf.
— Instytut medycyny doświadczalnej. 3.
— Redakcyja Kraju. W.
— Археографическая Коммиссія, 1. 2. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
— Общество любителей древней письменности. 1. Kl. B.
— Имп. Русск. Географическое Общество. Kf. Kan. B.
— Физическое Общество B.
— Антропологическое Общество. B.
— Геологическій Комитетъ. 3. Kf. Ag. B.
— Археологическій Институтъ. Kan. B.
— Имп. минералогическое Общество 3. B.
— Славянскія Извѣстія. B.
— Книжный Бѣтникъ. B.
— СВѢТЬ. Kan. B.
- Piza.** R. Università. B.
— Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B.
— Il Nuovo Cimento, giornale di fisica. B.
- Potsdam.** Centralbureau der internationalen Erdmessung. A.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— Kuryer poznański. Kl. B.
— Dziennik poznański. Kl. B.
— Kgl. Staatsarchiv der Provinz Posen. Kp. Kh. A.
- Praga.** Akademia ces. Franciszka Józefa. W.
— Muzeum kralostvi Českeho. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Česka Společnost nauk. W.
— Společnost přátel starožitnosti českých. Kan. Khs. B.
— Kral. Český Archiv Zemský. Kh. Kp. B.

- Praga.** Jednota Českých matematiků. 3. B.
— Redakcyja czasopisma Krok. 1. 2. Kj. B.
— Redakcyja Sbornika lekarskiego. 3. B.
— Jednota českých filologů. 1. Kl. Kj. B.
— »Český Lid«. Kan. B.
- Raigern** (pod Bernem Mor.). Redakcyja »Studien und Mitteilungen«. B.
- Rapperswyl.** Muzeum Narodowe Polskie. W.
- Rio-Janeiro.** Observatoire. 3. B.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. A.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Alterthumskunde der Ostseeprovinzen. 2. Kp. Kh. Khs. A.
— Towarzystwo »Arconia«. 3. B.
- Rzym.** Accademia di conferenze storico giuridiche. Kh. Kp.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kh.
— Specula Vaticana. 3.
— R. Accademia dei Lincei. W.
— R. Società di storia patria. Kh. Kp. Khs. Kl.
— Società degli spettroscopisti italiani. 3.
— Archivio segreto della Santa Sede. 2 Kh.
— Biblioteca di consultazione. 1. 2. Kh. Kp. Kl. Khs.
— Biblioteca Casanantese. 1. 2. 3.
— Academia pontificia dei nuovi Lincei. B.
— Commissione archeologica comunale. B.
— »La Cultura«. Rivista di scienze, lettere ed arti. B.
— Società Italiana d'antropologia. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— R. Comitato geologico d'Italia. B.
— Società geografica italiana. B.
— Biblioteca Vittorio Emmanuele. B.
— École de Rome. B.
— Società geologica italiana. B.
— Rassegna delle scienze geologiche. Ag. B.
- San Francisco.** Academy of Sciences. B.
- Santiago** (Chile). Biblioteka Uniwersytetu. W.
- San José** (Costarica). Museo Nacional. B.
- Schwerin.** Verein für Meklemburgische Geschichte. Kh. A.

- Serajewo.** Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegovinu. W.
Siena. R. Academia dei fisiocratici. 3. B.
Spalato. Museo archeologico. Khs. B.
Sredec (Sofia). Bułgarsko knižovno družestvo. 1. Kl. Khs. B.
Stanisławów. Filia »Proświty«. Kan.
St. Louis (M. O., U. S.). Academy of Science. 3. B.
— Missouri Botanical Garden. 3. Kf. B.
Stockholm. K. Svenska vatenskaps Akademien. W.
— Kgl. Vitterhets Historie och Antiquitets Akademie. B.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
— Geologiska Föreningens. Kf. Ag. B.
— Svenska Sällskapet f. Anthropologie och Geographie. B.
Strassburg. Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Société des Sciences, Agriculture et Arts de la Basse Alsace. B.
— Commission für die geologische Landesuntersuchung von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. A.
Sydney. Australian Museum. B.
— Royal Society of New South Wales. B.
— Department of mines; geological Survey. 3. Ag. B.
Tyflis. Общество любителей кавказской археологии. B.
— Археографическая Коммиссія. Кан. B.
Tōkyō. The imperial University. B.
Torino. R. Academia delle Scienze. 1. 2. 3. B.
— R. Deputazione sopra gli studi di storia patria per le antiche provincie della Lombardia. B.
— Società di archeologia e belle arti per la provincia di Torino. B.
Toronto. The Canadian Institute. 1. 2. 3. B.
Toruń. Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. A.
Toulouse. Société des sciences, physiques et naturelles. B.
— Académie des sciences, belles-lettres et inscriptions. 1. 2. 3. B.
Tromsö (Norwegia). Museum. 3. Kf. B.
Tübingen. Biblioteka Uniwersytetu. A.
— »Der Naturforscher«. A.

- Upsala.** Svenska Landsmaelen. 1. Kl. Khs. B.
— Société royale des Sciences. B.
— Kongl. Universitets-Biblioteket. W.
- Utrecht.** Universiteit. B.
— Institut royal météorologique de Pays-Bas. Kf. B.
- Warszawa.** Biblioteka Krasieńskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ordynacyi Zamojskich. Kl. B.
— Komitet ›Kasy im. Mianowskiego‹. W.
— Pracownia fizyczna. Kf.
— Czytelnia Naukowa. 1. 2. 3. Kan. Kf. Khs. Kl.
— Redakcyja Ateneum. W.
— Redakcyja Biblioteki Warszawskiej. W.
— Redakcyja Pamiętnika fizyograficznego. 3. Kf. Kan.
— Redakcyja prac filologicznych. 1.
— Redakcyja Słownika geograficznego. Kf. Kan.
— Redakcyja Wszechświata. 3. Kf.
— Redakcyja Prac matematyczno-fizycznych. 3.
— Towarzystwo lekarskie. 3.
— Redakcyja ›Wisły‹. B.
— Redakcyja ›Tygodnika ilustrowanego‹. B.
— Redakcyja ›Gazety polskiej‹. B.
— Redakcyja ›Kuryera Codziennego‹. B.
— Redakcyja ›Wieku‹. B.
— Redakcyja ›Słowa‹. B.
— Redakcyja ›Kuryera Warszawskiego‹. B.
— Redakcyja ›Gazety Warszawskiej‹. B.
— Redakcyja ›Przeglądu Katolickiego‹. B.
— Redakcyja ›Encyklopedyi wychowawczej‹. B.
- Washington.** Smithsonian Institution. W.
— The National Academy of Sciences. B.
— United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B.
— Surgeon general office. 3. B.
— Anthropological Society. B.
- Wenecya.** Istituto Veneto delle Scienze, lettere ed arti. W.
— Biblioteca S. Marco. B.
— Archivio di Stato. Kh. B.

- Wenecya.** R. Deputazione di storia patria. B.
- Wiedeń.** K. Akademie der Wissenschaften. W.
- Archiv der ehemaligen Hofkammer. 2. Kh. A.
 - K. k. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale. 1. 2. A.
 - Direktion des k. u. k. Haus-, Hof- und Staatsarchives. Kh. A.
 - Anthropologische Gesellschaft. Kan. A.
 - K. k. Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. A.
 - K. u. k. Militär-Geographisches Institut. Kf. A.
 - Institut für oesterreich. Geschichtsforschung. 2. Kh. A.
 - K. k. Gradmessungs-Bureau. Kf. A.
 - Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Ag. A.
 - Universitäts-Bibliothek. W.
 - Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. A.
 - Technische Hochschule. 3. Kf. A.
 - Seminaryum filol. słowiańskiej 1. 2. Kl. Kj. Kan. A.
 - Towarzystwo Ognisko. W.
 - Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern. Kh. A.
 - K. k. Statistische Central-Commission. W.
 - K. u. k. Hofbibliothek. A.
 - Abgeordnetenhaus. A.
 - K. k. Ministerium für Cultus und Unterricht. A.
 - Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse. A.
 - Physikalisch-chemische Gesellschaft. A.
 - Zoologisch-botanische Gesellschaft. A.
 - Oesterreichisch-Ungarische Revue. A.
- Wiesbaden.** Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. A.
- Verein für nassauische Alterthums- und Geschichtsforschung. 2. Kp. Kh. A.
- Wolfenbüttel.** Herzogliche Bibliothek. A.
- Wrocław.** Schlesische Gesellschaft für vaterländische Cultur. 3. Ag. A.
- Verein für Geschichte und Alterthum Schlesiens. 2. Kh. A.
 - Verein für das Museum Schlesischer Alterthümer. W.
 - Seminaryum filologii słowiańskiej. 1. Kl. Kj. Kan. A.

Wrocław. Towarzystwo Akademickie »Concordia«. 1. 2. 3. Kl. Khs. A.

— Biblioteka Uniwersytetu. A.

Würzburg. Biblioteka Uniwersytetu. A.

Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.

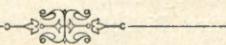
— Hrvatsko naravoslovno društvo. 3. Kf. Ag. B.

— Hrvatsko arkeologiĉko društvo. Kan. B.

Zgorzelec (Görlitz). Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften. 1. 2. Kl. Khs. A.

Zürich. Biblioteka Uniwersytetu. A.

— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften. A.

BIBLIOTEKA

I
H
K
M

~~PI.38~~

P 156